

กระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา
ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3
Education Management Process for Education Value Added
of the Institute of Southern Vocation 3

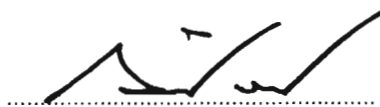
Prince of Songkla University
Pattani Campus

ณัฐลักษณ์ อีสระะ
Nattaluck Issara

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Education in Education Research and Evaluation
Prince of Songkla University
2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ กระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา
ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3
ผู้เขียน นางสาวณัฐลักษณ์ อิศสระ
สาขาวิชา การวิจัยและประเมินผลการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ดร.ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ)

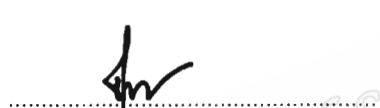
คณะกรรมการสอบ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชิตชนก เชิงเขาวี)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ดร.ธีระยุทธ รัชชะ)

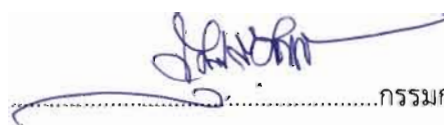
กรรมการ

(ดร.ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ)

กรรมการ

(ดร.ธีระยุทธ รัชชะ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ สุเทพ สันติวรานนท์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและ
ประเมินผลการศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟารุ่งสาง)

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(ดร.ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ.....

(ดร.ธีระยุทธ รัชชะ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ลงชื่อ.....

(นางสาวณัฐลักษณ์ อิศสระ)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับ
ใดมาก่อน และไม่ได้ถูกในใช้การยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาวณัฐลักษณ์ อิศสระ)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ชื่อวิทยานิพนธ์	กระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3
ผู้เขียน	นางสาวณัฐลักษณ์ อิศสระ
สาขาวิชา	การวิจัยและประเมินผลการศึกษา
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 และ 2) ศึกษากระบวนการจัดการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหาร จำนวน 36 คน ครูผู้สอน จำนวน 481 คน และนักเรียน จำนวน 1,741 คน รวมทั้งสิ้น 2,258 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง ของวิทยาลัยในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 จำนวน 9 ประเภทวิชา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสอบถามปัจจัยนำเข้า 2) แบบสัมภาษณ์กระบวนการจัดการศึกษา การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. การเกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา พบว่า 5 ประเภทวิชาที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ได้แก่ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม คหกรรม พาณิชยกรรม และอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ส่วนประเภทวิชาที่ไม่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ได้แก่ ศิลปกรรม

2. การศึกษากระบวนการจัดการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา มีแนวปฏิบัติที่ดี คือ 1) การบริหารจัดการศึกษา ได้แก่ บริหารงานแบบเน้นการมีส่วนร่วม/สร้างเครือข่าย บริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบ บริหารงานแบบก้าวทันโลก ปัจจุบัน/พัฒนาระบบสารสนเทศ พัฒนาครูให้เป็นมืออาชีพ นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล สร้างความแข็งแกร่งทางวิชาชีพ/ภาพลักษณ์/อัตลักษณ์ พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) การพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ ยกกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาผู้เรียนให้สุขภาพกายแข็งแรง จิตใจแจ่มใส และมีสุนทรียภาพ พัฒนาให้มีคุณธรรม-จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาทักษะการคิด/ทักษะการทำงาน เตรียมความพร้อมเพื่อสู่ประชาคมอาเซียน เสริมสร้างจิตอาสา พัฒนาให้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพ ส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์ เปิดโลกอิสระให้กับผู้เรียน ส่งเสริมการสร้างเครือข่าย/ความร่วมมือ คิดค้นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และ 3) การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ เตรียมความพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน นำสิ่งแวดล้อมรอบตัวมาสร้างปรับใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเอง รับรู้ข่าวสารอยู่เสมอ การสร้างเครือข่ายชุมชน/สถานประกอบการ/หน่วยงานภายนอก การคิดวิเคราะห์ปัญหา การบริการหน่วยงานภายนอก การทันต่อเหตุการณ์โลกปัจจุบัน ให้ความร่วมมือกับองค์กรภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน การบูรณาการโดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอนจากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วม การสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ : กระบวนการจัดการศึกษา, มูลค่าเพิ่มทางการศึกษา, สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

Thesis Title	Education Management Process for Education Value Added of the Institute of Southern Vocation 3
Author	Miss Nattaluck Issara
Major Program	Educational Research and Evaluation
Academic Year	2018

ABSTRACT

The purpose of this research was to: 1) analyze the value of education in the category of vocational education institutions in the southern region 3 and 2) to study the process of educational management of subjects in the vocational education institutes, southern region 3, which caused educational value added to be considered Good practices The sample group consisted of 36 administrators, 481 teachers, and 1,741 students, a total of 2,258 people who were selected using a specific method. Of colleges in the Southern Vocational Institute 3, 9 types of subjects. The tools used in the research are 1) input factor questionnaire 2) interview process for educational management process Multiple regression analysis Research results appear as follows.

1. Value-added education: 5 types of value-added subjects in education, namely agriculture, home economics, commerce and tourism. Division of subjects Non-value added education such as fine arts.

2. The study of the educational management process of the subjects in the vocational institutes of the southern region 3 that caused educational value There are good practices: 1) Educational management, namely, administrative work that focuses on participation / networking Systematically manage the budget Manage current world pace / Develop information systems Develop teachers to be professional, supervisory, supervision, follow-up and evaluation, create professional strength / image / identity Improve the quality of teaching and learning Adopt the sufficiency economy philosophy. 2) Learners development is to improve learning achievement. Develop learners to be healthy, strong, clear and aesthetic Develop to have morality - ethics and desirable characteristics Develop thinking skills / work skills Prepare for the ASEAN Community Strengthen volunteer spirit Develop to have professional knowledge and competency Encourage creativity Open the world of freedom for learners Promote networking / cooperation Inventing innovations, learning management that focuses on learners and integrating according to the philosophy of sufficiency economy Promote teamwork and 3) adaptation to the environment, such as preparing to cope with the changing world today Bring the environment around to

create, deploy, for maximum benefit, adapt to the environment, build immunity for yourself. Stay informed regularly. Creating a community network / establishment / external agency Problem analysis External agency services Keeping up with current world events Cooperate with external organizations, both government and private sectors. Integration using local resources Teaching and learning from local wisdom By allowing parents to participate in the community Creating an environment that is conducive to learning Environmental conservation.

Key words : Educational management process, Educational value added, Southern Vocational Institute 3

*Prince of Songkla University
Pattani Campus*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์ช่วยเหลือให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจาก ดร.ณรงค์ศักดิ์ ครอบคอบ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และดร.ธีระยุทธ รัชชะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็น ตลอดจนตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ชิตชนก เขิงเขาว์ และรองศาสตราจารย์สุเทพ สันติวรานนท์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้แนวคิดและคำแนะนำเพิ่มเติม ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาช่วยเหลือและเสียสละเวลาในการตรวจสอบแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน วิทยาลัยในสังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ทุกท่านที่กรุณาอำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอนให้วิชาความรู้ ขอขอบคุณกำลังใจจากเพื่อนร่วมรุ่นสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ตลอดจนรุ่นพี่ รุ่นน้อง ที่คอยให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ เมื่อผู้วิจัยมีปัญหา

ท้ายที่สุดเหนือสิ่งใดขอขอบพระคุณ บิดา มารดา เป็นอย่างสูงที่ท่านให้การอบรมสั่งสอน ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนช่วยเหลือในทุกด้าน รวมทั้งญาติพี่น้องครอบครัวอิสสระที่เป็นกำลังใจและให้การช่วยเหลืออย่างดีเสมอมา

ณัฐลักษณ์ อิศสระ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(5)
ABSTRACT.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(8)
สารบัญ.....	(9)
รายการตาราง.....	(10)
รายการภาพประกอบ.....	(11)
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
เอกสารเกี่ยวกับหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการวัดมูลค่าเพิ่ม.....	12
เอกสารเกี่ยวกับหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการศึกษา.....	31
เอกสารเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าที่คาดว่าจะสามารถพยากรณ์ผลคะแนนการทดสอบ	
ทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษาภาคใต้ 3.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	59
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
วิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของประเพณีวิชาในสถาบันอาชีวศึกษาภาคใต้ 3.....	65
ศึกษากระบวนการจัดการศึกษาของประเพณีวิชาของสถาบันอาชีวศึกษาภาคใต้ 3	
ที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา.....	69
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	91
อภิปรายผล.....	92
ข้อเสนอแนะ.....	96
บรรณานุกรม	98
ภาคผนวก	101
ประวัติผู้เขียน	146

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจุดเด่นและข้อจำกัดของวิธีการวัดมูลค่าเพิ่มแต่ละวิธี.....	27
2 แสดงคำอธิบายองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของการเพิ่มมูลค่า กระบวนการจัดการศึกษา.....	41
3 แสดงผลการสังเคราะห์ปัจจัยนำเข้าที่คาดว่าจะสามารถพยากรณ์ผลคะแนน การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษาของ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3.....	57
4 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทวิชาจำแนกตามประเภทวิชา.....	66
5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยนำเข้า ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามประเภทวิชา.....	72
6 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Coefficient of Determinant-R Square) ของสมการพยากรณ์ที่เป็นไปได้ทั้งหมด.....	75
7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอย (Regression COefficient) ของสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุด.....	75
8 แสดงผลการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของประเภทวิชา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3.....	76
9 แสดงสรุปกระบวนการจัดการศึกษาของประเภทวิชาที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ภาพรวม.....	90

รายการภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....10
2	มูลค่าเพิ่มที่เกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างผลสัมฤทธิ์ที่วัดได้จริงกับ ผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวัง.....18
3	การศึกษาระยะยาวที่แสดงถึงมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากพัฒนาการของผู้เรียน.....19
4	กลุ่มติดตามของข้อมูลระยะยาว 7 Cohorts.....19
5	การผลิตทางการศึกษา.....36
6	ระบบการศึกษา.....37
7	องค์ประกอบในการจัดการศึกษา.....38
8	ทฤษฎีเชิงระบบ.....44
9	การศึกษากระบวนการจัดการศึกษาด้วยทฤษฎีเชิงระบบ.....45
10	ระบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ.....46
11	การบริหารตามทฤษฎีเชิงระบบ.....48
12	ปัจจัยนำที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎี.....56

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 มีอุดมการณ์และหลักการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ให้คนไทยได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษาและพัฒนาคนได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต หน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรง คือ สถานศึกษา ที่จะต้องมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพิ่มพูนความรู้ทักษะให้นักเรียน เป็นบุคคลที่สามารถเรียนรู้ และสามารถพัฒนาตนเองได้ (กระทรวง ศึกษาธิการ, 2546 : 5) การจัดการศึกษาจะให้มีคุณภาพและเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 นั้นจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานทางการบริหารมาช่วยในการบริหารจัดการซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านบุคลากร (Man) ปัจจัยด้านงบประมาณ (Money) ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ (Materials) ปัจจัยด้านการจัดการ (Management) (ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์, 2541 : 10) ทรัพยากรที่มีความสำคัญที่สุด คือ ทรัพยากรที่มีความสำคัญที่สุดคือทรัพยากรมนุษย์หรือคน (Man) เนื่องจากเป็นผู้ใช้และผู้คุมทรัพยากรอื่น ถ้าทรัพยากรมนุษย์มีคุณภาพจะสามารถใช้ทรัพยากรอื่นๆ ได้อย่างคุ้มค่า จากการศึกษาของสุพัฒน์ อาษาสร้อย (2554 : 3) พบว่าปัจจัยที่ทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ คือ บริบทหรือสิ่งแวดล้อม (Context) ซึ่งประกอบด้วยประเมิณจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ต่างๆ ของหลักสูตรโครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาสาระที่มีในหลักสูตร ปัจจัยตัวป้อน (Input) ได้แก่ ตัวป้อนที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรประกอบด้วยบุคลากร นักเรียน อุปกรณ์/สื่อการเรียนการสอน และอาคารสถานที่ ปัจจัยด้านกระบวนการ (Process) ประกอบด้วยกิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ ของการใช้หลักสูตรในสภาพที่เป็นจริงกระบวนการที่เกี่ยวกับการสอน กระบวนการประเมินผล และกระบวนการบริหาร และปัจจัยด้านผลผลิต (Product) ซึ่งประกอบด้วย การประเมินผลผลิตที่เกิดจากการใช้หลักสูตร จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่จะส่งผลให้โรงเรียนมีคุณภาพนั้นจะต้องประกอบด้วยปัจจัยอย่างน้อย 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านตัวป้อน ปัจจัยด้านกระบวนการ และปัจจัยด้านผลผลิต สอดคล้องกับงานวิจัยของสิปปนนท์ เกตุทัต (2541 : 3) พบว่า ผลผลิตที่เกิดขึ้นในระบบหนึ่งไปเป็นปัจจัยนำเข้าของอีกระบบส่วนปัจจัยด้านกระบวนการเป็นขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องตามกระบวนการของระบบเพื่อให้ได้ผลผลิตตามที่ต้องการ ดังนั้นปัจจัยนำเข้าและปัจจัยด้านกระบวนการจะต้องสัมพันธ์กัน ปัจจัยนำเข้าและกระบวนการที่เหมาะสมช่วยให้สามารถวางแผนการพัฒนาผลผลิตให้มีคุณภาพและจากแนวคิดเชิงระบบเมื่อพิจารณาผลผลิตด้านการจัดการศึกษา พบว่า การศึกษาของไทยที่ผ่านมาคุณภาพหรือผลผลิตสู่ต่างชาติไม่ได้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551 : 5) กล่าวว่า ปัญหาเกี่ยวกับความรู้ ภาษาอังกฤษการเขียน การอ่านภาษาไทย ความรู้อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ ความรู้มาตรฐานอุตสาหกรรม มาตรฐานเครื่องจักร อุปกรณ์และชิ้นส่วน นักศึกษาที่จบ ปวช. และปวส. ยังขาดอยู่อีกทั้งความรู้ด้านสมรรถนะเกี่ยวกับทักษะ ทักษะที่จำเป็น อีกทั้งยังพบปัญหาที่ต้องแก้ไข คือ ทักษะในการวิเคราะห์ หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา และปัญหาความไม่สอดคล้องเชิงคุณภาพพบว่า ผู้ที่สำเร็จการศึกษาด้านอาชีวศึกษาขาดความสามารถด้านสมรรถนะหลัก (Core Competencies) และสมรรถนะด้านสายงาน (Functional Competencies) นอกจากนี้ทุกกลุ่มแรงงานยังมีช่องว่าง (GAP) ระหว่างระดับความสามารถด้านต่างๆ ที่มีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการ ผู้สำเร็จจากอาชีวศึกษาบางแห่งไม่เป็นที่ยอมรับจากสถานประกอบการ อีกทั้งครูที่สอนในระดับอาชีวศึกษามีปริมาณ และคุณภาพ ไม่สอดคล้องกับภารกิจ ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ทำให้ไม่สามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษา

นอกจากนี้พรรษา กาเหว่า (2556 : 1) ได้นำเสนอเกี่ยวกับคุณภาพทางการศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษา ว่านักวิชาการอาชีวศึกษาชี้ผลสอบประเมินคุณภาพการศึกษาของนักเรียนสายอาชีพ หรือ V-NET ได้ผลต่ำเกือบทุกวิชา รวมทั้งงานอุตสาหกรรมที่ถือเป็นแรงงานหลักที่ขาดแคลน ยังคงเป็นปัญหาที่แก้ไม่ตกสำหรับระบบการศึกษาของไทย ที่ยังคงน่าเป็นห่วง โดยเฉพาะคุณภาพทางการศึกษาที่แม้จะมีความพยายามในการลงทุนงบประมาณ เพื่อให้เกิดการพัฒนาแต่ดูเหมือนว่า คุณภาพการศึกษาของนักเรียนไทยยังคงไม่ขยับ ข้อมูลจากการประชุมของ World Economic Forum (WEF)-The Global Competitiveness Report 2012-2013 มีการจัดอันดับคุณภาพการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน ปรากฏว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับรั้งท้าย คือ อันดับ 8 เป็นรองจากประเทศเวียดนาม ที่ได้อันดับ 7 และประเทศกัมพูชา อันดับ 6 จนกลายเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักว่า เพราะเหตุใดการลงทุนด้านการศึกษาที่รัฐบาลพยายามใส่ลงในระบบนี้ จึงไม่สัมฤทธิ์ผล และดูเหมือนจะถอยหลังไปกว่าเดิม จนหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งแก้ไข ปัญหา ขณะที่ข้าราชการศึกษาไทยตกต่ำกลายเป็นข่าวในสื่อ เป็นช่วงเดียวกับที่สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) จัดการประชุมนานาชาติ 2013 NIETS International Symposium ภายใต้แนวคิด National Educational Testing and Assessment in ASEAN : Share and Learn ระหว่างวันที่ 3-5 กันยายน 2556 ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ แอทเซ็นทรัลเวิลด์ ผลปรากฏว่า คะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา มีระดับปานกลางไปถึงต่ำ และต่ำมากในวิชาการหลักๆ หรือแม้แต่ในวิชาชีพที่นักเรียนเลือกเรียน ซึ่งไม่แตกต่างกับการเรียนของกลุ่มสายสามัญ แม้ว่าการสอบ V-NET จะถูกวิจารณ์ว่า ไม่สามารถใช้วัดความรู้ความสามารถของนักเรียนได้จริงก็ตาม กรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา (กพศ.) และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เปิดเผยว่า การสอบ V-Net จัดขึ้นเพื่อทดสอบความรู้และความคิดของนักเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.3) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.2) ซึ่งเป็นการวัดภาพสะท้อนภาพ การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา เพื่อนำผลไปใช้ในการประเมินการศึกษา ประเมินผลของผู้เรียน และวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็น การประกันคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งปัจจุบันมีมาตรฐานหลายตัวที่เข้ามาวัดคุณภาพทางการศึกษาของเด็กอาชีวะ ทั้ง V-NET, VQ สอบมาตรฐานทางวิชาชีพ และกำหนดว่า นักเรียน

อาชีวศึกษาจะต้องมีคะแนน 2.00 ขึ้นไป จึงจะจบการศึกษา แต่ไม่มีบทบังคับว่า ผู้เรียนทุกคนต้องสอบ V-NET เพราะฉะนั้นหากในแต่ละโรงเรียนส่งนักเรียน ที่มีผลการเรียนดีเข้าสอบ ผลการสอบ V-NET จะไม่สะท้อนภาพการศึกษา ซึ่งจะกลายเป็นปัญหาในอนาคต และการแก้ปัญหาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2557 : 5) โดยมีนโยบายดำเนินการยกระดับคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา โดยมุ่งที่ระดับผู้เรียนโดยการยกระดับความสามารถของผู้เรียนเพื่อให้ผู้สำเร็จอาชีวศึกษามีขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งสมรรถนะหลัก (Core Competency) และสมรรถนะการทำงานตามตำแหน่งหน้าที่ (Function Competency) โดยใช้ V-NET การประเมินด้านมาตรฐานวิชาชีพ และการประเมินระดับห้องเรียน

กระบวนการจัดการศึกษาในปัจจุบัน เน้นการกระจายอำนาจสถานศึกษามีอิสระที่จะสามารถบริหารจัดการทรัพยากรได้ด้วยตนเองจึงจำเป็นต้องบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการจัดการศึกษาและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลกระบวนการจัดการศึกษาจึงมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพของคนในสังคมให้เกิดความรู้ ทักษะ มุมมอง และค่านิยมที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นปัจจัยหลักชี้้นำและจูงใจให้บุคคลแสวงหาและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของระบบการศึกษา โดยที่ระบบเป็นการรวมกันขององค์ประกอบที่ต่างกันเป็นอิสระกับกระบวนการหรือวิธีการ เพื่อต้องการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยที่องค์ประกอบและวิธีการต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งถ้ามีการเปลี่ยนแปลงในส่วนหนึ่งจะส่งผลกระทบต่ออีกส่วนหนึ่งด้วย (ชนิตา รักษ์พลเมือง, 2532 : 39) โดยระบบประกอบด้วย 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) คือ สิ่งที่ป้อนเข้าไปเพื่อทำการผลิตให้เกิดผลผลิต เช่น จำนวนนักเรียน จำนวนครู ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ข่าวสารข้อมูล เป็นต้น 2) กระบวนการ (Process) คือ ส่วนประกอบต่างๆ ของระบบโครงสร้าง ของระบบกิจกรรม กิจกรรมต่างๆ ที่มีอยู่ในระบบนั้นเช่น การตัดสินใจ การควบคุมหลักสูตรเนื้อหาการเรียน กระบวนการเรียนการสอน โครงการ หรือกิจกรรมทางการศึกษา เป็นต้น และ 3) ผลผลิต (Output) คือ ผลผลิตที่ต้องการตามที่ระบุไว้อย่างชัดเจน ทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ ซึ่งในกระบวนการจัดการศึกษานั้น ปัจจัยนำเข้า (Input) เป็นสิ่งแรกที่นำเข้าไปในกระบวนการจะครอบคลุมถึงทรัพยากรทั้งหมดที่ใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดผลผลิตตามที่คาดหวังทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ปัจจัยนำเข้าที่เป็นรูปธรรม เช่น คน เงิน วัสดุ เทคโนโลยี ในรูปแบบของอุปกรณ์ อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นต้น ส่วนปัจจัยนำเข้าที่เป็นนามธรรม เช่น สารสนเทศ จดภูมิ เขตจัดรัส (2552 : 14) ได้กล่าวถึง แนวคิดสำคัญที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา คือ การผลิตทางการศึกษาซึ่งการผลิตในวงการธุรกิจและอุตสาหกรรมเป็นการผลิตโดยยึดหลักเศรษฐศาสตร์ในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้ปัจจัยการผลิต (Factors of Production) ได้แก่ ที่ดิน แรงงาน ทุน และผู้ประกอบการ อย่างเหมาะสมเพื่อให้มีต้นทุนต่ำสุดแต่ได้ผลผลิตสูงสุด ซึ่งเรียกว่า “มูลค่าเพิ่ม” (Value-Added) แต่เมื่อนำหลักการผลิตมาใช้ในการศึกษานั้นมีข้อจำกัดหลายประการ คือ วัตถุประสงค์ของการศึกษาไม่ได้แสวงหากำไรสูงสุด ทรัพยากรทางการศึกษา (resource) มีอยู่อย่างจำกัดและบางอย่างไม่สามารถกำหนดและประมาณค่าได้ ผลผลิตทางการศึกษาที่เป็นเป้าประสงค์ คือ ผู้เรียนที่มีคุณภาพและนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในสังคมการทำงานจริง การวัดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา จึงเป็นแนวคิดของการตรวจสอบผลลัพธ์ของผู้เรียนที่ผ่านไปในแต่ละปีหรือหลังจากสำเร็จการศึกษาอันเป็นผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

โดยคำนึงถึงความเท่าเทียมกัน เพื่อยืนยันว่า ผู้เรียนได้รับความรู้ ความคิด ทักษะกระบวนการที่บรรลุตามเป้าหมายหรือมาตรฐานที่คาดหวัง รวมทั้งผู้เรียนได้รับประโยชน์ เกิดคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของพวกเขาเหล่านั้นอย่างแท้จริง และจากการศึกษาเกี่ยวกับมูลค่าเพิ่ม (Value-Added) พบว่า เป็นวิธีการหนึ่งที่รายงานผลเพื่อสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาว่าสถานศึกษาได้สร้างมูลค่าเพิ่มในผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้มากน้อยเพียงใด โดยเปรียบเทียบคะแนนผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริงหรือสังเกตได้ (Observed score) กับคะแนนผลการเรียนรู้ที่ทำนายได้ (Predicted scores) จากตัวแปรภูมิหลัง ตัวแปรบริบทชุมชน สังคม หรือผลสัมฤทธิ์เดิม ซึ่งคาดว่าจะมีผลต่อการเรียนรู้แต่เป็นปัจจัยที่อยู่นอกเหนือการจัดการหรือการควบคุมของสถานศึกษา (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550 : 47) ซึ่งให้เห็นว่าข้อมูลการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มเป็นเครื่องมือหนึ่งสำหรับวิเคราะห์การปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่สามารถเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาเชิงสัมพันธ์กับสถานศึกษาอื่นซึ่งเป็นการวัดที่มีประสิทธิภาพและใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาพร้อมกับปัจจัยอื่น เช่น ผลการสอบที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ การประเมินครู การประเมินตนเองของสถานศึกษา การทบทวนการตัดสินใจและแนวโน้มของสถานศึกษา

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 มีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 โดยวิธีการนำผลการสอบคะแนนทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-net) โดยเฉลี่ยของแต่ละสถานศึกษา วิเคราะห์หามูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ซึ่งมีปัจจัยนำเข้า 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านครู/อาจารย์ ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุ/อุปกรณ์ โดยใช้หลักการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis-MRA) วิเคราะห์ค่าส่วนที่เหลือ (Residual) ซึ่งการวัดคุณภาพของสถานศึกษาสามารถวัดผ่านปัจจัยนำเข้า (input) และผลลัพธ์ (output) เพื่อนำผลจากการวิจัยเป็นข้อมูลในการจัดการบริหารจัดการระบบอาชีวศึกษาให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

คำถามวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีคำถามวิจัยดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านครู/อาจารย์ ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุ/อุปกรณ์ ตัวแปรใดที่สามารถพยากรณ์คะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3
2. ประเภทวิชาใดบ้างในสถาบันอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา
3. กระบวนการจัดการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษามีแนวทางปฏิบัติที่ดี (Good practice) เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. วิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3
2. ศึกษากระบวนการจัดการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีสมมติฐานดังนี้

1. ประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 อย่างน้อย 1 ประเภทวิชาที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา
2. กระบวนการจัดการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี (Good practice) แต่ละประเภทวิชา มีความแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน (ปวช.3) ปีการศึกษา 2558 ของวิทยาลัยในสถาบันอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ทั้ง 9 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี วิทยาลัยเทคโนโลยีการเกษตรและประมงปัตตานี วิทยาลัยเทคนิคยะลา วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา และวิทยาลัยเทคนิคสตูล
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร จำนวน 36 คน ครูผู้สอน จำนวน 481 คน และนักเรียน จำนวน 1,741 คน รวมทั้งสิ้น 2,258 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
2. ด้านตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งการวิจัยเป็น 2 ระยะ ตัวแปรแต่ละระยะมีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงนำเสนอตัวแปรเป็นระยะเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

 - 2.1 ระยะที่ 1 วิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของประเภทวิชาของสถาบันอาชีวศึกษาภาคใต้ 3
 - 2.1.1 ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยนำเข้า 4 ด้าน ได้แก่ นักเรียน ครู/อาจารย์ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์

2.1.2 ตัวแปรตาม คือ คะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET)

2.2 ระยะที่ 2 ศึกษากระบวนการจัดการศึกษาของประเพณีวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา

2.2.1 ตัวแปรต้น คือ ประเพณีวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา

2.2.2 ตัวแปรตาม คือ กระบวนการจัดการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาผู้เรียน และการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญและประโยชน์ดังนี้

1. สถานศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้แนวทางปฏิบัติที่ดีในการจัดกระบวนการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา
2. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการระบบอาชีวศึกษา
3. สถานศึกษาได้นำผลจากการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษา โดยใช้คะแนนทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) เป็นสารสนเทศในเชิงพัฒนาการเพื่อใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพที่สนองตอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกروبสี่
4. เป็นการขยายองค์ความรู้ของศาสตร์ทางการวิจัยและประเมินผลการศึกษานแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษา กระบวนการจัดการศึกษา ไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. มูลค่าเพิ่มทางการศึกษา (Education Value Added) หมายถึง ผลต่างระหว่าง คะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ปี 2557 กับคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ที่พยากรณ์ ซึ่งจากอิทธิพลของปัจจัยนำเข้าโดยใช้หลักการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ของแต่ละสาขาวิชาของสถานศึกษาที่ได้จริง ซึ่งค่าที่ได้นั้นหากเป็นบวกถือว่าเกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา

2. กระบวนการจัดการศึกษา หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ ที่สถาบัน การอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ใช้ในการจัดการศึกษา ซึ่งแยกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ (จตุภูมิ เขตจัตุรัส, 2552)

2.1 การบริหารจัดการศึกษา หมายถึง การมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการจัดการ การศึกษาที่อยู่บนพื้นฐานของทรัพยากรและความสามารถของสาขาวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคใต้ 3 และสามารถพึ่งตนเองได้

2.2 การพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การมุ่งเน้นการตอบสนองความต้องการของ ผู้เรียนด้วยการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมและการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้เพิ่มสูงขึ้น ของสาขาวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

2.3 การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม หมายถึง การมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมชุมชน และการพัฒนาที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาในอนาคตเพื่อการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ มั่นคง และยั่งยืน ของสาขาวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

3. ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในกระบวนการ/โครงการ ต่างๆ ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่คาดว่าจะมีผลต่อผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติด้านอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านนักเรียน หมายถึง ลักษณะเฉพาะตามภูมิหลังของนักเรียน ได้แก่

3.1.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้ของพ่อแม่ หรือ ผู้ปกครองของผู้เรียน เฉลี่ยต่อเดือน

3.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเดิม หมายถึง ผลการเรียนสะสมเดิมของ ผู้เรียนก่อนที่จะเข้ามาศึกษาในประเภทวิชานั้นทุกรายวิชาที่เรียนนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย

3.1.3 ทรัพยากรในครอบครัว หมายถึง สิ่งสนับสนุนการเรียนของผู้เรียน เช่น หนังสือ คอมพิวเตอร์

3.2 ด้านครู/อาจารย์ หมายถึง บุคลากรความรู้ ความสามารถ และทักษะทาง วิชาชีพแต่ละสาขาวิชาของครูผู้สอน ได้แก่

3.2.1 เงินเดือน หมายถึง เงินค่าตอบแทนของครู/อาจารย์แต่ละเดือน

3.2.2 เงินอื่นๆ หมายถึง เงินที่ได้รับนอกเหนือจากเงินเดือน เช่น เงินประจำ ตำแหน่ง เงินค่าสอนนอกเวลา

3.2.3 ประสบการณ์การสอน หมายถึง จำนวนปีที่ทำการสอนตั้งแต่เริ่มบรรจุ ปฏิบัติราชการในตำแหน่งครู

3.2.4 จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์ หมายถึง จำนวนคาบที่ครู/อาจารย์ได้รับ มอบหมายให้สอนในหนึ่งสัปดาห์

3.2.5 จำนวนครูต่อผู้เรียนในชั้นเรียน หมายถึง จำนวนครูเฉลี่ยต่อผู้เรียน ทั้งหมดในประเภทวิชา

3.2.6 จำนวนวิชาที่สอนต่อภาคเรียน หมายถึง จำนวนวิชาที่ครู/อาจารย์ ได้รับมอบหมายให้สอนในหนึ่งภาคเรียน

3.3 ด้านงบประมาณ หมายถึง การส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณการเงินในการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีความเปลี่ยนแปลงของคะแนนทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา ได้แก่

3.3.1 งบดำเนินงาน หมายถึง เงินที่ได้รับจัดสรรจากสถานศึกษาจัดสรรให้กับ ประเภทวิชาโดยยึดจำนวนโครงการ/กิจกรรมเป็นหลัก

3.3.2 งบบุคลากร หมายถึง เงินที่ใช้ในการพัฒนาบุคลากรในประเภทวิชาแต่ละประเภทวิชา

3.3.3 งบอุดหนุนเรียนฟรี 15 ปี หมายถึง เงินที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นค่าหนังสือและค่าวัสดุอุปกรณ์ โดยจัดสรรแยกตามประเภทวิชาต่อผู้เรียนหนึ่งคน

3.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง การส่งเสริมและสนับสนุนด้านวัสดุและอุปกรณ์สื่อ และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการจัดการจัดการศึกษา ได้แก่

3.4.1 คอมพิวเตอร์ หมายถึง จำนวนคอมพิวเตอร์ที่มีและสามารถใช้งานได้จริง

3.4.2 ห้องปฏิบัติการ หมายถึง ห้องที่ใช้สำหรับเรียนภาคปฏิบัติ

3.4.3 ห้องสมุด หมายถึง ห้องสำหรับผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

3.4.4 สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สื่อที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของผู้เรียน เช่น power point แผ่นซีดี

3.4.5 หนังสือตำรา หมายถึง เอกสารที่เกี่ยวกับเนื้อหาของผู้เรียน

4 คะแนนทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา หมายถึง คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของความรู้พื้นฐานทั่วไป ของนักเรียน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 ในช่วงปีการศึกษา 2557 โดยเป็นคะแนนจากแบบสอบมาตรฐาน ที่ได้มาจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET : Vocational National Education Test) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

5. สถาบันอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 หมายถึง สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดสตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส และมีการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการของสถาบัน จำนวน 9 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี วิทยาลัยเทคโนโลยีการเกษตรและประมงปัตตานี วิทยาลัยเทคนิคยะลา วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา และวิทยาลัยเทคนิคสตูล

6. ประเภทวิชา หมายถึง การจัดการเรียนการสอนระดับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 มีทั้งหมด 6 ประเภทวิชา ได้แก่ คหกรรม พณิชยกรรม อุตสาหกรรม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เกษตรกรรม และศิลปกรรม

7. แนวปฏิบัติที่ดี (Good practice) หมายถึง วิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้ห้องปฏิบัติการประสบความสำเร็จหรือนำไปสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมาย เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการหรือวิชาชีพนั้นๆ และมีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจน โดยมีการสรุปวิธีปฏิบัติ หรือขั้นตอนการปฏิบัติ ตลอดจนความรู้และประสบการณ์ ที่ได้บันทึกเป็นเอกสาร และเผยแพร่ให้หน่วยงานภายในหรือภายนอกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

การวิจัยกระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 โดยผู้วิจัยแบ่งแผนการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 วิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของประเพณีวิชา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ และระยะที่ 2 ศึกษากระบวนการจัดการศึกษาของประเพณีวิชา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี (Good practice) ซึ่งการดำเนินการวิจัยจะมีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยกระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคใต้ 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งนำเสนอเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

เอกสารเกี่ยวกับหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการวัดมูลค่าเพิ่ม

แนวคิดและความหมายของการวัดมูลค่าเพิ่ม

โมเดลการวัดมูลค่าเพิ่ม

สถิติที่ใช้สำหรับการวัดมูลค่าเพิ่ม

วิธีการวัดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา

บทบาทสำคัญของการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่ม

ขั้นตอนและวิธีการที่ใช้วิเคราะห์มูลค่าเพิ่ม

เอกสารเกี่ยวกับหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการศึกษา

ความสำคัญของกระบวนการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์ของกระบวนการจัดการศึกษา

องค์ประกอบของกระบวนการจัดการศึกษา

ดัชนีชี้วัดและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการจัดการศึกษา

การผลิตทางการศึกษา (Education Production)

ระบบการศึกษา

องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของการเพิ่มมูลค่ากระบวนการจัดการศึกษา

เอกสารเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าที่คาดว่าจะสามารถพยากรณ์ผลคะแนนการทดสอบ ทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET)

แนวคิดทฤษฎีเชิงระบบในระบบการศึกษา

การประกันคุณภาพทางการศึกษา

ระบบการจัดการศึกษาของการอาชีวศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศ

เอกสารเกี่ยวกับหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการวัดมูลค่าเพิ่ม

แนวคิดและความหมายของการวัดมูลค่าเพิ่ม

Lissitz. Et.al (2006 : 2) กล่าวถึง โมเดลมูลค่าเพิ่มเป็นการเปลี่ยนแปลงของระดับนักเรียน โดยการเปลี่ยนปริมาณความคาดหวังของการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพื้นฐานของนักเรียน เช่น เพศ ระดับ SES เชื้อชาติ ผลสัมฤทธิ์เดิมหรือระดับคะแนนเริ่มต้น

Stufflebeam, Daniel L.(2007 : 3) ได้นำเสนอการประเมินผลลัพธ์ด้วยการประเมินมูลค่าเพิ่ม โดยใช้การวิเคราะห์คะแนนเพิ่มแบบเป็นระดับลดหลั่น ซึ่งเป็นกรณีเฉพาะที่ใช้คะแนนทดสอบมาตรฐานในการประเมินผลของโครงการและนโยบาย มีจุดเน้นอยู่ที่การใช้คะแนนการทดสอบที่ทำเป็นประจำทุกปีของแต่ละระดับชั้นเพื่อประเมินแนวโน้ม (trends) และส่วนประกอบของความแตกต่างของระบบการศึกษา รวมทั้งกลุ่มของโรงเรียน โรงเรียนแต่ละโรง และครูแต่ละคนมีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดคุณค่าของสิ่งที่มีอยู่จริงเป็นการนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เป็นส่วนประกอบของระบบการศึกษา และรายงานผลเชิงนโยบาย ความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้และเพื่อปรับปรุง

Downes & Vindurampull (2007 : 1) อธิบายเกี่ยวกับมูลค่าเพิ่ม (Value-Added) เป็นแนวคิดที่พัฒนามาจากเศรษฐศาสตร์ ซึ่งส่วนมากนำมาใช้เพื่ออธิบายการเพิ่มค่าในทางธุรกิจ การสนับสนุนผลผลิตหรือการบริการ มีความหมายถึง ผลต่างระหว่างมูลค่าของผลผลิต (output) กับมูลค่าของปัจจัยนำเข้า (input) ส่วนทางการศึกษาส่วนมากจะนำมาใช้เพื่ออธิบายการเพิ่มมูลค่า (Value) ของสถานศึกษาที่นำมาสู่ผลการเรียนรู้ (outcome) ของนักเรียน และหมายความถึงการสนับสนุนของสถานศึกษา การดำเนินการของสถานศึกษาที่มุ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ของนักเรียน

ศิริชัย กาญจนวาสี (2550 : 47) ได้เสนอแนวคิดพื้นฐานของการวัดมูลค่าเพิ่ม ไว้ดังนี้ คำว่า มูลค่าเพิ่ม (Value Added) เป็นคำที่เริ่มใช้ในทางเศรษฐศาสตร์ โดยหมายถึง ผลต่างระหว่าง มูลค่าของผลผลิตกับมูลค่าของปัจจัยป้อนเข้า ต่อมาได้ถูกนำไปใช้ในสาขาวิชาต่างๆ จนมีความหมายพัฒนาไปจากเดิมในลักษณะของการวัดที่ปรับให้อยู่บนพื้นฐานของปัจจัยดั้งเดิมเท่าเทียมกันเพื่อให้สามารถนำผลต่างมาเปรียบเทียบกันอย่างยุติธรรม การวัดค่าที่เกิดขึ้นจริงมาเปรียบเทียบกับค่าที่ทำนายได้ (หรือคาดหมายไว้) ในการวิเคราะห์ทางสถิติ เรียกผลต่างค่าทั้งสองว่า ค่าส่วนที่เหลือ (Residual) การวัดมูลค่าเพิ่มเป็นการวัดค่าที่เกิดขึ้นจริงมาเปรียบเทียบกับค่าที่ทำนายได้ (หรือคาดหมายไว้) ในการวิเคราะห์ทางสถิติ เรียกผลต่างของค่าทั้งสองว่า ค่าส่วนที่เหลือ (Residual) การวัดมูลค่าเพิ่มเป็นการวัดเพื่อเปรียบเทียบเชิงสัมพันธ์ระหว่างค่าที่เกิดขึ้นกับค่าที่ทำนายไว้ เช่น คนที่มีค่าที่เกิดขึ้นจริงสูงกว่าที่ทำนายไว้จะมีค่าส่วนที่เหลือเป็นบวกหรือมีมูลค่าเป็นลบ เป็นต้น เมื่อนำมาประยุกต์ใช้ทางการศึกษา เช่น การวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มในผลการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อศึกษาว่าโรงเรียนได้สร้างมูลค่าเพิ่มในผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้มากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างคะแนนผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริงหรือสังเกตได้ (Observed scores) กับคะแนนผลการเรียนรู้ที่คาดการณ์ไว้ (Predicted scores) จากตัวแปรภูมิหลัง ตัวแปรบริบทของชุมชน/สังคม และ/หรือผลสัมฤทธิ์เดิม ซึ่งคาดว่า

มีผลต่อการเรียนรู้ แต่เป็นปัจจัยที่ยกเหนื่อจากการจัดการหรือการควบคุมของโรงเรียน โรงเรียนแต่ละแห่งสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากน้อย แตกต่างกันไปโรงเรียนที่สามารถจัดการให้คะแนนที่สังเกตได้สูงกว่าคะแนนที่ทำนายได้ถือว่าเป็นโรงเรียนที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มในผลการเรียนรู้ของนักเรียน

ประภุติยา ทักษิณ (2552 : 18) ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า มูลค่าเพิ่ม (value-added) ในด้านการศึกษาที่มีความเกี่ยวข้องกับผลสำเร็จหรือผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เกิดจากการดำเนินงานของสถานศึกษาและมีการพัฒนาโมเดลการเพิ่มหรือการประเมินมูลค่าเพิ่ม เพิ่มขึ้นอย่างมากตามการกำหนดนิยามของโมเดลหรือลักษณะเฉพาะของโมเดล

วิวุฒพันธ์ อยู่ในิสล (2553 : 21) ได้สรุปว่า มูลค่าเพิ่ม หมายถึง สิ่งที่ได้รับเพิ่มขึ้นจากกระบวนการจัดการศึกษา ผ่านช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งมีความหมายเหมือนกับคำว่ามูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐศาสตร์ กล่าว คือ เป็นการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ซึ่งในระบบการศึกษาหมายถึงตัวผู้เรียน ที่ผ่านกระบวนการผลิต คือ การจัดการเรียนการสอนหรือการให้การศึกษา ในช่วงระยะเวลาของการผลิตอันได้แก่ ระยะเวลาของการเรียนการสอน และอีกความหมายหนึ่ง มูลค่าเพิ่มเป็นการเปรียบเทียบถึงสิ่งที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียนที่ได้รับจากการจัดการศึกษา ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งมีหมายถึง คะแนนส่วนต่างที่เกิดขึ้นจากก่อนและหลังจัดการศึกษา โดยสิ่งที่เพิ่มขึ้นนั้นอาจเกิดขึ้นจากปัจจัยหลายๆ ด้าน

เรืองเดช ศิริกิจ (2554 : 53) ได้สรุปว่า โมเดลมูลค่าเพิ่มเป็นการเปลี่ยนแปลงในระดับนักเรียนที่เกิดจากการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยสามารถพิจารณาได้จากตัวแปรนักเรียนและสถานศึกษา เช่น เจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน การแสดงความตั้งใจที่จะใฝ่หาสาระทางวิทยาศาสตร์ เพศ ระดับ SES เชื้อชาติ ผลสัมฤทธิ์เดิมหรือระดับคะแนนเริ่มต้น เป็นต้น

กุลภัสสร มะเสนา (2555 : 67) ได้สรุปว่า การวัดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน หมายความว่า กระบวนการทางสถิติที่นำคะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นมาตรฐานไปเปรียบเทียบกับคะแนนที่ได้จากการทำนายด้วยตัวแปรภูมิหลัง ตัวแปรบริบทของชุมชน/สังคมและ/หรือผลสัมฤทธิ์เดิม ซึ่งคาดว่ามีความสัมพันธ์ต่อการเรียนรู้ แต่เป็นปัจจัยที่นอกเหนือการจัดการหรือการควบคุมของโรงเรียนหรือเขตพื้นที่การศึกษา ผลต่างที่ได้จากการเปรียบเทียบคือมูลค่าเพิ่มผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะมีค่าเป็นบวกหรือลบหรือศูนย์ก็ได้

จตุภูมิ เขตจัตุรัส (2555 : 5) กล่าวว่า การผลิตในวงการธุรกิจและอุตสาหกรรมเป็นการผลิตโดยยึดหลักเศรษฐศาสตร์ในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้ปัจจัยการผลิต (Factors of Production) ได้แก่ ที่ดิน แรงงาน ทุน และผู้ประกอบการ อย่างเหมาะสมเพื่อให้มีต้นทุนต่ำสุด

สรุปได้ว่า การมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา หมายถึง การคำนึงถึงส่วนต่างระหว่างมูลค่าของผลผลิต (output) กับมูลค่าของปัจจัยนำเข้า (input) ภายหลังแนวคิดดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้ทางการศึกษาเพื่ออธิบายการเพิ่มคุณค่า (value) ของสถานศึกษา

โมเดลการวัดมูลค่าเพิ่ม

การวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่ใช้โมเดลทางสถิติในการวิเคราะห์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มในลักษณะความหมายของคะแนนส่วนต่างหรือโมเดลการพัฒนาทางการศึกษา ในโมเดลการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มที่มีอยู่หลากหลาย ซึ่งแต่ละโมเดลรวบรวมเอาการวิเคราะห์และโมเดลทางสถิติที่แตกต่างกันไว้หลายลักษณะ โดยส่วนมากโมเดลทางสถิติเหล่านี้จะมีความซับซ้อน และมีข้อตกลงเบื้องต้นที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งศิริชัย กาญจนวาสิ (2548 : 45) กล่าวถึง การวัดมูลค่าเพิ่มว่า การวัดมูลค่าเพิ่มสำหรับรายบุคคล เป็นการวัดเพื่อเปรียบเทียบเชิงสัมพัทธ์ระหว่างค่าที่เกิดขึ้นกับค่าที่ทำนายไว้ เช่น คนที่มีค่าเกิดขึ้นจริงสูงกว่าที่ทำนายไว้จะมีค่าส่วนที่เหลือเป็นบวก สำหรับคนที่มีค่าที่เกิดขึ้นจริงต่ำกว่าค่าที่ทำนายไว้ จะมีค่าส่วนที่เหลือเป็นลบ หรือมีมูลค่าเพิ่มเป็นลบ

Samuel Bowles (1970 อ้างถึงในจตุภูมิ เขตจัตุรัส, 2552 : 3) ได้ให้ความหมายของกระบวนการผลิตทางการศึกษาในมโนทัศน์ของฟังก์ชันการผลิตทางการศึกษาว่า เป็นการอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้เรียน ซึ่งเป็นปัจจัยนำเข้า และการวัดผลผลิตของโรงเรียน ฟังก์ชันนี้จะเสนอถึงกระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าที่สำคัญทั้งการอธิบายในเชิงของการสร้างต้นทุนมนุษย์ (Human capital) และการตรวจสอบการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษา โดยได้นำเสนอฟังก์ชันการผลิตทางการศึกษาสามารถนิยามโดยฟังก์ชันทางคณิตศาสตร์ ดังนี้

$$A = f(X_1, \dots, X_m, X_n, \dots, X_p, X_q, \dots, X_r) \dots \dots \dots (1)$$

เมื่อ	A	หมายถึง	การวัดผลผลิตของโรงเรียน เช่น คะแนนสอบผลสัมฤทธิ์ทางวิชาของนักเรียน
	X_1, \dots, X_m	หมายถึง	ตัวแปรที่วัดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตัวแปรนี้มักจะประกอบด้วยจำนวนและคุณภาพในด้านการบริการการสอน การอำนวยความสะดวกทางกายของโรงเรียน ช่วงเวลาที่นักเรียนได้ใช้ทรัพยากรต่างของโรงเรียน
	X_n, \dots, X_p	หมายถึง	ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายนอกโรงเรียนส่งผลต่อการเรียนรู้ เช่น ความสำเร็จด้านการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นต้น
	X_q, \dots, X_r	หมายถึง	ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของนักเรียนและระดับเริ่มต้นของการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษา

Psacharopoulos และ Woodhall (1985 อ้างถึงในจตุภูมิ เขตจัตุรัส, 2552 : 3) ได้ให้ความหมายของฟังก์ชันการผลิตทางการศึกษาว่าเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนทรัพยากรทางการศึกษาให้เป็นผลผลิตทางการศึกษา ดังสมการต่อไปนี้

$$A = f(T, B, E, \dots) \dots \dots \dots (2)$$

เมื่อ	A	หมายถึง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	T	หมายถึง	อัตราส่วนครูต่อนักเรียน
	B	หมายถึง	หนังสือและอุปกรณ์การเรียนต่างๆ
	E	หมายถึง	เครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอนและอื่นๆ

Hanushek (1987 อ้างถึงในจตุภูมิ เขตจัตุรัส, 2552 : 4) ได้ให้ความหมายของฟังก์ชันการผลิตทางการศึกษา (Educational Production Function) คือ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของทรัพยากรนำเข้า (Input) ต่างๆ ได้แก่ ครูผู้สอน (ซึ่งหมายถึงระดับการศึกษาของครู ประสบการณ์ ทักษะความสามารถ) อาคารเรียน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น ที่นำเข้าไปสู่กระบวนการผลิต (Process) เพื่อให้ได้เป็นผลผลิต (Output) ซึ่งหมายถึง นักเรียนที่ได้รับความรู้หรือเป็นการศึกษา ความสัมพันธ์ของต้นทุนทางการศึกษาและคุณภาพการศึกษา ดังสมการต่อไปนี้

$$Y = f(X_1, X_2, X_3, \dots, X_g, X_{g+1}, \dots, X_n) \dots \dots \dots (3)$$

เมื่อ	Y	หมายถึง	ผลผลิตทางการศึกษา
	X_1, X_2, \dots, X_g	หมายถึง	ทรัพยากรนำเข้าภายในโรงเรียนที่สามารถจัดการได้
	X_{g+1}, \dots, X_n	หมายถึง	ทรัพยากรนำเข้าที่ไม่สามารถจัดการได้

การใช้ฟังก์ชันการผลิตทางการศึกษานี้แบ่งระดับการศึกษา ออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ (1) ระดับโรงเรียนเป็นการศึกษาถึงโครงสร้างโรงเรียนและกระบวนการต่างๆ ในโรงเรียน เช่น การจัดชั้นเรียนหลักสูตร การบริหารงาน และการจัดสรรงาน รวมทั้งการจัดการ และการกำหนดตัวบ่งชี้ในการเรียน (2) ระดับชั้นเรียนเป็นการศึกษาถึงกระบวนการที่เกิดขึ้นในระดับชั้นเรียน เช่น ลักษณะของครูแต่ละคน การจัดห้องเรียน วิธีการนำเสนอในห้องเรียน เป็นต้น นอกจากนี้ยังให้ความเห็นว่าการผลิตทางการศึกษาไม่ได้ศึกษาเฉพาะกระบวนการผลิตในโรงเรียนเท่านั้น แต่รวมถึงผลกระทบในอนาคตหลังจากที่นักเรียนจบการศึกษาแล้ว โดยพิจารณาจากความรู้และทักษะของนักเรียนที่ได้รับ และความสามารถในการทำงาน เพราะการศึกษาจะส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ความรอบรู้ทางด้านการเมือง ความรักชาติและความมีศีลธรรม เป็นต้น ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ถึงศักยภาพของโรงเรียน (School Performance)

จตุภูมิ เขตจัตุรัส (2552 : 4) แนวคิดฟังก์ชันการผลิตทางการศึกษาเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการผลิตซึ่งถูกป้อนเข้าไปในกระบวนการผลิต จนกระทั่งแปรรูปเป็นผลผลิต โดยใช้แนวคิดของแบบจำลองฟังก์ชันการผลิต (Production Function Model) ที่ตั้งอยู่บนฐานความคิดว่าโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาต่างๆ เป็นระบบการผลิตระบบหนึ่ง ซึ่งพยายามที่จะให้ได้ผลผลิตออกมาจำนวนหนึ่ง โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ซึ่งการใช้ฟังก์ชันการผลิตทางการศึกษามีข้อดี คือ สามารถใช้อธิบายถึงกระบวนการทางการศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงการปรับเปลี่ยนตัวแปรทางเศรษฐกิจ และสังคม ตัวแปรที่สามารถคำนวณค่าได้ และคำนวณไม่ได้ ตัวแปรนามบัญญัติ เช่น ภูมิภาค เชื้อชาติ เป็นต้น ซึ่งสามารถศึกษาได้ถึงความแตกต่างในประสิทธิภาพของโรงเรียน เกี่ยวกับความแตกต่างของกลุ่มสังคมหรือความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอกโรงเรียน

Byrk และ Weisberg (1976 อ้างถึงในจตุภูมิ เขตจัตุรัส, 2552 : 4) ได้เสนอเกี่ยวกับการวัดมูลค่าเพิ่ม ในลักษณะของโมเดลทางคณิตศาสตร์ ดังนี้

$$Y_i = \beta(\text{year}_i) + D_i + E_i \dots\dots\dots(4)$$

$$E(E_i / \text{year}_i, D_i) = 0 \dots\dots\dots(5)$$

$$\text{Var}(E_i / \text{year}_i, D_i) = \sigma_e^2 \dots\dots\dots(6)$$

เมื่อตัวแปร year_i เป็นปีการศึกษาของแต่ละโรงเรียนที่ i โมเดลนี้ได้ถือว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการในปีการศึกษาที่อยู่ในช่วงที่สนใจศึกษาของโรงเรียนแต่ละแห่งนั้นมีการเพิ่มขึ้นในอัตราคงที่เดียวกันในแต่ละปี แสดงด้วยค่า β

D_i เป็นตัวแปรอื่นๆ ที่สามารถอธิบายคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ซึ่งเป็นอิสระกับปีการศึกษา กล่าวคือ D_i เป็นคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละโรงเรียน ซึ่งถือว่ามีค่าคงตัวในทุกสถานการณ์การวัดของแต่ละโรงเรียน E_i เป็นอิทธิพลสุ่ม ที่ซึ่งเป็นอิสระจาก D_i และ year_i สำหรับ E_i ซึ่งจะมีค่าผันแปรไปตามการวัดในแต่ละครั้ง

สมมติให้การวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มโดยใช้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการเฉลี่ยตั้งต้น หรือ Y_{1i} ของโรงเรียนที่ i ในปีการศึกษาแรก (year_{1i}) มาใช้เป็นการทดสอบตั้งต้น (starting point of test time) เมื่อโรงเรียนได้ดำเนินการจัดการศึกษาผ่านไปหนึ่งปีการศึกษาก็จะใช้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการเฉลี่ยครั้งหลัง หรือ Y_{2i} ในปีการศึกษาหลัง (year_{2i}) มาใช้เป็นการทดลองครั้งหลัง (posttest time) โดยจะมีส่วนที่เพิ่มเข้ามาคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการเฉลี่ยครั้งหลังใช้สัญลักษณ์ V เรียกว่า มูลค่าเพิ่ม (Value-Added) โดยกระบวนการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียน ดังโมเดลต่อไปนี้

$$Y_{1i} = \beta(\text{year}_{1i}) + D_i + E_{1i} \dots\dots\dots(7)$$

$$Y_{2i} = \beta(\text{year}_{2i}) + D_i + E_{2i} \dots\dots\dots(8)$$

จากสมการที่ (7) และ (8) จะพบว่า

$$Y_{2i} - Y_{1i} - \beta(\text{year}_{2i} - \text{year}_{1i}) = v + E_{2i} - E_{1i} \dots\dots\dots(9)$$

เมื่อใช้กลุ่มตัวอย่าง เราสามารถประมาณค่า v ด้วยค่า V ได้ดังนี้

$$V = \bar{Y}_{2i} - \bar{Y}_{1i} - \beta(\overline{\text{year}}_{2i} - \overline{\text{year}}_{1i}) = v + \bar{E}_{2i} - \bar{E}_{1i} \dots\dots\dots(10)$$

เมื่อสมการทางขวามือเป็นค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า V เป็นตัวประมาณค่าที่ไม่ลำเอียงของ v ได้ดังนี้

$$E(V) = E[\bar{Y}_{2i} - \bar{Y}_{1i} - \beta(\overline{\text{year}}_{2i} - \overline{\text{year}}_{1i})] = v \dots\dots\dots(11)$$

ความแปรปรวนของตัวประมาณค่า V หรือ $\text{Var}(V)$ มีค่าเท่ากับ $\frac{2\sigma_e^2}{n}$

ให้ตัวแปร Δ_i เป็นพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของแต่ละโรงเรียนซึ่งเพิ่มขึ้นโดยธรรมชาติ (natural maturation) ในช่วงปีการศึกษาแรกและหลัง จากสมการที่ 4 จะได้ดังนี้

$$\Delta_i = \beta(\text{year}_{2i} - \text{year}_{1i}) \dots\dots\dots(12)$$

เราสามารถนำเสนอพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่างได้ ดังนี้

$$\bar{\Delta}_i = \beta(\overline{\text{year}}_{2i} - \overline{\text{year}}_{1i}) \dots\dots\dots(13)$$

จะได้ว่า ผลลัพธ์ที่คาดหวังของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการเฉลี่ยครั้งหลังอยู่บนฐานของการเพิ่มขึ้นโดยธรรมชาติ เขียนในรูปอย่างง่ายเป็น $\bar{Y}_{1i} + \bar{\Delta}_i$

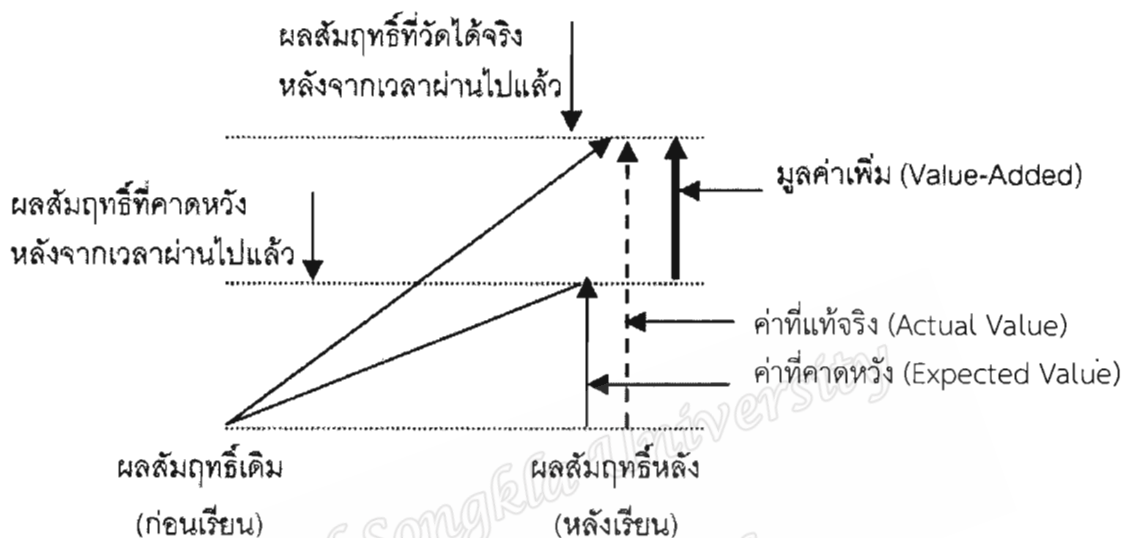
ดังนั้นเราจึงสามารถนำเสนอ “มูลค่าเพิ่ม” ได้ดังนี้

$$V = \bar{Y}_{2i} - (\bar{Y}_{1i} + \bar{\Delta}_i) \dots\dots\dots(14)$$

กล่าวโดยสรุป การประมาณค่ามูลค่าเพิ่ม (V) จะถูกแปลความหมายได้เป็น “ความแตกต่างระหว่างผลลัพธ์ที่เป็นจริงของคะแนนผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยครั้งหลัง (\bar{Y}_{2i}) กับผลลัพธ์ที่คาดหวังที่อยู่บนรากฐานของการเพิ่มขึ้นโดยธรรมชาติ”

จากโมเดลการวัดมูลค่าเพิ่มดังกล่าวจึงเป็นการวัดมูลค่าเพิ่มโดย “การเปรียบเทียบระหว่างผลสัมฤทธิ์ที่วัดได้จริงกับผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวัง” ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 กรณี ดังนี้

1) กรณีที่ 1 ข้อมูลที่ไม่ได้วัดระยะยาว เป็นการใช้โมเดลทางสถิติในการเปรียบเทียบระหว่างผลสัมฤทธิ์ที่วัดได้จริง (Actual Value) กับผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวัง (Expected Value) ซึ่งทำนายได้จากตัวแปรที่อยู่นอกเหนือการปฏิบัติหรือควบคุมโดยตรงของบุคคล/หน่วยงานแต่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจริง เช่น ภูมิหลัง บริบทสภาพแวดล้อมเศรษฐกิจและสังคม ผลสัมฤทธิ์เดิม เป็นต้น ดังภาพประกอบ 2

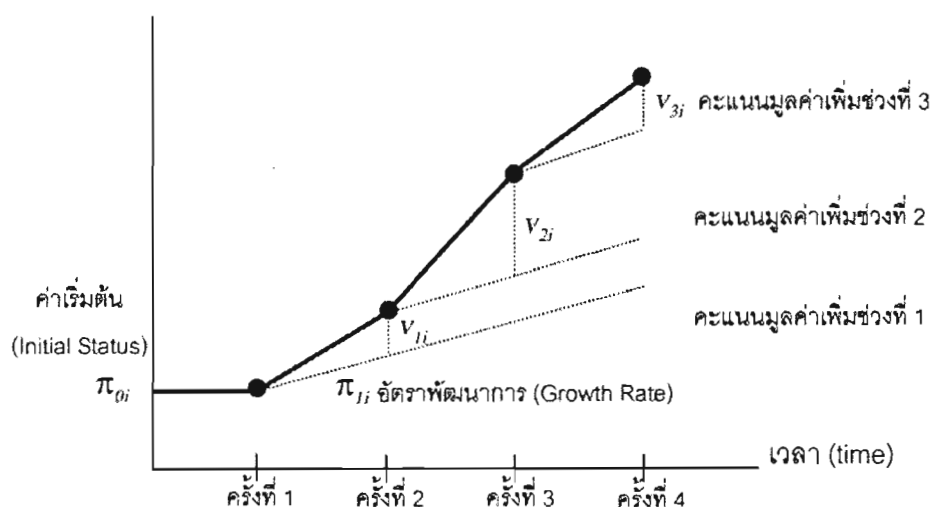

ภาพประกอบ 2 มูลค่าเพิ่มที่เกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างผลสัมฤทธิ์ที่วัดได้จริงกับผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวัง

ที่มา : จตุภูมิ เขตจัตุรัส (2552 : 4)

คะแนนมูลค่าเพิ่มได้มาจากคะแนนส่วนที่เหลือ (Residual Score) จัดว่าเป็นข้อมูลที่มีการปรับแก้ (Adjusted data) และเป็นข้อมูลที่ได้มีการพิจารณาตามสภาพบริบท (Contextualized data) จึงเป็นตัวบ่งชี้การปฏิบัติงานที่เป็นธรรม (A fair performance indicator) และมีความยุติธรรมต่อการเปรียบเทียบ (A fair comparative data)

2) กรณีที่ 2 ข้อมูลที่วัดระยะยาว เป็นการวัดซ้ำ (Repeated measure) โดยใช้กลุ่มติดตาม (Cohort) และมีการศึกษาระยะยาว (Longitudinal study) เพื่อระบุถึงพัฒนาการหรือความก้าวหน้าของผู้เรียน หรือการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยมีการพิจารณาอิทธิพลอื่นๆ ที่ส่งผลต่อพัฒนาการหรือความก้าวหน้าร่วมวิเคราะห์ การวัดมีลักษณะคล้ายกับกรณีที่ 1 แต่จะเพิ่มช่วงเวลาที่วัด (time) เข้าไปในโมเดล ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 การศึกษาระยะยาวที่แสดงถึงมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากพัฒนาการของผู้เรียน
ที่มา : จตุภูมิ เขตจัตุรัส (2552 : 4)

วิธีนี้อยู่ในกลุ่มเทคนิคโมเดลพัฒนาการระยะยาว (Longitudinal growth modeling techniques) เพื่อระบุประสิทธิภาพโรงเรียนหรือครูที่อยู่บนพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงของคะแนนผลสัมฤทธิ์นักเรียน ลักษณะโครงสร้างข้อมูลระยะยาวของคะแนนนักเรียนมักจะรวมกันในลักษณะกลุ่มติดตาม (Cohort) ของการวัดนักเรียน ณ ช่วงเวลาต่างๆ กัน เช่น เมื่อนักเรียนเลื่อนชั้นในแต่ละปี การศึกษา ลักษณะโครงสร้างข้อมูลในการติดตามจะเป็น ดังภาพประกอบ 4

	2002	2003	2004	2005
Grade 3	C4	C5	C6	C7
Grade 4	C3	C4	C5	C6
Grade 5	C2	C3	C4	C5
Grade 6	C1	C2	C3	C4

ภาพประกอบ 4 กลุ่มติดตามของข้อมูลระยะยาว 7 Cohorts
ที่มา : จตุภูมิ เขตจัตุรัส (2552 : 5)

ซึ่งจากภาพประกอบ 4 แสดงข้อมูลระยะยาว 7 Cohort ซึ่งวัด ณ เวลาต่างๆ กัน C เป็นกลุ่มติดตามของนักเรียนในระดับชั้นหนึ่งๆ ณ เวลาหนึ่งๆ เช่น Cohort C4 เป็นการสังเกตครั้งแรกในเกรด 3 ปี 2002 และจะขึ้นเป็นเกรด 4 ปี 2003 แนวทางการวัดจะพิจารณาจากคะแนนส่วนที่เหลือที่เกิดขึ้นในแต่ละปี ตัวอย่างเช่น การวัดมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์นักเรียนที่มีการเลื่อนชั้นขึ้นไปในแต่ละปีโดยมีอิทธิพลระดับโรงเรียนและชั้นเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนแต่ละคน สมการแสดงคะแนนมูลค่าเพิ่มมีลักษณะดังนี้

$$\text{ปีที่ 1 } \hat{y}_{0i} = \pi_{0i}$$

$$\text{ปีที่ 2 } \hat{y}_{1i} = \pi_{0i} + \pi_{1i} + v_{1i}$$

$$\text{ปีที่ 3 } \hat{y}_{2i} = \pi_{0i} + 2\pi_{1i} + v_{1i} + v_{2i}$$

$$\text{ปีที่ 4 } \hat{y}_{3i} = \pi_{0i} + 3\pi_{1i} + v_{1i} + v_{2i} + v_{3i}$$

เมื่อ \hat{y}_{it} คือ ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ที่วัดได้จริงในปีที่ t ของนักเรียนคนที่ i π_{0i} คือ ผลสัมฤทธิ์เริ่มต้นของนักเรียนคนที่ i π_{1i} คือ อัตราพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีของนักเรียนคนที่ i v_{it} คือ คะแนนมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นจากการควบคุมอิทธิพลระดับโรงเรียนและห้องเรียน ซึ่งเป็นคะแนนส่วนที่เหลือที่เกิดขึ้นในแต่ละปี โดยจะเห็นได้ว่าคะแนนมูลค่าเพิ่มจากปีที่ $t-1$ ถึง t จะมีค่าเท่ากับ $\pi_{1i} + v_{it}$

สถิติที่ใช้สำหรับการวัดมูลค่าเพิ่ม

คะแนนมูลค่าเพิ่ม (Value Added Score) ที่วัดได้มีแนวทางการพิจารณาค่า ดังนี้ บุคคล/หน่วยงานที่มีค่าผลลัพธ์ที่วัดได้จริงสูงกว่าค่าผลลัพธ์ที่คาดหวังไว้จะมีคะแนนส่วนที่เหลือเป็นบวก (มีคะแนนมูลค่าเพิ่มเป็นบวก) สำหรับบุคคล/หน่วยงานที่มีค่าผลลัพธ์ที่วัดได้จริงต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าผลลัพธ์ที่คาดหวังไว้จะมีคะแนนส่วนที่เหลือเป็นลบหรือศูนย์ (มีคะแนนมูลค่าเพิ่มเป็นลบหรือศูนย์) คะแนนมูลค่าเพิ่มสามารถวัดได้จากคะแนนส่วนที่เหลือได้มาจากสถิติประเภทการวิเคราะห์ถดถอย (Regression Analysis) 3 ลักษณะ (สุชีรา มະหิเมือง, 2547 : 18 ศิริชัย กาญจนवासี, 2550 : 42) ดังนี้

1) การวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis-SRA) เป็นวิธีที่คำนึงถึงความเท่าเทียมกันของผลสัมฤทธิ์เดิมเป็นสำคัญ จึงมีการเปรียบเทียบระหว่างผลสัมฤทธิ์ที่วัดได้ครั้งหลัง (Y_t) กับผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการประมาณค่าหรือการพยากรณ์จากผลสัมฤทธิ์เดิม

โมเดลการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย มีลักษณะ ดังนี้

$$Y_t = a + bX_t + e_t \dots \dots \dots (15)$$

เมื่อ	Y_t	หมายถึง	ค่าสังเกตของตัวแปรตามหรือผลสัมฤทธิ์ครั้งหลัง
	X_t	หมายถึง	ค่าสังเกตของตัวแปรทำนายหรือผลสัมฤทธิ์เดิม
	a	หมายถึง	ค่าคงที่ (intercept)
	b	หมายถึง	ค่าความชัน (slope) หรือค่าเฉลี่ยของการเปลี่ยนแปลงใน Y เมื่อ X เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย
	e_t	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนสุ่ม (error) หรือค่าส่วนที่เหลือเป็นมูลค่าเพิ่ม

2) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis-MRA) เป็นวิธีที่มีการประมาณค่าผลสัมฤทธิ์ครั้งหลังด้วยปัจจัยหรือตัวแปรด้านอื่นที่นอกเหนือจากการพิจารณาที่ผลสัมฤทธิ์เดิมเพียงด้านเดียว โดยมีหลักการพิจารณาตามเงื่อนไขที่ต้องมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและสารสนเทศของบริบทที่กำหนดในโมเดลการวิเคราะห์ จึงจัดได้ว่าเป็นวิธีการที่สามารถบ่งบอกถึงมูลค่าที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียน

โมเดลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ มีลักษณะ ดังนี้

$$Y_i = a + \sum b_j X_{ij} + e_i \dots \dots \dots (16)$$

เมื่อ	Y_i	หมายถึง	ค่าสังเกตของตัวแปรตามหรือผลสัมฤทธิ์ครั้งหลัง
	X_{ij}	หมายถึง	ค่าสังเกตของชุดตัวแปรอิสระหรือตัวแปรทำนาย
	a	หมายถึง	ค่าคงที่ (intercept)
	b_j	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่แสดงผลของ X_{ij} ต่อ Y_i
	e_i	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนสุ่ม (error) หรือค่าส่วนที่เหลือเป็นมูลค่าเพิ่ม

3) การวิเคราะห์พหุระดับ (Multilevel Analysis-MLA) เป็นการวิเคราะห์ถดถอยอีกวิธีหนึ่งที่กำลังถึงลักษณะลดหลั่นเป็นระดับชั้น (Hierarchical or Nested) ตามธรรมชาติของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเหตุผลของการนำวิธีนี้มาใช้คือ เรื่องของปัจจัยหรือตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์นั้นไม่ได้เกิดจากปัจจัยระดับบุคคลเพียงระดับเดียว แต่อาจมีผลที่เกิดจากปัจจัยระดับห้องเรียนและระดับโรงเรียนด้วย จึงต้องมีการวิเคราะห์เพื่อปรับแก้ด้วยปัจจัยเหล่านั้นเป็นระดับชั้นไปโดยเริ่มจากระดับเล็กสุดคือ ระดับบุคคลเหตุผลประการต่อมาคือ หากพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็กหรือมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก ต้องใช้คุณสมบัติเฉพาะของโมเดลการวิเคราะห์ชนิดนี้ช่วยเช่น หลักการประมาณค่าแบบเบย์ส (bayes estimation) ซึ่งสามารถปรับแก้ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ให้มีค่าเข้าใกล้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มโรงเรียนในลักษณะย่อส่วน (Shrinkage) ผลการวิเคราะห์ที่ได้จะมีความคงทน นอกจากนี้การแสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับอิทธิพลของปัจจัยหรือตัวแปรที่กำหนดอย่างเป็นระดับชั้นทำให้สามารถแปลผลได้อย่างชัดเจน จึงดีกว่าการวิเคราะห์ถดถอยทั้งสองวิธีที่กล่าวมาแล้ว ผลการวิเคราะห์ที่แสดงถึงมูลค่าเพิ่มคือ ค่าส่วนที่เหลือ (Residual terms) จากโมเดลการวิเคราะห์ระดับโรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็นสองส่วน ได้แก่ ค่าส่วนที่เหลือของค่าจุดตัดหรือค่าเฉลี่ยของกลุ่มโรงเรียน (Intercept residual) และค่าส่วนที่เหลือของค่าความชัน (Slope residual) ของกลุ่มตัวแปรภูมิหลังนักเรียนที่กำหนดไว้ในโมเดลการวิเคราะห์ ดังนั้นหากค่าส่วนที่เหลือเหล่านี้มีค่าเป็นบวก สามารถแปลความหมายได้ว่าโรงเรียนได้จัดการศึกษาที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มให้กับนักเรียนเมื่อเทียบจากผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการประมาณค่าบนพื้นฐานของปัจจัยหรือตัวแปรที่กำหนดในโมเดลการวิเคราะห์นั้น ในทางตรงข้ามหากส่วนที่เหลือมีค่าเป็นลบหรือศูนย์แสดงว่าโรงเรียนไม่สามารถจัดการศึกษาให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้นได้ การวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มโดยการประยุกต์ใช้

๑
 1588
 2561

โมเดลพหุระดับ สำหรับกรณีการวิเคราะห์ข้อมูล 2 ระดับ คือ ระดับบุคคลและระดับหน่วยงานหรือองค์การ มีลักษณะดังนี้

ระดับที่ 1 โมเดลระหว่างบุคคลในหน่วยงาน

$$Y_{ij} = B0_j + \sum_{p=1}^k Bp_j X_{pji} + R_{ij} \dots\dots\dots(17)$$

เมื่อ $B0_j$ หมายถึง ค่า intercept หรือค่าเฉลี่ยของ y_{ij} เมื่อควบคุมผลของ X_{pji} แล้ว

Bp_j หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่แสดงผลของ X_{pji} ต่อ y_{ij}

X_{pji} หมายถึง ตัวแปรควบคุมระดับบุคคล เมื่อ $p = 1, 2, \dots, k$

R_{ij} หมายถึง ค่าส่วนที่เหลือหรืออิทธิพลสุ่มระดับบุคคลระดับที่ 2 โมเดลระหว่างหน่วยงาน

$$B0_j = G00 + \sum_{q=1}^l G0qZ_j + U0_j \dots\dots\dots(18)$$

$$Bp_j = Gp0 + \sum_{q=1}^l Gp0qZ_j + Up_j \dots\dots\dots(19)$$

เมื่อ $U0_j$ หมายถึง ค่าส่วนที่เหลือหรือมูลค่าเพิ่ม (ของหน่วยงาน j) ซึ่งแสดงผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ y_{ij} ที่สังเกตได้กับค่าเฉลี่ย \bar{y}_{ij} ที่ทำนายได้จากสมการ

วิธีการวัดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีการใช้คำเรียกที่เกี่ยวข้องกับการวัดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา หลายคำ เช่น Value-Added Assessment, Value-Added Measure, Value-Added Method, Value-Added Methodology, Value-Added Analysis เป็นต้น ผู้วิจัยจึงได้สรุปการสังเคราะห์วิธีการวัดมูลค่าเพิ่มออกเป็น 5 กลุ่ม วิธี

1. การวัดมูลค่าเพิ่มโดยใช้ผลลัพธ์เทียบกับปัจจัยเข้า

ลักษณะสำคัญ คือ การนำผลลัพธ์ของการปฏิบัติงาน (output) มาเทียบกับปัจจัยนำเข้า (input) ได้แก่ Output ลบด้วย Input และ Output หารด้วย input ส่วนใหญ่ใช้แนวคิดในเชิงเศรษฐศาสตร์ ตัวอย่าง เช่น

1.1 ตัวอย่างที่ 1 ใช้ Out - Input เป็นความหมายของมูลค่าเพิ่มในเชิงเศรษฐศาสตร์ หมายถึง ส่วนต่างระหว่างสภาพการเรียนรู้/คุณสมบัติตามหลักสูตรหรือโปรแกรมการเรียนรู้/คุณสมบัติตามหลักสูตรที่เรียนหรือโปรแกรมการเรียนรู้ที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียน ซึ่งวัดได้จากผลการปฏิบัติที่นักเรียนแสดงออกมาเทียบกับผลการปฏิบัติในระยะเริ่มต้นก่อนการเรียนรู้หรือส่วนต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์หลังเรียนกับผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน (course entry and exit) (จตุภูมิ เขตจัตุรัส, 2552 : 46)

1.2 ตัวอย่างที่ 2 ใช้ Output/Input เป็นความหมายของการวัดการเพิ่มผลผลิต (productivity) โดยพิจารณาจากอัตราส่วนระหว่างผลลัพธ์ (Output) ต่อปัจจัยที่ใช้ไปหรืออีกนัยหนึ่ง $Productivity = Output/Input$ (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2551 : 12) การนำผลการวัดการเพิ่มผลผลิตมาใช้ เช่น ให้เด็กนักเรียนสองคนพับกล่อง พบว่า นักเรียนคนแรก พับกล่องได้ 20 ใบ โดยใช้กระดาษไป 15 แผ่น คนที่สอง พับกล่องได้ 30 ใบ โดยใช้กระดาษ 30 แผ่น สรุปได้ว่า นักเรียนคนที่ 1 มี Productivity เท่ากับ $30/30 = 1$ แสดงว่า นักเรียนคนที่ 2 ต้องปรับปรุงตนเอง ถึงแม้ว่าจะพับกล่องได้มากกว่าแต่เขาใช้ปัจจัยนำเข้าไปมากกว่า

2. การวัดมูลค่าเพิ่มโดยใช้ผลลัพธ์ที่คาดหวังเทียบกับผลลัพธ์ที่วัดได้จริง

ลักษณะสำคัญ คือ การนำผลลัพธ์ที่วัดได้จริงมาเปรียบเทียบกับผลลัพธ์ที่ทำนายได้ (เป็นผลลัพธ์ที่คาดหวัง) โดยเป็นการเปรียบเทียบเชิงสัมพัทธ์ ตัวอย่างแนวคิด ดังนี้

Fitz-Gibbon (1996 : 4) ได้อธิบายถึง ค่าที่ได้จากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่วัดได้หักออกด้วยผลสัมฤทธิ์ซึ่งได้จากการประมาณค่าด้วยปัจจัย/ ตัวแปรที่อยู่นอกเหนือการปฏิบัติหรือควบคุมโดยตรงของโรงเรียนแต่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น เรียกว่า ค่าส่วนที่เหลือ (Residual) หรือมูลค่าเพิ่ม (value-added score) ซึ่งจัดว่าเป็นข้อมูลที่มีการปรับแก้ (Adjusted data) หรือเป็นข้อมูลที่ได้มีการพิจารณาตามสภาพบริบท (Contextualized data) จึงเป็นตัวบ่งชี้การปฏิบัติงานที่เป็นธรรม (A fair performance indicator) และมีความยุติธรรมต่อการเปรียบเทียบ (A fair comparative data)

สุชีรา มะหิเมือง (2547 : ง) ได้ทำการวัดมูลค่าเพิ่มกับกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 123 โรงเรียน ข้อมูลที่ใช้ประกอบด้วยข้อมูลหัตถุณภูมิของคะแนนผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย และวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งได้จากการทดสอบแห่งชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2545 และผลการทดสอบของโครงการประเมินคุณภาพและวินิจฉัยข้อบกพร่องทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างขณะศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และข้อมูลปฐมภูมิเกี่ยวกับภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง บริบททั่วไปของโรงเรียน โมเดลการวิเคราะห์ที่ใช้โมเดลเชิงเส้นระดับลดหลั่น (HLM) ผลการศึกษาพบว่า โมเดลการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์และพัฒนาการทางวิชาการที่ใช้วิเคราะห์ถดถอยแบบพหุระดับด้วยโปรแกรม HML ซึ่งกำหนดให้ตัวแปรภูมิหลังของนักเรียน ด้านผลสัมฤทธิ์เดิมเป็นตัวแปรที่ส่งผลเชิงสุ่ม ในขณะที่ควบคุมอิทธิพลจากตัวแปรด้านเศรษฐกิจและพื้นฐานทางภาษา เป็นโมเดลที่มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์ (R^2) 22.10% และ 24.97% ในวิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์ ตามลำดับ การแจกแจงความถี่ของมูลค่าเพิ่มของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์และพัฒนาการทางวิชาการทั้งสองวิชา โดยรวมมีลักษณะเป็นโค้งปกติด้วยค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงหรือเท่ากับศูนย์ แต่มีความแปรปรวนของมูลค่าเพิ่มของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์ (ระดับนัยสำคัญ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ) ระหว่างจังหวัดตากกับจังหวัดสระบุรี และของมูลค่าเพิ่มของพัฒนาการทางวิชาการวิชาคณิตศาสตร์ (ระดับนัยสำคัญ 0.01) ระหว่างจังหวัดตากและจังหวัดระนอง นอกจากนี้โรงเรียนที่มีมูลค่าเพิ่มฯ จัดอยู่ในกลุ่มสูงเป็นโรงเรียนที่มีบริบททั่วไปของโรงเรียนและสภาพการปฏิบัติงานทางวิชาการดีกว่ากลุ่มโรงเรียนที่มีมูลค่าเพิ่มในระดับต่ำ

ศิริชัย กาญจนวาสิ (2548: 45) ได้นำเสนอแนวทางการวัดมูลค่าเพิ่มสำหรับรายบุคคลไว้ ดังนี้ การวัดมูลค่าเพิ่มเป็นการวัดที่เกิดขึ้นจริงมาเปรียบเทียบกับค่าที่ทำนายไว้ว่า ค่าส่วนที่เหลือ (Residual) เช่น คนที่มีค่าที่เกิดขึ้นจริงสูงกว่าที่ทำนายไว้จะมีค่าส่วนที่เหลือเป็นบวกหรือมีมูลค่าเพิ่มเป็นบวก สำหรับคนที่มีค่าที่เกิดขึ้นต่ำกว่าค่าที่ทำนายไว้ จะมีค่าส่วนที่เหลือเป็นลบหรือมีมูลค่าเพิ่มเป็นลบ เป็นต้น เมื่อนำมาประยุกต์ใช้ทางการศึกษา เช่น การวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มในผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อศึกษาว่าโรงเรียนได้สร้างมูลค่าเพิ่มในผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้มากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างคะแนนผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริงหรือสังเกตได้ (Observed scores) กับคะแนนผลการเรียนรู้ที่ทำนายได้ (Predicted score) จากตัวแปรภูมิหลัง ตัวแปรบริบทของชุมชน/สังคมและ/หรือผลสัมฤทธิ์เดิม ซึ่งคาดว่าจะมีผลต่อการเรียนรู้ แต่เป็นปัจจัยที่นอกเหนือการจัดการหรือการควบคุมของโรงเรียน โรงเรียนแต่ละแห่งสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากน้อย แตกต่างกันไป โรงเรียนที่สามารถจัดการให้คะแนนที่สังเกตได้สูงกว่าคะแนนที่ทำนายได้ถือว่าเป็นโรงเรียนที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มในผลการเรียนรู้ของนักเรียน

จตุภูมิ เขตจัตุรัส (2552 : ง) ได้ศึกษาการพัฒนาโมเดลมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเพื่อเพิ่มมูลค่ากระบวนการจัดการศึกษา พบว่า 1) โมเดลมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ มีลักษณะเป็นโมเดลการพัฒนาการเชิงเส้นแบบพหุตัวแปรที่มีอิทธิพลสุ่มแบบลดหลั่น 3 ระดับ โดยใช้ข้อมูลคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละปีการศึกษาของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามทั้งหมดได้ร้อยละ 58-82 ผลการวิเคราะห์โมเดลพบว่า ตัวแปรระดับสถานศึกษาที่มีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์และความก้าวหน้าทางวิชาการ ได้แก่ ขนาดสถานศึกษา การจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาหลักสูตรและสื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและท้องถิ่น และตัวแปรระดับเขตพื้นที่ ได้แก่ เศรษฐฐานะเขตพื้นที่ และการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. การวัดมูลค่าเพิ่มโดยใช้การวัดพัฒนาการ/ความก้าวหน้า

ลักษณะสำคัญ คือ ใช้การวัดซ้ำ (Repeated measure) เป็นกลุ่มติดตาม (Cohort) และมีการศึกษาระยะยาว (Longitudinal study) เพื่อระบุถึงพัฒนาการหรือความก้าวหน้าของผู้เรียน หรือการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยมีการพิจารณาอิทธิพลอื่นๆ ที่ส่งผลต่อพัฒนาการหรือความก้าวหน้าร่วมวิเคราะห์ด้วย ตัวอย่างแนวคิด มีดังนี้

จตุภูมิ เขตจัตุรัส (2552 : 7) ได้ศึกษาการพัฒนาโมเดลมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเพื่อเพิ่มมูลค่ากระบวนการจัดการศึกษา พบว่า การเพิ่มมูลค่ากระบวนการจัดการศึกษา มี 3 แบบ ได้แก่ การเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การเพิ่มขีดความสามารถในการตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และการเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม โดยสอดคล้องกับแนวคิดการเพิ่มมูลค่า 5 ลักษณะ ได้แก่ การใช้ความรู้อย่างเข้มข้น การเพิ่มผลผลิต การสร้างความพึงพอใจ การแก้ไขและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์และการวิเคราะห์พัฒนาการ/ความก้าวหน้า 3) แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเพื่อเพิ่มมูลค่ากระบวนการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 3 จุดตรวจสอบหลัก 14 จุดตรวจสอบย่อย มีค่า IOC ของข้อรายการย่อย ระหว่าง 0.538-1.000 และค่าความเที่ยงทั้งฉบับ

ระหว่าง 0.955-0.988 กระบวนการนำแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองไปใช้มีลักษณะเป็นวงจร PDCA ความคิดเห็นของผู้ใช้ต่อคุณภาพของแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเอง ใน 4 ด้าน ได้แก่ ความถูกต้องครอบคลุม ความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และความเหมาะสม อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลของการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองช่วยให้สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารู้จุดที่ต้องทำการเพิ่มมูลค่า และสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนางานได้

4. การวัดมูลค่าเพิ่มโดยใช้การวัดจากแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) /การวัดทางอ้อม

ลักษณะสำคัญ คือ เน้นการตรวจสอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยดูพฤติกรรมของนักเรียนและการปฏิบัติของสถานศึกษาที่ทราบว่าผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการดำเนินงานของสถานศึกษา วิธีการนี้อาจเรียกว่า “การวัดจากแนวปฏิบัติที่ดี (good practice)” ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษานั้นจะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้นตามไปด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเช่น แบบรายงานตนเอง ตัวอย่างแนวคิด มีดังนี้

5. การวัดมูลค่าเพิ่มโดยใช้การวัดผลกระทบ

ลักษณะสำคัญ คือ เป็นการวัดผลกระทบจากการจัดการศึกษาของสถานศึกษา/สถาบันศึกษาที่เกิดขึ้นหลังจากที่ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาไปแล้ว ตัวอย่างเช่น การสัมภาษณ์ศิษย์เก่าที่จบออกไปแล้ว ตัวอย่างแนวคิด มีดังนี้

ชูเวช ชาญสง่าเวช และสิงหา เจียมศิริ (2546 : 48) ได้ทำการศึกษาการวัดมูลค่าเพิ่มจากการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาระบบการวัดมูลค่าเพิ่มจากการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อใช้ในการศึกษาโครงการนำร่องเพื่อทดลองจัดระดับสถาบันอุดมศึกษาไทยในสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ การพัฒนาเกณฑ์ต่าง ในระบบนั้น ยึดหลักในการกำหนดชุดของเกณฑ์ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางอยู่ในแวดวงวิชาการ มูลค่าเพิ่มจากการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในการวิจัยนี้ได้พัฒนาขึ้นเป็นเกณฑ์หนึ่งซึ่งอยู่ในสามมุมมองใหญ่ๆ ตามความต้องการใช้ของผู้มีส่วนได้เสียกับการดำเนินของสถาบันอุดมศึกษา คือ มุมมองของ 1) นักศึกษาที่พึงประสงค์จะเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาและผู้ปกครอง ตลอดจนศิษย์เก่าของสถาบัน 2) ผู้ใช้บัณฑิต และ 3) คณาจารย์ประจำสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ

มูลค่าเพิ่มในมุมมองของนักเรียน สอบเข้า ผู้ปกครอง และศิษย์เก่าเป็นเกณฑ์หนึ่งที่นักเรียนและผู้ปกครองใช้ในการเลือกสถาบันอุดมศึกษา และศิษย์เก่าจากสถาบันนั้นๆ ใช้ประเมินสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ มูลค่าเพิ่มในมุมมองนี้หมายถึงความถึงสิ่งที่คุณเรียนได้รับเพิ่มขึ้นโดยรวมในระหว่างการศึกษา รวมถึงประสบการณ์ ความรู้รอบตัว ความสามารถพิเศษ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ความกล้าในการแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ ทักษะการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการนำเสนอและการสื่อความหมาย ทักษะคนตัวต่อตัวที่มีต่อการทำงานและต่อส่วนรวม ความตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีคุณธรรมและจริยธรรม ฯลฯ สิ่งที่คุณเรียนได้รับเหล่านี้สามารถจัดได้เป็นเกณฑ์ย่อยสามเกณฑ์ คือ มูลค่าเพิ่มด้านวิชาการ ปัญญา ความคิด และจิตใจ

มูลค่าเพิ่มในมุมมองของผู้ใช้บัณฑิต หมายถึง สิ่งที่ใช้บัณฑิตได้รับจากสถาบันอุดมศึกษาในการจ้างงานบัณฑิต ครอบคลุมถึงคุณลักษณะของบัณฑิตทั้งในด้านวิชาการ ปัญญาความคิด และด้านจิตใจ และเนื้อหาวิชาที่บัณฑิตได้เรียนรู้จากสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย เกณฑ์และตัวชี้วัด

มูลค่าเพิ่มในมุมมองคณาจารย์นั้นเป็นเกณฑ์ที่คณาจารย์ภายในสถาบันใช้ในการประเมินสถาบันอุดมศึกษาที่ตนสังกัดอยู่เพื่อให้สถาบันของตนได้มีการปรับปรุงสถานที่ทำงานให้ดียิ่งขึ้นไป เกณฑ์มูลค่าเพิ่มนี้สามารถแยกออกเป็นเกณฑ์ย่อย 2 เกณฑ์ คือ บรรยากาศทำงานและผู้เรียน

จากการนำเสนอวิธีการวัดมูลค่าเพิ่มที่กล่าวไปทั้งหมดนั้น ผู้วิจัยได้สรุปวิเคราะห์แต่ละวิธีดังตาราง 1 สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการวัดมูลค่าเพิ่มโดยใช้ผลลัพธ์ที่คาดหวัง เทียบกับผลลัพธ์ที่วัดได้จริง ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจุดเด่นและข้อจำกัดของวิธีการวัดมูลค่าเพิ่มแต่ละวิธี

วิธีการวัดมูลค่าเพิ่ม	จุดเด่น	ข้อจำกัด
1. การวัดมูลค่าเพิ่มโดยใช้ผลลัพธ์เทียบกับปัจจัยที่นำเข้า	ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติและเข้าใจง่าย	ไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของผลลัพธ์เป็นผลเนื่องมาจากปัจจัยใด
2. การวัดมูลค่าเพิ่มโดยใช้ผลลัพธ์ที่คาดหวังเทียบกับผลลัพธ์ที่วัดได้จริง	1) พิจารณานายที่อยู่ระดับสูงกว่าได้เพิ่ม/ลดมูลค่าให้กับหน่วยที่อยู่ต่ำกว่าอย่างไร โดยให้ความสนใจกับการวิเคราะห์ค่าส่วนที่เหลือ (residual analysis) 2) เป็นการนำปัจจัย/ภูมิหลังในแต่ละระดับซึ่งมีความแตกต่างกันเข้าไปในโมเดลเพื่อปรับให้อยู่ในสถานะเดียวกัน (level the playing field) ทำให้ผลการวิเคราะห์มีความยุติธรรมมากขึ้น ทำให้สามารถนำไปเทียบเคียง (Benchmarks) กันได้ 3) ไม่ต้องใช้ข้อมูลการวัดหลายครั้ง อาจใช้ผลการวัดเพียงหนึ่งครั้งได้ โดยใช้ตัวแปรความรู้เดิมมาเป็นตัวแปรปรับในโมเดล	1) ความเข้าใจของบุคลากรในการนำแบบแผนการวัดมูลค่าเพิ่มนี้ไปใช้ 2) ขาดโมเดลที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาแต่ละประเภท 3) ผลการวัดไม่สามารถนำไปบอกถึงทิศทางสำหรับการพัฒนาสถานศึกษาได้

ตาราง 1 (ต่อ)

วิธีการวัดมูลค่าเพิ่ม	จุดเด่น	ข้อจำกัด
3. การวัดมูลค่าเพิ่มโดยใช้การวัดพัฒนาการ/ความก้าวหน้า	1) เป็นการเสนอวิธีการวัดที่สามารถอธิบายได้ถึงข้อมูลของหน่วยที่อยู่ระดับสูงกว่ามีการส่งผลต่อข้อมูลของหน่วยที่อยู่ระดับสูงกว่ามีการส่งผลต่อข้อมูลของหน่วยที่อยู่ระดับต่ำกว่าอย่างไรเมื่อมีการควบคุมปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างกันแล้ว เพื่อดูทิศทางการส่งผลต่อพัฒนาการ/ความก้าวหน้า 2) ผลการวัดสามารถนำไปบอกถึงทิศทางสำหรับการพัฒนาสถานศึกษาได้	1) ความเข้าใจของบุคลากรในการนำแบบแผนการวัดมูลค่าเพิ่มนี้ไปใช้ 2) ขาดโมเดลที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาแต่ละประเภท 3) ต้องใช้ผลการวัดที่ได้จากการวัดซ้ำหลายครั้ง ซึ่งยากในการรวบรวมข้อมูลและอาจเกิดการสูญหายของกลุ่มตัวอย่างได้
4. การวัดมูลค่าเพิ่มโดยใช้การวัดจากแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)/ การวัดทางอ้อม	ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับจุดแข็งจุดอ่อนของหน่วยงานและนำไปสู่การขับเคลื่อนการปรับปรุงและพัฒนาหน่วยงานได้	มักมีปัญหาเกี่ยวกับความเที่ยงตรงของการรายงานตนเองจากคุณภาพของแบบรายงานตนเองที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวัดมูลค่าเพิ่มโดยใช้การวัดผลกระทบ	ผลการวัดสะท้อนถึงโลกของการทำงานจริง (Real world) เป็นการวัดผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นหลังจากสำเร็จการศึกษาออกไป แล้วในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งเกิดจากอิทธิพลของสถานศึกษาที่ได้พัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เช่น การติดตามผลกับศิษย์เก่าที่จบออกไป	1) เมื่อเวลาผ่านไปอาจมีปัจจัยอื่นๆ แทรกซ้อนเข้ามาซึ่งทำให้ยากที่จะวัดถึงอิทธิพลของสถานศึกษาที่มีต่อผู้เรียน 2) อาจมีปัญหาเกี่ยวกับความเที่ยงตรงของการรายงานตนเอง เมื่อเวลาผ่านไปศิษย์เก่าอาจไม่สามารถรายงานอย่างตรงไปตรงมาได้

บทบาทสำคัญของการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่ม

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มมีบทบาทสำคัญสำหรับนโยบายการ จัดสรร แหล่งทรัพยากรและกลยุทธ์การสอนที่จำเป็นในแต่ละสถานศึกษา การวัดมูลค่าเพิ่มมีความสำคัญ หลายประการใช้ในการตัดสินใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย (Downes & Vindurampulle, 2007 : A ; Drury & Doran, 2003 : C OECD, 2008 : C) ดังนี้

1. การประเมินนโยบายและโครงการ (policy and program evaluation) ข้อมูล จากการวัดมูลค่าเพิ่มสามารถวิเคราะห์ได้ถึงการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่สามารถเปรียบเทียบ ผลกระทบของสถานศึกษาเชิงสัมพันธ์กับสถานศึกษาอื่นที่พิจารณาพร้อมกับปัจจัยอื่น เช่น คะแนนดิบ การประเมินครู การประเมินตนเองของสถานศึกษา การทบทวนการตัดสินใจและแนวโน้มของ สถานศึกษา ข้อมูลที่ได้สามารถช่วยในการตัดสินใจเชิงนโยบาย (informing policy-making) ที่มี ประสิทธิภาพต่อการกำหนดนโยบายในระยะเริ่มต้น เป็นประโยชน์ในการระบุสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ย สูงกว่าและต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของความสามารถได้อย่างชัดเจน สถานศึกษาที่มีความสามารถสูงสามารถ ให้ตัวอย่างในการปฏิบัติที่ดี ช่วยให้วางนโยบายให้มีความสอดคล้องกันระหว่างนโยบายแหล่ง ทรัพยากรและยุทธวิธีการสอนกับคุณลักษณะของนักเรียนและสถานศึกษา

2. เครื่องมือหนึ่งสำหรับการพัฒนาสถานศึกษา (a lot for school improvement) เนื่องจากการวัดมูลค่าเพิ่มจะนำคุณลักษณะของนักเรียนเข้าไปพิจารณาและสามารถระบุถึงวิธีการ ของสถานศึกษาที่สามารถทำให้ผู้เรียนมีความสามารถตามที่ความคาดหวัง โดยอิงความสำเร็จของ นักเรียน การวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงสิ่งแวดล้อมและการปฏิบัติของสถานศึกษาเพื่อ แปลความถึงผลลัพธ์ของบริบทของสถานศึกษาและชั้นเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา สถานศึกษา การวัดมูลค่าเพิ่มจะสามารถชี้ได้ถึงปัจจัยที่มีส่งผลให้นักเรียนแสดงสามารถได้เป็นอย่างดี หรือสามารถแสดงได้ดีต่ำกว่าที่คาดหวัง นั่นคือสามารถช่วยในอิทธิพลโดยตรงเพื่อพัฒนาผลลัพธ์การ เรียนรู้ของนักเรียน

3. ประสิทธิภาพของครู (teacher effectiveness) วิธีการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มที่ผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนซึ่งนำไปใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของครู จากการศึกษากการวิเคราะห์ มูลค่าเพิ่ม พบว่า ประสิทธิภาพของครูเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของความสัมพันธ์ของสถานศึกษาต่อการ เรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้จากข้อสังเกต พบว่า การวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มจะเป็นเครื่องมือในการลด ช่องว่างของผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบของนักเรียน นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้ จะเป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูเกี่ยวกับวิธีการสอน มีความชัดเจนในเป้าหมายของการเรียนรู้ที่ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนและสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับครูในการพัฒนานักเรียนต่อไป กล่าวคือ สามารถระบุคุณลักษณะของนักเรียนที่ต้องมีการพัฒนาทักษะต่อไปและใช้เป็นข้อมูลต่อการ วางแผนการพัฒนาของครู ตัวอย่างเช่น การวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มจะระบุครูที่มีประสิทธิภาพในการ ยกระดับความสามารถของนักเรียนที่มีจุดอ่อน

4. เครื่องมือหนึ่งสำหรับความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (a tool for accountability) ตัวบ่งชี้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการตรวจสอบได้ของสถานศึกษา การวัดมูลค่าเพิ่มจะเพิ่มความรอบคอบในการใช้ที่เป็นพื้นฐานสำหรับการกำหนดภาพรวมของการปฏิบัติงานของสถานศึกษา จากรายงานของ OECD (2008 : 2) เกี่ยวกับวิธีการวัดมูลค่าเพิ่มจะได้รับข้อสรุปได้คล้ายกันเกี่ยวกับกระบวนการการศึกษา โดยรายงานว่ามีเดลมูลค่าเพิ่มเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่แนะนำได้ว่าเป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมการพัฒนาสถานศึกษา

5. การรายงานต่อผู้ปกครองและชุมชน (reporting to parents and community) การวัดมูลค่าเพิ่มจะให้ข้อสารสนเทศกับผู้ปกครองได้อย่างถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการที่สถานศึกษาได้พัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยรายงานให้ทราบถึงการปฏิบัติของสถานศึกษาในบริบทของสมรรถนะของนักเรียนและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของพวกเรา การวัดมูลค่าเพิ่มจะให้ข้อสารสนเทศแก่ผู้ปกครองต่อผลสำเร็จของครูในยกรบระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

ขั้นตอนและวิธีการที่ใช้วิเคราะห์มูลค่าเพิ่ม

ขั้นตอนการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่ม แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดเป้าหมายการวัดผลผลิตที่ต้องการเปรียบเทียบ 2) กำหนดชนิดของข้อมูลและการรวบรวมข้อมูล 3) การสร้างโมเดลการวิเคราะห์ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีเหตุผลกับผลผลิตที่เกิดขึ้น 4) การกำหนดหรือการสร้างเครื่องมือการวัดสถานะของนักเรียนตามปัจจัยที่กำหนดขึ้น 5) การเลือกใช้เทคนิคทางสถิติที่เหมาะสม นอกจากนี้ OECD ได้เสนอขั้นตอนที่สำคัญในการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มเพื่อสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างรวดเร็วและง่ายต่อการทำความเข้าใจ จำนวน 8 ขั้นตอน ซึ่งมีแนวทางเดียวกันกับขั้นตอนที่เสนอไปข้างต้น แต่มีการนำเสนอขั้นตอนที่ละเอียดเพิ่มมากขึ้นเกี่ยวกับแนวทางในการนำโมเดลมูลค่าเพิ่มไปดำเนินการใช้ซึ่งเสนอในขั้นที่ 5 6 7 และ 8 ดังนี้

1. ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์และภาวะการวัดผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา โดยขั้นตอนนี้จะกำหนดวัตถุประสงค์สำหรับการนำโมเดลมูลค่าเพิ่มไปใช้ ประกอบด้วย การกำหนดลักษณะของสารสนเทศของมูลค่าเพิ่มและอธิบายถึงคะแนนมูลค่าเพิ่ม การพิจารณาโครงสร้างของการประเมินนักเรียนที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์โมเดลมูลค่าเพิ่ม ตลอดจนการระบุเนื้อหาและระดับขั้นที่ประเมิน การกำหนดเป้าหมายการประเมินและการพิจารณาศักยภาพของเครื่องมือประเมินจะต้องมั่นใจว่าสามารถใช้ในโมเดลมูลค่าเพิ่ม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำมาใช้สำหรับนำมาแปลความหมายของผลการปฏิบัติ

2. ขั้นตอนที่ 2 การนำเสนอและการใช้ข้อสารสนเทศมูลค่าเพิ่ม เป็นขั้นตอนการตัดสินใจและเลือกวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการแสดงสารสนเทศของมูลค่าเพิ่ม ตลอดจนจนแนวทางการแปลความหมายของมูลค่าเพิ่ม ซึ่งสามารถสร้างขึ้นได้โดยผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำนโยบาย

3. ขั้นตอนที่ 3 การพิจารณาคุณภาพของข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ควรพิจารณากระบวนการของข้อมูลในสถานศึกษาและสารสนเทศเพื่อรวบรวมสำหรับนำไปใช้ในโมเดลมูลค่าเพิ่ม ตลอดจนการกำหนดกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่เพียงพอต่อการนำมาใช้ในโมเดลมูลค่าเพิ่ม ซึ่งอาจเกิดการสูญหายข้อมูล (missing data) ที่อาจเกิดการย้ายสถานศึกษาในช่วงที่มีการประเมิน ข้อมูลที่จำเป็นจะต้องสนับสนุนโมเดลหรือการนำไปใช้สำหรับการกำหนดนโยบายและพัฒนาโครงการต่อไป

4. ขั้นตอนที่ 4 การเลือกโมเดลมูลค่าเพิ่มที่เหมาะสม เป็นขั้นตอนการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงนโยบายและการใช้คะแนนมูลค่าเพิ่มของสถานศึกษาจะเป็นแนวทางในการเลือกโมเดล สิ่งจำเป็นที่จะต้องกำหนดคือการเลือกใช้สถิติและวิธีการวิเคราะห์ภายใต้โมเดลมูลค่าเพิ่มความแปรปรวนในโมเดลมูลค่าเพิ่ม เพื่อประเมินความเหมาะสมของลักษณะของโมเดล ลักษณะเฉพาะของโมเดลอาจทำให้เกิดความแตกต่างของสถานศึกษา ผลกระทบของการเลือกโมเดลขึ้นอยู่กับความแตกต่างของสถานศึกษาในจุดประสงค์การใช้คะแนนมูลค่าเพิ่ม

5. ขั้นตอนที่ 5 กลยุทธ์กระตุ้นการสื่อสารและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ขั้นตอนนี้มีเป้าหมายที่ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย การวัดความสามารถการปฏิบัติงานของโรงเรียนจะนำมาตัดสินควรจะมีการอธิบายได้อย่างชัดเจน การกระตุ้นและการสื่อสารต่อผู้เกี่ยวข้องจะต้องชี้แจงได้อย่างชัดเจน เพื่อนำมาใช้แปลความหมายในผลของมูลค่าเพิ่มของสถานศึกษา

6. ขั้นตอนที่ 6 การฝึกอบรม เป้าหมายของการฝึกอบรมมีเป้าหมายในการพัฒนากลุ่มผู้ใช้ การฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาและครู จะเป็นการอธิบายเกี่ยวกับผลของมูลค่าเพิ่มและสามารถนำมาใช้ภายในสถานศึกษาเพื่อวัตถุประสงค์ของการพัฒนาสถานศึกษา รวมถึงการอบรมเกี่ยวกับการวิเคราะห์ทางสถิติและการใช้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็น นอกจากนี้การฝึกอบรมสำหรับผู้ปกครองมีเป้าหมายสำหรับการแปลความหมายของคะแนนมูลค่าเพิ่มเพื่อความสะดวกในการเลือกสถานศึกษา

7. ขั้นตอนที่ 7 การนำร่องโครงการ เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับขนาดและคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างของสถานศึกษาที่จะมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบายการนำระบบของโมเดลมูลค่าเพิ่มไปใช้ การนำร่องโครงการควรจะใช้เพื่อประเมินกิจกรรมที่มีความเชื่อมโยงของโมเดลมูลค่าเพิ่ม

8. ขั้นตอนที่ 8 การนำไปพัฒนา เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการนำโมเดลมูลค่าเพิ่มไปใช้ ซึ่งเป็นการติดตามผลของคุณภาพ แหล่งทรัพยากรและมีการพิจารณาถึงความสอดคล้องของโมเดลมูลค่าเพิ่มกับนโยบาย

จากการศึกษาหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการวัดมูลค่าเพิ่ม ซึ่งพบว่า การวัดมูลค่าเพิ่มมีทั้งหมด 5 วิธี ผู้วิจัยจึงเลือกวิธีที่ 2 การวัดมูลค่าเพิ่มโดยใช้ผลลัพธ์ที่คาดหวังเทียบกับผลลัพธ์ที่วัดได้จริง เนื่องจากมีจุดเด่น คือ เป็นการพิจารณาหน่วยที่อยู่ระดับสูงกว่าได้เพิ่ม/ลดมูลค่าให้กับหน่วยที่อยู่ต่ำกว่าอย่างไร โดยให้ความสนใจกับการวิเคราะห์ค่าส่วนที่เหลือ (residual analysis) วิธีการวัดเป็นการนำปัจจัย/ภูมิหลังในแต่ละระดับซึ่งมีความแตกต่างกันเข้าไปในโมเดลเพื่อปรับให้อยู่ในสภาวะเดียวกัน (level the playing field) ทำให้ผลการวิเคราะห์มีความยุติธรรมมากขึ้น ทำให้สามารถนำผลไปเทียบเคียง (Benchmarks) กันได้ และไม่ต้องใช้ข้อมูลการวัดหลายครั้ง อาจใช้ผลการวัดเพียงหนึ่งครั้งได้ โดยใช้ตัวแปรความรู้เดิมมาเป็นตัวแปรปรับในโมเดล

เอกสารเกี่ยวกับหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการศึกษา

ความสำคัญของกระบวนการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายชัดเจน คือ การพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด การประพฤติปฏิบัติ ฯลฯ โดยคาดหวังว่าคนที่มีคุณภาพนี้จะทำให้สังคมมีความสุข มีความสามารถประกอบอาชีพ การงานอย่างมีประสิทธิภาพและอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์ เนื่องจากการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่องมีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้ามาร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีการดำเนินการ มีทรัพยากรต่างๆ สนับสนุน และต้องมีกระบวนการประเมินผลการจัดการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ด้วย (ปรัชญา เวสารัชช, 2545 : 3)

การจัดการศึกษาเป็นเรื่องของการลงทุนที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์แต่ละคนและเป็นการลงทุนเพื่อการอยู่รอดและพัฒนาของสังคม ทั้งนี้ เพราะการศึกษาส่งผลกระทบและมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม วิทยาการและเทคโนโลยีที่จำเป็นในการทำงาน ใช้ชีวิต ยิ่งการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ในโลกเป็นไปอย่างรวดเร็วอันเป็นผลจากพัฒนาการทางเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีด้านการสื่อสารใหม่ๆ พัฒนาการเหล่านี้ย่อมท้าทายต่อการจัดการศึกษาเพราะได้เปิดโอกาสและให้ช่องทางการเรียนรู้แก่บุคคลจำนวนมาก โดยให้รับรู้มากขึ้นและมีเส้นขีดคั่นด้านระยะทางน้อยลงกว่าเดิมมาก การจัดการศึกษาจึงเป็นเรื่องจำเป็น เพราะต้องการทรัพยากร (คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี) สนับสนุนจำนวนมาก ต้องมุ่งไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ร่วมกันของสังคม ต้องนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของมนุษย์อย่างแท้จริง ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องมีการกำหนดเพื่อประกันว่ามนุษย์ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพตรงตามเป้าหมายที่พึงประสงค์ร่วมกัน รวมทั้งมีการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษายังมีความจำเป็นเพราะต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้าน ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นการรับผิดชอบด้านการสอน การบริหาร หรือการสนับสนุน เช่น ครูที่ดีต้องได้รับการศึกษาอบรมมาอย่างดี มีความรู้ความชำนาญและมีคุณลักษณะเหมาะสมกับการเป็นครู การเป็นครูจึงเป็นที่ยอมรับว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง

วัตถุประสงค์ของกระบวนการจัดการศึกษา

ในขณะที่การจัดการศึกษามุ่งเป้าหมายระยะยาวสำหรับการพัฒนาของแต่ละบุคคลและการพัฒนาสังคม แต่การจัดการศึกษา โดยทั่วไปย่อมมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งหลายประการ ได้แก่

1. ให้บริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ โดยถ่ายทอดหรือปลูกฝังเนื้อหาความรู้ ความเข้าใจที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ได้รับการศึกษาวางตัวได้เหมาะสมในสังคม และมีความสามารถประกอบอาชีพตามความถนัด ความสนใจ

หรือตามโอกาสของแต่ละคนได้ สถานศึกษาส่วนใหญ่ที่เรียกว่า โรงเรียน มหาวิทยาลัย ศูนย์การเรียน สถานศึกษาปฐมวัย ทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการทางการศึกษา

2. เตรียมเด็กก่อนวัยเรียนให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ และจัดให้เด็กในวัยเรียน ได้รับการศึกษาเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองต่อเนื่อง โดยส่งเสริมเกื้อหนุนให้เด็กก่อนวัยเรียน ชั้นพื้นฐานได้มีการพัฒนาการทั้งทางร่างกาย เชาวน์ปัญญา ความสนใจ ที่เหมาะสม มีความพร้อมในการศึกษาระดับสูงขึ้นไป การจัดการส่วนนี้ โดยทั่วไปเป็นความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครอง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น ส่วนเด็กในวัยเรียนทุกระดับจะได้รับการศึกษา เพื่อประโยชน์สำหรับการเตรียมตัวระดับพื้นฐานและเพื่อมีความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพ การงานต่อไป

3. ให้โอกาสทางการศึกษา โดยเข้าถึงผู้รับบริการที่ไม่สามารถเข้ารับการศึกษา ตามปกติที่มีอยู่หลากหลาย การจัดการศึกษาลักษณะนี้มุ่งไปที่ผู้ด้อยโอกาสต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มิ ฐานะยากจน ผู้ที่พลาดโอกาสได้รับการศึกษาในบางช่วงของชีวิต ผู้ที่มีปัญหาทางร่างกาย จิตใจ หรือ สติปัญญา การจัดการศึกษาเช่นนี้มักดำเนินการโดยสถานศึกษาเฉพาะด้าน เช่น โรงเรียนสอนคนตา บอด โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ หรือโดยวิธีการอื่นนอกระบบและตามอัธยาศัย เช่น ศูนย์การเรียนรู้ การศึกษาในระบบทางไกล เป็นต้น

4. ตอบสนองความต้องการทางการศึกษาระดับสูงในเชิงคุณภาพ วัตถุประสงค์นี้มุ่ง ส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสได้พัฒนาความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน เพื่อประโยชน์ในการประกอบ อาชีพ ซึ่งอาจดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการคิดวิเคราะห์วิจัยระดับสูง มุ่งคิดค้นเนื้อหาสาระ ที่แปลกใหม่จากเดิม นอกจากนี้ยังรวมถึงการฝึกอบรมเฉพาะทาง เช่น ด้านการเกษตร การอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์ สุขภาพ เป็นต้น มักดำเนินการในรูปแบบการประชุมสัมมนา การฝึกอบรม การดูงาน การฝึกปฏิบัติเฉพาะ ฯลฯ

2.5 พัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลให้เต็มตามความสามารถและตอบสนอง วิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาข้อนี้เน้นการพัฒนามนุษย์ในลักษณะ บูรณาการ คือ ให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม ความคิด ความสำนึก ความรับผิดชอบ ฯลฯ ซึ่งตามปกติควรเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา แต่หากสถานศึกษา ไม่สามารถดูแลให้ครบถ้วนได้ก็ต้องจัดส่วนเสริมเติมในลักษณะการฝึกอบรมเฉพาะ การแทรกใน กิจกรรมการเรียนการสอนปกติ หรือการใช้สื่อต่างๆ ช่วยเสริม วัตถุประสงค์ส่วนนี้ยังรวมถึงการพัฒนา ทักษะและคุณภาพของผู้ที่ทำงานแล้วหรือผู้ที่ผ่านการศึกษาตามกระบวนการปกติ ให้สามารถติดตาม ความรู้ใหม่ๆ และวิทยาการที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบของกระบวนการจัดการศึกษา

องค์ประกอบสำคัญของกระบวนการจัดการศึกษา มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่

1. สารระเนื้อหาในการศึกษา ในกรณีที่มีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ผู้จัดการศึกษามักจัดทำหลักสูตรเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระ หลักสูตรเหล่านี้อาจเป็นหลักสูตรกลางที่ใช้สำหรับการศึกษาระดับแต่ละระดับ แต่ขณะเดียวกันก็ควรเปิดโอกาสให้สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถจัดเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับท้องถิ่นได้ด้วย เนื้อหาสาระในการศึกษานั้นควรทันสมัย

2. ต่อเหตุการณ์ เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ทั้งนี้ครูต้องทบทวนเนื้อหาสาระที่ตนสอนเพื่อปรับแก้ไขให้ถูกต้องทันสมัย และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน หากเห็นว่าเนื้อหาผิดพลาดหรือล้าสมัย ควรแจ้งผู้บริหารให้ทราบ

3. ครู ผู้สอน หรือผู้ให้การเรียนรู้ ผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระได้แก่ครูและอาจารย์ ซึ่งถือเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง บุคคลเหล่านี้ต้องได้รับการศึกษาอบรมมาทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอด เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และสาระวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งสำหรับครูและอาจารย์ คือ ต้องมีความตื่นตัวอยู่เสมอในการติดตามเรียนรู้เนื้อหาวิชาการวิชาชีพใหม่ๆ และวิทยาการด้านการเรียนการสอน ตลอดเวลา บางกรณีต้องมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ด้วย อนึ่งครูและอาจารย์ต้องพัฒนาความสามารถในการประยุกต์สารระเนื้อหาและองค์ความรู้ใหม่ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

4. สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา สื่อและอุปกรณ์ต่างๆ เช่น อาคาร สถานที่ โต๊ะเก้าอี้ กระดานเขียน หนังสือ แบบเรียน สมุด ดินสอ ตลอดถึงอุปกรณ์ที่ทันสมัยที่มีราคาแพงทั้งหลาย เช่น อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เหล่านี้ สื่อและอุปกรณ์เหล่านี้เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา ครูและผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลให้สิ่งเหล่านี้มีอย่างเพียงพอ อยู่ในสภาพใช้งานได้ และใช้สื่อเหล่านี้เป็นส่วนช่วยให้เกิดการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ครูที่มีคุณภาพต้องสามารถผลิตและพัฒนาสื่อและอุปกรณ์การศึกษาสำหรับการสอนของตนด้วย

5. รูปแบบวิธีการเรียนการสอน การศึกษายุคใหม่นั้นมีความแตกต่างไปจากการศึกษายุคก่อนซึ่งเน้นที่ตัวครู ระบบการศึกษายุคใหม่เน้นความสำคัญที่ตัวผู้เรียน ดังนั้น รูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่จึงแตกต่างไปจากเดิม จึงเกิดคำว่า “ปฏิรูปการเรียนรู้” ซึ่งนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การระดมความคิด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนำชมนอกสถานศึกษาที่เรียน การใช้อุปกรณ์เครื่องมือประกอบ รูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่ๆ นี้ ผู้สอนพึงระมัดระวังเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่ม และจำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ ประกอบกับการทำความเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนของตน

6. ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา ในการจัดการศึกษา ยังมีผู้ที่รับผิดชอบที่อาจไม่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดโดยตรงอีกหลากหลาย ได้แก่ ผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาที่ตนรับผิดชอบให้เป็นไปโดยเรียบร้อย นำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ และยังคงจำเป็นต้องมีบุคลากรทางการศึกษาอื่นร่วมด้วย เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการ งานทะเบียน งานโภชนาการและสุขอนามัย รวมทั้งฝ่ายสนับสนุนอื่นๆ

7. เงินทุนสนับสนุน การศึกษาเป็นเรื่องของการลงทุน ซึ่งผู้ลงทุนอาจเป็นรัฐบาลในฐานะผู้รับผิดชอบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผู้ปกครอง ผู้เรียน ชุมชน เป็นต้น เงินทุนเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดผลตามเป้าหมาย

8. สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม การจัดการศึกษาในระบบที่ยังต้องอาศัยชั้นเรียนยังเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้นอาคารสถานที่ ห้องเรียน และบรรยากาศแวดล้อมที่ใช้ในการจัดการศึกษาจึงเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ ถึงแม้จะมีการจัดการศึกษาโดยใช้สื่อทางไกลก็ตาม ก็ยังต้องมีสถานที่สำหรับการบริหารจัดการ การผลิตและถ่ายทอดสื่อ หรือการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่ยังต้องใช้อาคารเป็นสถานที่สำหรับการจัดการเรียนการสอน สิ่งที่ผู้บริหารและผู้จัดการศึกษาต้องสนใจดูแลคือความเพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัยและการมีบรรยากาศแวดล้อมที่เอื้อการเรียนรู้ ส่วนครูก็ต้องรับผิดชอบในการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสม หากจำเป็นต้องใช้งบประมาณปรับปรุงก็ควรแจ้งผู้บริหารให้ช่วยดำเนินการ

9. ผู้เรียน ผู้เรียนหรือผู้ศึกษาถือเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นที่สุดของการจัดการศึกษา เพราะผู้เรียน คือ ผู้รับการศึกษา และเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา การปรับเปลี่ยนความรู้ และพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาจึงครอบคลุมขั้นตอนเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ การให้การศึกษาอบรม การประเมิน และการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้เป้าหมายการจัดการศึกษาในภาพรวมจึงมีได้จำกัดวงแคบเฉพาะในสถานที่ แต่มุ่งที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีปรัชญาพื้นฐานสำคัญคือ “ทุกคนต้องเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษาและการศึกษาต้องจัดสำหรับคนทุกคน”

ดัชนีชี้วัดและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการจัดการศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษานั้นเน้นที่คุณภาพของผลผลิตของกระบวนการศึกษาเป็นหลัก ส่วนปริมาณเป็นปัจจัยรอง กล่าว คือ การจัดการศึกษาต้องมุ่งถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ในเชิงคุณภาพเป็นเกณฑ์ โดยมีดัชนีชี้วัดบางประการ ดังต่อไปนี้

1. คุณภาพของผู้เรียน คุณภาพของผู้เรียนถือว่าเป็นผลที่เกิดจากการจัดการศึกษา คำว่า “คุณภาพของผู้เรียน” มีความหมายครอบคลุมหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ทักษะ และพฤติกรรม ดัชนีชี้วัดคุณภาพของผู้เรียนซึ่งจะใช้วัดผลการจัดการศึกษาต้องเป็นผลทางตรงหรือทางอ้อมที่มาจากจัดการศึกษา ไม่ใช่ผลบังเอิญหรือผลที่ไม่เกี่ยวเนื่องกัน เช่น สถานศึกษาอาจสอนไม่ดี แต่นักเรียนทำคะแนนผลสอบได้ดีเพราะได้รับการสอนพิเศษ หรือผู้ปกครองกวาดขันดูแลและสั่งสอนเพิ่มเติม ในแง่คุณภาพของผู้เรียน ครูควรกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (วัตถุประสงค์ที่วัดได้จริง) ที่มุ่งให้เกิดขึ้น อันเป็นผลจากการจัดการเรียนการสอนของครู และประเมินวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพื่อวัดประสิทธิภาพของวิธีการสอนตน

2. คุณภาพของการจัดการเรียนการสอน คุณภาพของการจัดการเรียนการสอนขึ้นกับปัจจัยหลายประการซึ่งเป็นปัจจัยชี้วัดในระบบประกันคุณภาพการศึกษา เช่น คุณภาพครู สภาพแวดล้อม รูปแบบและระบบการเรียนการสอน สื่อและเทคโนโลยี กระบวนการเรียนรู้ เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ถือเป็นส่วนหนึ่งที่น่ามากำหนดเป็นดัชนีชี้วัดคุณภาพของการจัดการศึกษาได้ ครูต้องถือว่า

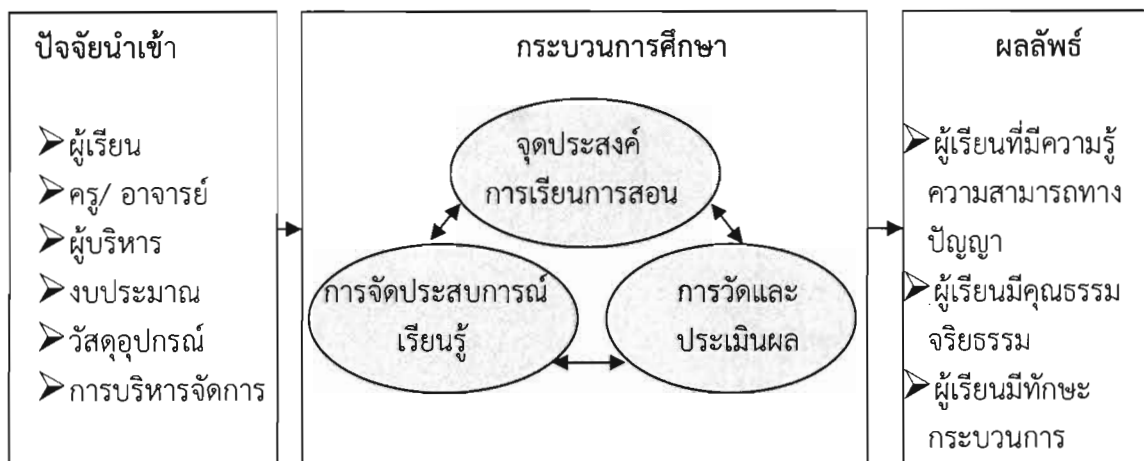
การพัฒนาคุณภาพของการสอนนั้นเป็นความท้าทายของอาชีวครู และต้องไม่หยุดยั้งในการปรับปรุงคุณภาพดังกล่าว ทั้งโดยการค้นคิดเองหรือการเข้ารับการอบรมเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อศิษย์ตน

3. ความคุ้มค่าในการจัดการศึกษา เนื่องจากการจัดการศึกษาต้องใช้จ่าย ความคุ้มค่าจึงถือเป็นดัชนีชี้วัดการจัดการศึกษาด้วย คำว่า ความคุ้มค่านี้มีได้หมายถึง การประหยัดด้านงบประมาณแต่เพียงอย่างเดียว แต่หมายความว่ ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา นั้นให้ผลคุ้มกับการลงทุนหรือไม่ บ่อยครั้งพบว่า ค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนอาจสูงกว่าการจัดการศึกษานอกระบบแต่ต้องถือว่าคุ้มค่า เพราะผู้เรียนมีโอกาสได้ร่วมในสังคม มีเพื่อน มีผู้ใหญ่คำแนะนำปรึกษาต่าง ๆ แต่ในทางตรงกันข้าม หากพบว่า การจัดการศึกษาในชั้นเรียนนำไปสู่การติดยาเสพติด การมั่วสุมทางเพศ ความเสื่อมทางศีลธรรม หรือความไม่ปลอดภัยต่อสุขภาพและชีวิต ก็ต้องถือว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สร้างผลดังกล่าวไม่คุ้มค่า และหากการศึกษาของทั้งระบบโรงเรียนนำไปสู่สถานะอันไม่พึงปรารถนานานัปประการ ก็จำเป็นที่ผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาหรือผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาต้องทบทวนแก้ไขโดยเร็ว

4. ผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา ผลลัพธ์หรือผลสะท้อน หมายถึง ผลต่อเนื่องที่เกิดจากการจัดการศึกษา เช่น นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนประจำจังหวัดแห่งหนึ่งได้คะแนนระดับดี ถือเป็นส่วนหนึ่งของคุณภาพผู้เรียน ส่วนนักเรียนจากโรงเรียนนี้สามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงได้เป็นจำนวนมาก ถือว่าเป็นผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาของโรงเรียนนี้ และการที่ศิษย์เก่าของโรงเรียนไปประสบความสำเร็จในอาชีพการงาน ก็ถือเป็นผลต่อเนื่องกันไป ส่วนผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาในภาพรวมของประเทศหนึ่ง ก็พิจารณาได้จากความเจริญของประเทศ สภาพปัญหาภายในประเทศหรือความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งเป็นผลลัพธ์ส่วนหนึ่งเกิดจากคุณภาพของประชากรที่ได้รับการศึกษาของประเทศ เป็นต้น

การผลิตทางการศึกษา (Education Production)

จตุภูมิ เขตจัตุรัส (2552 : 2) กล่าวว่าไว้ว่า การผลิตในวงการธุรกิจและอุตสาหกรรมเป็นการผลิตโดยยึดหลักเศรษฐศาสตร์ในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้ปัจจัยการผลิต (Factor of Product) ได้แก่ ที่ดิน แรงงาน ทุน และผู้ประกอบการ อย่างเหมาะสม เพื่อให้มีต้นทุนต่ำสุด แต่ได้ผลผลิตสูงสุด แต่เมื่อนำหลักการผลผลิตมาใช้กับการศึกษานั้นมีข้อจำกัดหลายประการ คือ วัตถุประสงค์ของการศึกษาไม่ได้แสวงหากำไรสูงสุด ทรัพยากรทางการศึกษา (Resource) มีอย่างจำกัด และบางอย่างไม่สามารถกำหนดและประมาณค่าได้ ผลผลิตทางการศึกษาที่เป็นเป้าประสงค์คือ ผู้เรียนที่มีคุณภาพหรือสิ่งที่ผู้เรียนได้รับเพื่อนำไปใช้ในอนาคตเมื่อออกไปอยู่ในสังคมการทำงานจริง “การวัดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา” จึงเป็นแนวคิดของการตรวจสอบผลลัพธ์ของผู้เรียนที่ผ่านไปในแต่ละปีหรือหลังจากสำเร็จการศึกษอันเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการศึกษาของครูผู้สอน สถานศึกษา โดยคำนึงถึงความเท่าเทียมกัน เพื่อยืนยันว่าผู้เรียนได้รับความรู้ ความคิด ทักษะกระบวนการที่บรรลุตามเป้าหมายหรือมาตรฐานที่คาดหวังไว้ รวมทั้งผู้เรียนได้รับประโยชน์เกิดคุณค่าต่อการดำรงชีวิตของพวกเขาอย่างแท้จริง โดยสรุประบบการศึกษาที่สอดคล้องกับมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้น ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 การผลิตทางการศึกษา (Education Production)

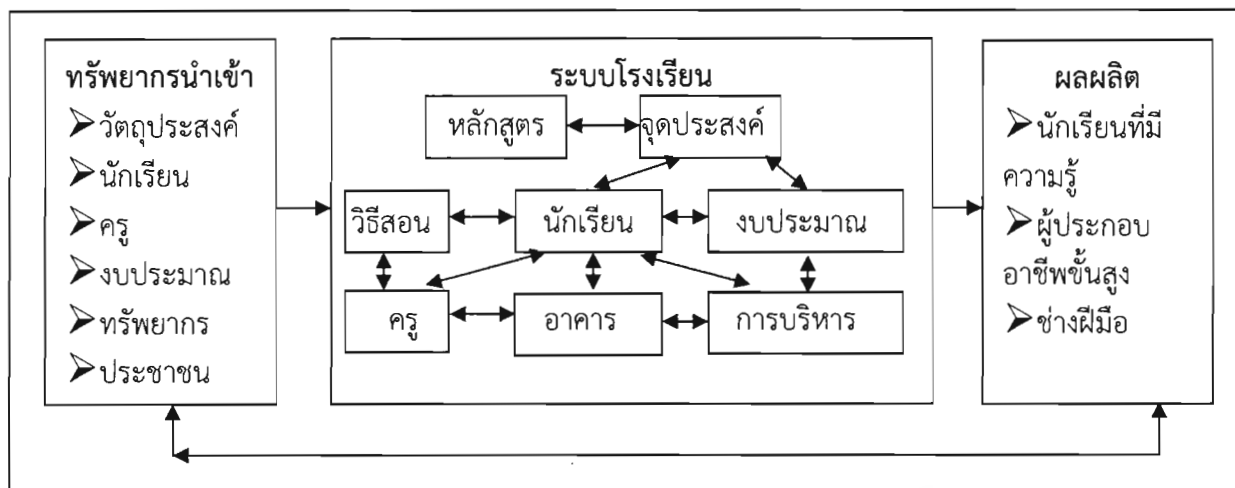
ที่มา : จตุภูมิ เขตจัตุรัส (2552 : 6)

ระบบการศึกษา

แนวคิดของฟังก์ชันการผลิตทางการศึกษาตามหลักเศรษฐศาสตร์สอดคล้องกับแนวคิดของระบบการศึกษา โดยที่ระบบ คือ การรวมกันขององค์ประกอบที่ต่างกันเป็นอิสระกับกระบวนการหรือวิธีการ เพื่อต้องการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยที่องค์ประกอบและวิธีการต่างก็มีความสัมพันธ์กันและกัน ซึ่งถ้ามีการเปลี่ยนแปลงในบางส่วนหนึ่ง จะส่งผลกระทบต่ออีกส่วนหนึ่งด้วย ดังนั้นระบบจึงประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้

1. องค์ประกอบหรือส่วนต่างๆหรือระบบย่อย
2. ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างสิ่งต่างๆ
3. ความต้องการทรัพยากรป้อนเข้า (Input)
4. การคาดว่าจะต้องได้ผลผลิต (Output)
5. กระบวนการในการผลิต (Process)

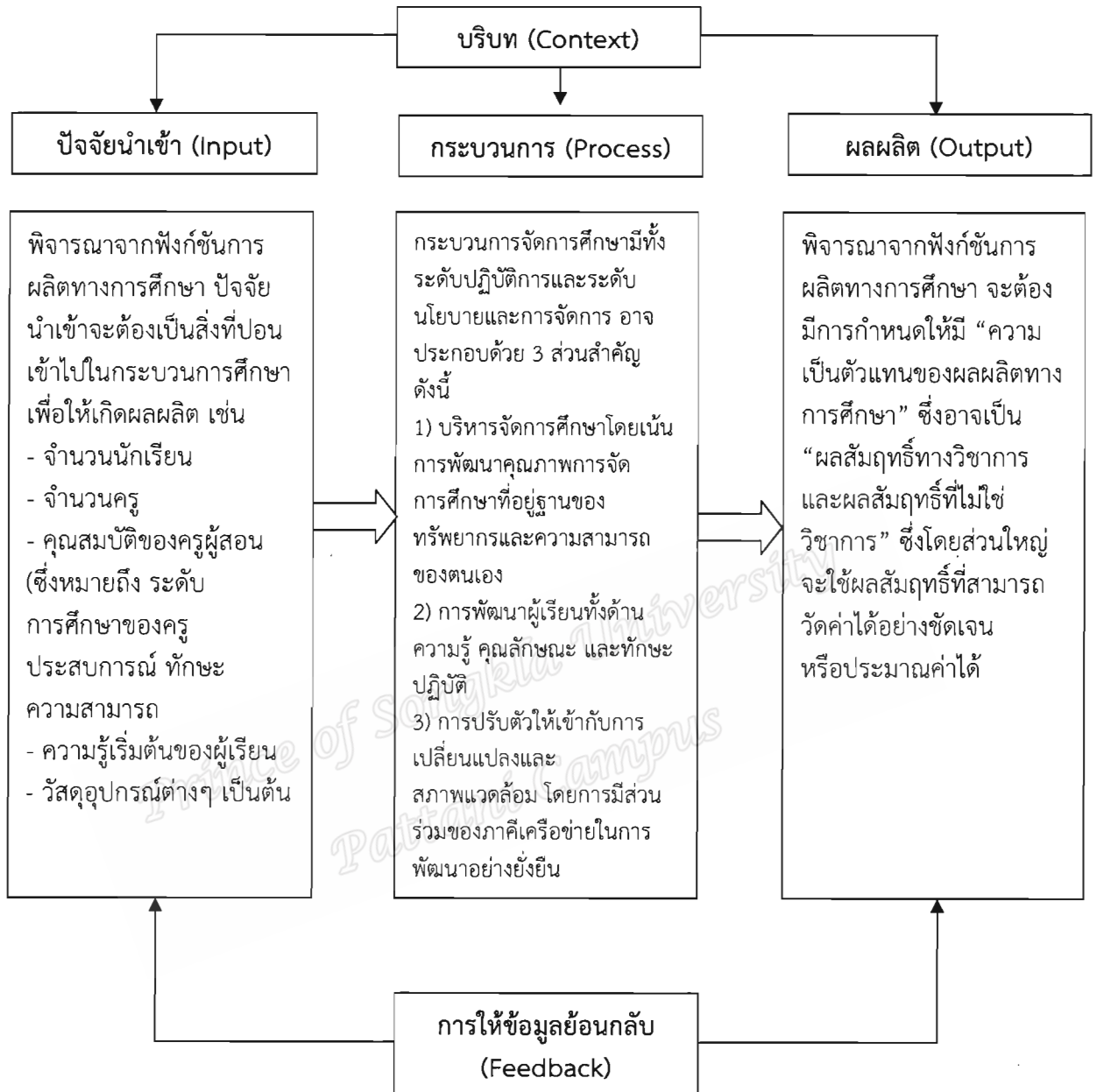
6. จุดมุ่งหมาย (Goal) ในระบบมี 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ทรัพยากรป้อนระบบ (Input) หมายถึง สิ่งที่ป้อนเข้าไปเพื่อทำการผลิตให้เกิดผลผลิต เช่น กำลังคนที่มีทักษะ วิชาการ เงิน ข่าวดสารข้อมูล จำนวนนักเรียน จำนวนครู เป็นต้น 2) กระบวนการ (Process) หมายถึง ส่วนประกอบต่างๆของระบบโครงสร้าง ของระบบกิจกรรม กิจกรรมต่างๆที่มีอยู่ในระบบนั้น เช่น การตัดสินใจ การควบคุมหลักสูตรเนื้อหาการเรียนกระบวนการเรียนการสอน โครงการ หรือ กิจกรรมทางการศึกษา เป็นต้น และ 3) ผลผลิต (Output) หมายถึง ผลผลิตที่ต้องการตามที่ระบุไว้อย่างชัดเจน ทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาถือว่าเป็นผลผลิตโดยตรง ส่วนผลผลิตอีกอย่างหนึ่งก็คือ ผลพลอยได้ของการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลง ซึ่งก็คือนักเรียนที่มีคุณภาพ จึงกล่าวได้ว่าระบบการศึกษาหรือระบบโรงเรียนก็เหมือนกับระบบอื่นๆที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบใหญ่หรือสังคมที่ต้องการทรัพยากรเข้าสู่กระบวนการผลิต และให้ผลผลิตต่อสังคม ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 ระบบการศึกษา

ที่มา : ทองจุล ชันขาว (2526 : 21)

จากภาพประกอบ 6 แสดงให้เห็นว่าทรัพยากรทุกอย่าง เช่น วัตถุประสงค์ นักเรียน ครู เป็นต้น ต่างก็มีความสัมพันธ์ต่อกันและมีผลต่อผลผลิตขั้นสุดท้ายทั้งสิ้น ระบบโรงเรียนจึงเป็นเหมือนการรวมกันของส่วนต่างๆซึ่งมีคนเป็นผู้วางแผนและดำเนินการ โดยมีจุดประสงค์ร่วมกัน ทรัพยากร ทุกประเภทที่นำเข้าสู่ระบบจะมุ่งไปสู่จุดประสงค์นี้ คือ มุ่งสร้างคนที่มีประสิทธิภาพเพื่อเป็นพลเมืองดีของสังคม ในขณะที่ระบบกำลังดำเนินอยู่ สังคมจะเป็นผู้กำหนดสิ่งต่างๆให้ เช่น กำหนดเป้าหมาย ทรัพยากร งบประมาณ เป็นต้น ระบบโรงเรียนจะมั่นคงอยู่ได้ เมื่อผลิตสิ่งที่สังคมยอมรับและสอดคล้องต่อความต้องการของสังคม จากองค์ความรู้และแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดการศึกษา การผลิตทางการศึกษาแบบจำลองฟังก์ชันการผลิตทางการศึกษา และระบบการศึกษา ได้นำมาสู่การกำหนดกรอบแนวคิดเบื้องต้นขององค์ประกอบในระบบการจัดการศึกษา ดังรายละเอียดในภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 องค์ประกอบในระบบการจัดการศึกษา
ที่มา : จตุภูมิ เขตจัตุรัส (2552 : 27)

องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของการเพิ่มมูลค่ากระบวนการจัดการศึกษา

จตุภูมิ เขตจัตุรัส (2552 : 27) ได้สรุปการเพิ่มมูลค่ากระบวนการจัดการศึกษามีลักษณะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการจัดการศึกษา โดยการเพิ่มประสิทธิภาพมุ่งเน้นไปที่การเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การเพิ่มขีดความสามารถในการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการทางการศึกษาได้มากขึ้น และการเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมรอบด้านได้ดียิ่งขึ้น ส่วนการเพิ่มประสิทธิผลมุ่งเน้นไปที่การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียน โดยการเพิ่มมูลค่าจะต้องคำนึงถึงขีดจำกัดของทรัพยากรและความสามารถของตนเองอย่างค่อยเป็นค่อยไป บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการพัฒนาในปัจจุบันอย่างสร้างสรรค์ไม่ส่งผลเสียต่อการพัฒนาในอนาคต มุ่งการพัฒนาอย่างมีดุลยภาพ เพื่อการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ มั่นคง และยั่งยืนสู่การรักษามาตรฐานการจัดการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องและยาวนาน และเมื่อทำการประมวลรายละเอียดกระบวนการจัดการศึกษาจากการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้ง 6 แห่ง ที่มีคะแนนมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์และบริบทแตกต่างกัน โดยเป็นการเชื่อมโยงประเด็นที่เหมือนกันและต่างกันจากกรณีศึกษาแต่ละแห่งนำมาพิจารณาร่วมกันเพื่อกำหนดองค์ประกอบและแบบแผนของสารสนเทศที่จะใช้ในการตรวจสอบการเพิ่มมูลค่าให้กับกระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทำให้กำหนดองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของการเพิ่มมูลค่ากระบวนการจัดการศึกษา ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงคำอธิบายองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของการเพิ่มมูลค่ากระบวนการจัดการศึกษา

องค์ประกอบหลัก	คำอธิบาย	องค์ประกอบย่อย
1. การเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	<p>มีลักษณะที่หน่วยงานมุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพหรือขีดความสามารถในการจัดการศึกษาโดยอยู่บนพื้นฐานของทรัพยากรและความสามารถของตนเองโดยบ่งบอกถึงแนวทางการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการศึกษา ซึ่งต้องใช้ความทุ่มเท ใส่ใจในทุกรายละเอียดของกิจกรรมที่ดำเนินการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมเพื่อให้สามารถควบคุมค่าใช้จ่ายตลอดจนสามารถสร้างเอกลักษณ์/ภาพลักษณ์อย่างมีคุณภาพเป็นที่น่าพอใจ ได้รับการยอมรับ เป็นที่ชื่นชมจากผู้ปกครองและชุมชน อันจะนำไปสู่ความสัมพันธ์อันดีและความศรัทธาที่มีต่อสถานศึกษาและนำไปสู่ความไว้วางใจในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>1) การบริหารต้นทุนการจัดการศึกษา 2) การพัฒนาบุคลากรครูให้เป็นมืออาชีพ 3) การบริหารจัดการการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ 4) การเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน 5) การส่งเสริมและพัฒนาเอกลักษณ์/ภาพลักษณ์ของสถานศึกษา 6) การใช้การวิจัยและการประเมินเป็นกลไกของการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา</p>

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	คำอธิบาย	องค์ประกอบย่อย
2. การเพิ่มขีดความสามารถในการตอบสนองความต้องการของผู้เรียน	มีลักษณะที่หน่วยงานได้มุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพหรือขีดความสามารถในการตอบสนองความต้องการของผู้เรียน โดยบ่งบอกถึงแนวทางการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับผู้เรียน โดยส่งเสริมให้ครูผู้สอนหรือผู้ทำหน้าที่จัดการศึกษาได้มีการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมที่คำนึงถึงหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการพัฒนาทักษะที่สำคัญในการทำงานของผู้เรียน ตลอดจนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ตามความพร้อมและศักยภาพของผู้เรียน แต่ละคนด้วยความดูแลเอาใจใส่เพื่อเตรียมความพร้อมผู้เรียนสำหรับการเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต	<ol style="list-style-type: none"> 1) การจัดการกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น 2) การจัดการกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การจัดการกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล 4) การพัฒนาทักษะที่สำคัญในการทำงานของผู้เรียน 5) การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
3. การเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม	มีลักษณะที่หน่วยงานได้มุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพหรือขีดความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม โดยบ่งบอกถึงแนวทางการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับกระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยที่สถานศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับทุกคนมีการจัดการศึกษาเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดีตลอดจนส่งเสริมกิจกรรมที่ช่วยดูแลและรักษาสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพในอีกมิติหนึ่ง	<ol style="list-style-type: none"> 1) การทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับทุกคน 2) การมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษา 3) การจัดการกระบวนการศึกษาเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดี

จากการศึกษาผลการวิจัยที่เกี่ยวกับกระบวนการจัดการศึกษาและการเพิ่มมูลค่ากระบวนการจัดการศึกษาของจตุภูมิ เขตจัตุรัส (2552 : 28) ผู้วิจัยจึงนำองค์ประกอบของกระบวนการจัดการศึกษา ทั้ง 3 ส่วน มาใช้เป็นกรอบในการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่อยู่บนพื้นฐานของทรัพยากรและความสามารถของตนเอง และสามารถพึ่งตนเองได้
2. การพัฒนาผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนด้วยการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรม และการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้เพิ่มสูงขึ้น
3. การปรับตัวให้เข้ากับการสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจากชุมชนและการพัฒนาที่ไม่ส่งเสียต่อการพัฒนาในอนาคตเพื่อการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ มั่นคง และยั่งยืน

เอกสารเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าที่คาดว่าจะสามารถพยากรณ์ผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET)

แนวคิดทฤษฎีเชิงระบบในระบบการศึกษา

การนำเอาองค์ความรู้ที่เป็นแนวความคิดและทฤษฎีเชิงระบบมาใช้ในการศึกษา ทฤษฎีองค์การและเทคนิคในการบริหารอย่างกว้างขวางและได้รับความนิยมในทำนองเดียวกัน นักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ที่นำแนวความคิดและองค์ความรู้ดังกล่าวมาปรับประยุกต์เพื่อใช้อธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดทางสังคม การเมืองและการปกครองด้วย ผลการใช้แนวความคิดและทฤษฎีเชิงระบบจึงปรากฏอย่างหลากหลาย และก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในแง่องค์ความรู้ใหม่ๆ ที่สร้างขึ้น โดยมีทฤษฎีเชิงระบบเป็นรากฐานรองรับและแนวทางการบริหารองค์การหรือการปรับปรุงระบบการเมืองเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ การวิเคราะห์กระบวนการปฏิรูประบบบริหารราชการโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบหรือการใช้ทฤษฎีเชิงระบบเพื่อวิเคราะห์ทำความเข้าใจระบบการจัดการของสถานศึกษา เป็นต้น ซึ่งแนวความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีเชิงระบบในการศึกษาระบบการจัดการศึกษานั้นจะเป็นประโยชน์ในการทำความเข้าใจในการดำเนินงานอย่างลึกซึ้ง โดยผู้วิจัยจะนำเสนอสาระสำคัญดังนี้

1. ความหมายของระบบ

คำว่า “ระบบ” หมายถึง การดำเนินงานหรือสภาพการเป็นไปของสิ่งหนึ่งสิ่งใดอยู่เสมอ จึงมีนักวิชาการให้ความหมายไว้หลากหลาย เนื่องจากแนวคิดเชิงระบบได้ถูกนำไปใช้เป็นกรอบการศึกษาวิเคราะห์ในหลายสาขา ดังนี้

ณัฐนิภา คุปรัตน์ (2523 : 7) กล่าวว่าไว้ว่า ระบบ หมายถึง ส่วนประกอบหลายๆ ส่วนที่มารวมกัน โดยมีการประสานสัมพันธ์กัน ระบบทุกระบบมีระบบย่อย (Subsystem) ยกเว้นระบบที่เล็กที่สุดแล้ว และระบบทุกระบบยกเว้นระบบที่ใหญ่ที่สุดจะมีระบบใหญ่ (Suprasystem) ครอบอีกระดับหนึ่ง โดยที่ระบบใหญ่นี้มีมักเรียกกันว่าสภาพแวดล้อม (Environment)

สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2537 : 9) ได้กล่าวถึงทัศนะของสตรีกแลนด์ (Strickland) ที่ได้ให้ความหมาย ของคำว่า ระบบไว้อย่างน่าสนใจว่า ระบบ เป็นชุดขององค์ประกอบที่สัมพันธ์กันทางใดทางหนึ่ง เมื่อเปลี่ยนแปลงหรือเคลื่อนย้ายองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งออกไปจะส่งผลกระทบต่อให้เกิดความแตกต่างขึ้นในองค์ประกอบอื่นๆ กล่าวคือ ทำให้องค์ประกอบส่วนที่เหลือไม่สามารถทำหน้าที่เหมือนเดิมได้ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่เกิดขึ้นภายในระบบถูกกำหนด โดยหน้าที่เฉพาะของแต่ละองค์ประกอบการดำรงอยู่ของระบบ จึงขึ้นอยู่กับการทำงานอย่างสอดคล้องประสานกันขององค์ประกอบภายในระบบ ความล้มเหลวในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งภายในระบบ จะส่งผลกระทบต่อหน้าที่ทั้งหมดของระบบ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2545 : 12) ระบบ หมายถึง เป็นส่วนต่างๆ จำนวนหนึ่งซึ่งสัมพันธ์และขึ้นต่อกันเป็นหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อกระทำให้บางสิ่งบางอย่างให้บรรลุสำเร็จผลตามที่ต้องการ หรือเป็นกลุ่มของส่วนที่เกี่ยวข้องกันซึ่งต้องการบรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกันทุกระบบหรือเป็นกลุ่มของปัจจัยที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์ (2547 : 9) ได้ให้ความหมายว่า ระบบ หมายถึง ส่วนต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กันขึ้นอยู่กับจำนวนหนึ่ง ซึ่งเมื่อถูกนำมารวมกันเข้าแล้ว จะสามารถทำหน้าที่บางอย่างได้ตาม ความต้องการแนวความคิดเชิงระบบนี้ ครอบคลุมไปถึงระบบที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ระบบการหายใจของมนุษย์ที่ต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของร่างกาย และระบบที่มนุษย์ สร้างขึ้นมา ได้แก่ ระบบการบริหารองค์การ ระบบค่านิยมและวัฒนธรรม ระบบภาษากรและระบบทางสังคม เป็นต้น

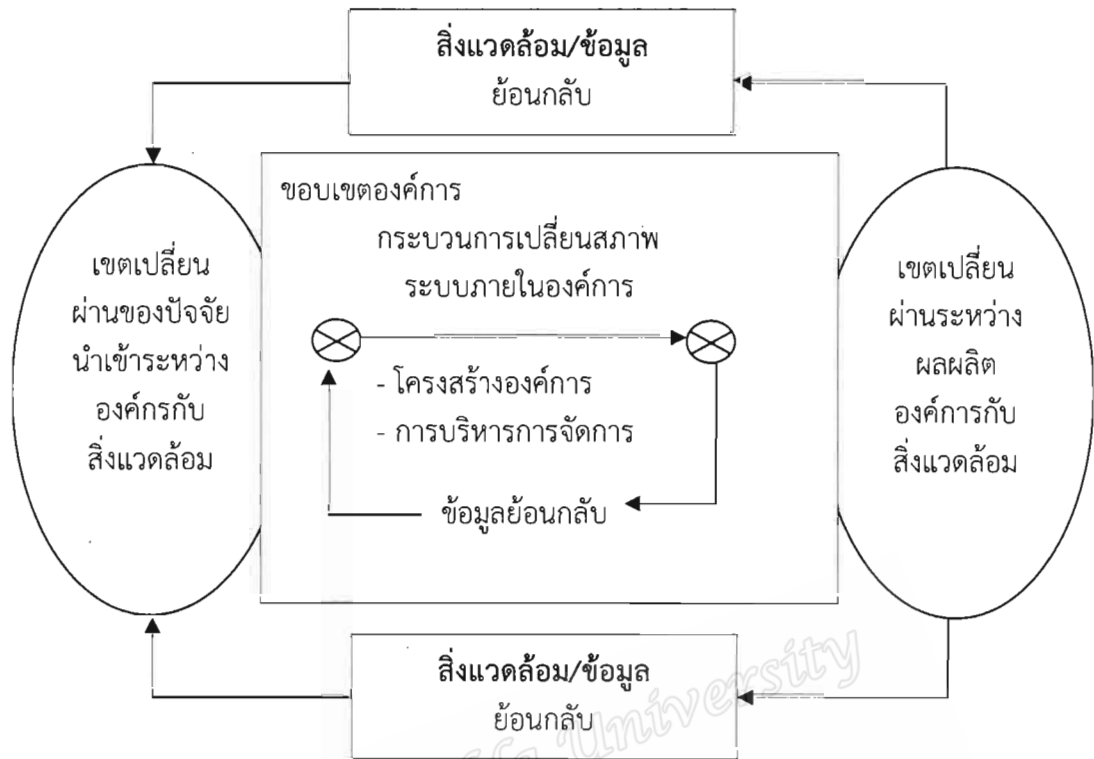
สัมมา วรนิธย์ (2553 : 12) ระบบ หมายถึง การจัดกลุ่มขององค์ประกอบต่างๆ ที่ซับซ้อน และมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันด้วยหลักการของเหตุผลทางวิชาการ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์การที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

อัครเดช เกตุฉ่ำ (2553 : 13) ระบบ หมายถึง ชุดขององค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือกระบวนการใดกระบวนการหนึ่ง ที่มีความสัมพันธ์ต่อกันและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน โดยส่วนประกอบทั้งหมดนั้นจะร่วมกันทำงานเพื่อบรรลุหน้าที่เป้าหมายของระบบนั้น

2. ทฤษฎีเชิงระบบ

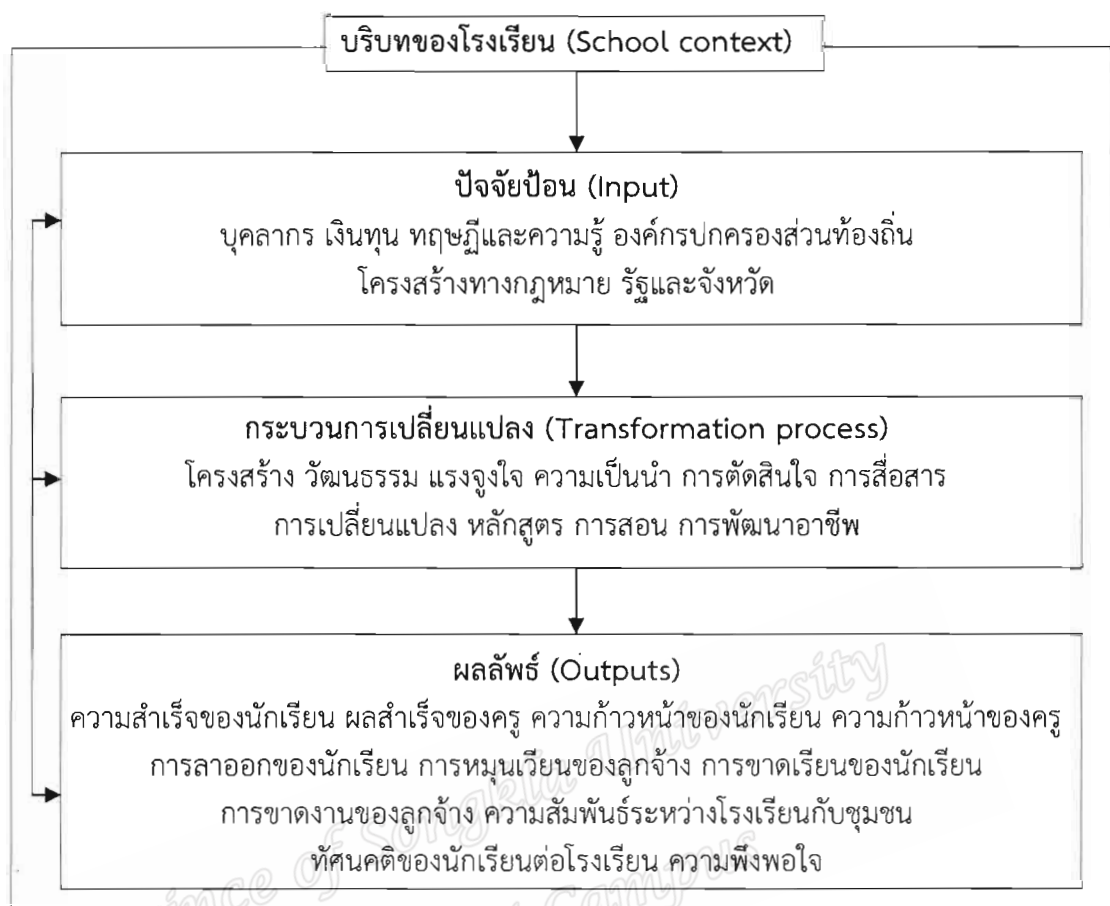
การนำเอาแนวความคิดเชิงระบบเข้ามาช่วยในการบริหารก็ด้วยเหตุผลที่ว่าในปัจจุบันองค์การขยายตัวสลับซับซ้อนมากขึ้น จึงเป็นการยากที่จะพิจารณาถึงพฤติกรรมขององค์การได้หมดทุกแง่ทุกมุม นักทฤษฎีบริหารสมัยใหม่จึงหันมาสนใจศึกษาพฤติกรรมขององค์การเพราะคนเป็นส่วนหนึ่งของระบบองค์การ องค์การเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม ความหมายระบบในเชิงบริหารหมายถึง องค์ประกอบหรือปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กันและมีส่วนกระทบต่อปัจจัยระหว่างกันในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

ทฤษฎีเชิงระบบ มีต้นกำเนิดมาจากนักทฤษฎีองค์การและนักชีววิทยา คือ โบลต์ดิง และเบอร์ทาแลนต์ไฟ (Boulding and Bertalanffy) ที่มององค์การในฐานะสิ่งมีชีวิต โดยมองในรูประบบเปิดเหมือนระบบกายวิภาคของสิ่งมีชีวิต (Anatomy) เช่นเดียวกับ มิลเลอร์และไรซ์ (Miller and Rice) คิมเบอร์ลี (Kimberly) และดาวส์ (Down) รวมทั้งนักทฤษฎีอื่นๆ อีกหลายท่าน (เฉลียวบุรีภักดี, 2545 : 31) ซึ่งสรุปเป็นแผนภาพอย่างง่าย ๆ ดังภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 ทฤษฎีระบบ
ที่มา : เฉลียว บุรีภักดิ์ (2545 : 20)

Luenburg and Omstein (2004 : 5) นำเสนอแนวคิดในการศึกษากระบวนการบริหาร การศึกษาผ่านทฤษฎีระบบ ดังนี้ ระบบการศึกษาประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยป้อน (Input) ซึ่งประกอบด้วยบุคลากร เงินทุน ทฤษฎีและความรู้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโครงสร้างทางกฎหมาย รัฐและจังหวัด 2) กระบวนการแปรสภาพ (Transformation process) ซึ่งประกอบด้วยโครงสร้าง วัฒนธรรม แรงจูงใจ ความเป็นผู้นำ การตัดสินใจ การสื่อสาร การเปลี่ยนแปลง หลักสูตร การสอน การพัฒนาอาชีพ 3) ผลผลิต (Output) ซึ่งประกอบด้วยความสำเร็จของนักเรียน ผลสำเร็จของครู ความก้าวหน้าของนักเรียน ความก้าวหน้าของครู การลาออกของนักเรียน การหมุนเวียนของลูกจ้าง การขาดเรียนของนักเรียน การขาดงานของลูกจ้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทัศนคติ ของนักเรียนต่อโรงเรียน ความพึงพอใจ 4) บริบทของโรงเรียน เช่น สภาพของสังคม การเมืองและ เศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อโรงเรียน วัฒนธรรม ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังภาพประกอบ 9

ภาพประกอบ 9 การศึกษากระบวนการจัดการศึกษาด้วยทฤษฎีระบบ
 ที่มา : Luenburg and Ornstein (2004 : 2)

สุนทร โคตรบรรเทา (2551 : 95-99) การวิเคราะห์การปฏิบัติงานขององค์การทางการศึกษาและบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาภายใต้การปฏิบัติงานนั้น จากกรอบแนวคิดของทฤษฎีเชิงระบบอาจจัดกลุ่มกว้างๆ ได้เป็น 3 ประเภท คือ ตัวป้อน (input) กระบวนการ (process) และผลผลิต (output) กรอบแนวคิดนี้จะช่วยให้การวิเคราะห์การปฏิบัติงานของสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์อย่างรวดเร็วและแม่นยำและยังช่วยให้ผู้บริหารเน้นความพยายามในด้านส่วนที่สำคัญๆ ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบ ความสัมพันธ์ จะเกิดขึ้นต่อเนื่องกันซึ่งกันและกันระหว่างด้านต่างๆ ของระบบการบริหารการดำเนินงาน ดังภาพประกอบ 10

ภาพประกอบ 10 ระบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ
ที่มา : สุนทร โคตรบรรเทา (2551 : 25)

จากภาพประกอบ 10 สามารถอธิบาย ดังนี้

1. ปัจจัยป้อน (Input) สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาทำให้สถานศึกษาที่มีบุคลากร การเงินและงบประมาณ และทักษะหรือความรู้ นอกจากนี้รัฐบาลส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นยังออกกฎหมายและพระราชบัญญัติต่างๆ ขึ้นมาควบคุมการดำเนินงานของสถานศึกษากลุ่มอื่นเรียกรื่องสิ่งต่างๆ จากสถานศึกษาเหมือนกัน เช่น นักเรียนต้องการหลักสูตรที่มีเนื้อหาสอดคล้องและมีประโยชน์เพื่อเตรียมตัวสำหรับอาชีพในอนาคตหรือเพื่อศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป ครูต้องการเงินเดือนสูงขึ้น สภาพการทำงานดีขึ้น มีสวัสดิการและมีความมั่นคงในอาชีพ คณะกรรมการ สถานศึกษาต้องการอัตราได้คืบมาจากการลงทุน นั่นคือการศึกษาที่มีคุณภาพภายในงบดำเนินการที่จัดหาให้ ในทำนองคล้ายกัน ชุมชนคาดหวังสถานศึกษาให้จัดหาการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่ลูกค้ำของสถานศึกษาทั้งหมดโดยไม่มี

การเพิ่มภาชีและกลุ่มสนในมีสาระต่างๆ กัน แต่ละกลุ่มมีเป้าหมายของตนเองและมักจะมีข้อขัดแย้ง
หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การบูรณาการเป้าหมายกระจัดกระจายเหล่านี้ให้เป็นแผนปฏิบัติที่
ใช้ได้

2. กระบวนการ (Process) องค์การทำการเปลี่ยนแปลงตัวป้อนจากสภาพแวดล้อม
ภายนอกให้เป็นผลผลิตออกมา ระบบคุณค่าเพิ่ม (Value Added) ให้แก่งานในกระบวนการนี้ ได้แก่
การดำเนินงานภายในองค์การ และระบบการบริหารการดำเนินงานขององค์การ องค์ประกอบบางอย่าง
ของระบบการบริหารการดำเนินงาน ได้แก่ ความสามารถทางวิชาการของผู้บริการสถานศึกษา ใน
ด้านทักษะการตัดสินใจและการสื่อสาร แผนการดำเนินงาน และความสามารถในการก้าวทันกับ
การเปลี่ยนแปลง กิจกรรมต่างๆ ที่ผู้บริหารสถานศึกษากระทำภายในโครงสร้างขององค์การจะมี
ผลกระทบต่อผลผลิตของสถานศึกษา

3. ผลผลิต (Outputs) หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การจัดหาและใช้ตัวป้อน
ทั้งหลายจากสิ่งแวดล้อมภายนอก เปลี่ยนรูปตัวป้อนเหล่านี้โดยผ่านกิจกรรมการบริหาร เช่น การจัดหา
โครงสร้าง การพัฒนาวัฒนธรรม การจูงใจ การนำการตัดสินใจ การสื่อสาร การใช้การเปลี่ยนแปลง
การพัฒนาหลักสูตร การบริหารบุคคล และการจัดสรรงบประมาณให้แก่สถาบันเพื่อทำให้เกิดผลผลิต
ในองค์การที่เป็นสถานศึกษา ผลผลิต ได้แก่ สมรรถิผลทางการเรียนของนักเรียน การปฏิบัติงานของ
ครู ระดับความงอกงามของนักเรียนและพนักงาน การออกกลางคันของนักเรียน การออกจากงานของ
พนักงาน การขาดงานของพนักงาน และการขาดเรียนของนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานกับ
ฝ่ายบริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เจตคติต่อโรงเรียนของนักเรียน และความพึง
พอใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน

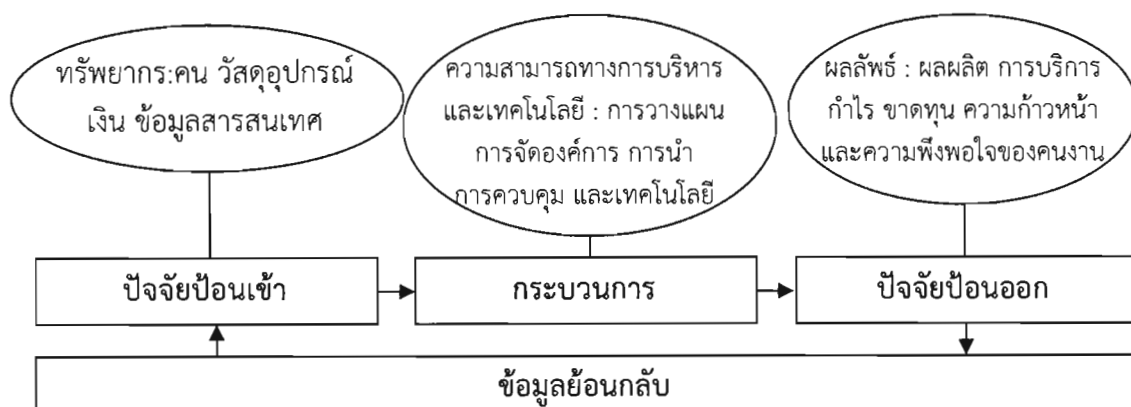
วิโรจน์ สารรัตน์ (2545 : 24-25) ให้ทัศนะว่า การบริหารตามทฤษฎีเชิงระบบ
(System Theory) ตั้งอยู่บนฐานความคิดที่ว่าองค์กรหนึ่งๆ สามารถมองเป็นระบบหนึ่งๆ ได้ โดย
ระบบหนึ่งๆ นั้นหมายถึง ชุดขององค์ประกอบที่สัมพันธ์กันอย่างเป็นเอกภาพเพื่อบังคับจุดหมาย
องค์การร่วมกัน ดังนี้

1. ปัจจัยป้อนเข้า (Input) คือ ทรัพยากรต่างๆ เช่น คน วัสดุอุปกรณ์ เงิน ข้อมูล
สารสนเทศที่จำเป็นต่อการผลิตสินค้าหรือการให้บริการ

2. กระบวนการเปลี่ยนแปลง (Transformation Processes) จากการใช้ศักยภาพ
ทางการบริหารและเทคโนโลยีขององค์การ เพื่อเปลี่ยนปัจจัยป้อนเข้าให้เป็นปัจจัยป้อนออก

3. ปัจจัยป้อนออก (Output) ประกอบด้วย ผลผลิต การให้บริการ หรือผลลัพธ์อื่นๆ
ที่องค์การผลิตขึ้น

4. ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เกี่ยวกับผลลัพธ์และสถานะขององค์การที่เกี่ยวพัน
กับสภาพแวดล้อม ดังภาพประกอบ 11

ภาพประกอบ 11 การบริหารตามทฤษฎีเชิงระบบ

ที่มา : วิโรจน์ สารรัตนะ (2545 : 12)

แนวคิดของทฤษฎีระบบจึงเป็นอีกหนึ่งตัวแบบที่เหมาะสมในการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาเพราะเป็นการศึกษาและมองภาพโรงเรียนอย่างองค์รวมและเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วยหน่วยขององค์การหรือโรงเรียน หน่วยปัจจัยนำเข้า หน่วยนำออกผลิต และหน่วยผู้ใช้ผลผลิตซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมองค์การ จะเรียกว่า “บริบท”(Context)

การประกันคุณภาพทางการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ระบบกลไกในการดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและกระบวนการตรวจสอบหรือการประเมินว่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศมาน้อยเพียงไร

การประกันคุณภาพการศึกษาเกี่ยวข้องกับการดำเนินการที่สำคัญ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นเป้าหมายและเป็นเครื่องมือในการพัฒนาซึ่งหลักปฏิบัติทั่วไปมาตรฐานจะกำหนดโดยองค์คณะบุคคล ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์

2. การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินการจัดการศึกษาว่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่กำหนดขึ้นมากน้อยเพียงไร และมีขั้นตอนการดำเนินการที่จะทำให้เชื่อถือได้หรือไม่ว่าการจัดการศึกษาจะเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

3. การประกันคุณภาพ (Quality Assurance) เป็นการประกันคุณภาพของสถานศึกษาโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลางที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 หมวด 2 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ส่วนที่ 2 การอาชีวศึกษา ข้อ 22 ให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในการอาชีวศึกษา ซึ่งในแต่ละปีการศึกษาสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จะต้องดำเนินการจัดส่งรายงานประเมินคุณภาพภายในต่อต้นสังกัด หลังเปิดภาคเรียนในปีการศึกษาถัดไป สำหรับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งกระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา ซึ่งสำหรับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดได้มีการกำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา ที่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา กำหนดเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย 8 มาตรฐาน 45 ตัวบ่งชี้ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ณ วันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ.2555 ดังนี้

1. ส่วนที่ 1 การจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 7 มาตรฐาน 35 ตัวบ่งชี้

1.1 มาตรฐานที่ 1 ด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา จำนวน 9 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสม 2.00

ขึ้นไป

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการ หน่วยงาน ชุมชน

ที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 ร้อยละของผู้เรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบทาง

การศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ตั้งแต่ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติขึ้นไป

ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 ร้อยละของผู้เรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบทาง

การศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ตั้งแต่ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติขึ้นไปในกลุ่มวิชาภาษาอังกฤษ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.6 ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบมาตรฐานอาชีพของ

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพหรือหน่วยงานที่คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในการอาชีวศึกษารับรอง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.7 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรเทียบกับแรกเข้า

ตัวบ่งชี้ที่ 1.8 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพ

อิสระหรือศึกษาต่อภายใน 1 ปี

ตัวบ่งชี้ที่ 1.9 ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการ หน่วยงาน หรือ

สถานศึกษาหรือผู้รับบริการที่มีต่อคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

1.2 มาตรฐานที่ 2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา จำนวน

5 ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ระดับคุณภาพในการใช้และพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ

รายวิชาที่สอดคล้องความต้องการของสถานประกอบการหรือประชาคมอาเซียน

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 ระดับคุณภาพในการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน

รายวิชา

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ระดับคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา

- รายวิชา
- ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 ระดับคุณภาพในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน
- รายวิชา
- ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 ระดับคุณภาพในการฝึกงาน
- 1.3 มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 12 ตัวบ่งชี้
- หรือวิทยาลัย
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 ระดับคุณภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา
- สถานศึกษา
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ระดับคุณภาพในการจัดทำแผนการบริหารจัดการการศึกษา
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ระดับคุณภาพในการพัฒนาสถานศึกษาตามอัตลักษณ์
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 ระดับคุณภาพในการบริหารงานและภาวะผู้นำของผู้บริหาร
- สถานศึกษา
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 ระดับคุณภาพในการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของ
- สถานศึกษา
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.6 ระดับคุณภาพในการบริหารความเสี่ยง
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.7 ระดับคุณภาพในการจัดระบบดูแลผู้เรียน
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.8 ระดับคุณภาพในการพัฒนาและดูแลสภาพแวดล้อมและภูมิ
- ทัศน์ของสถานศึกษา และการใช้อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน ศูนย์วิทยบริการ
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.9 ระดับคุณภาพในการบริหารจัดการวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์และ
- คอมพิวเตอร์
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.10 ระดับคุณภาพในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.11 ระดับคุณภาพในการบริหารการเงินและงบประมาณ
- ตัวบ่งชี้ที่ 3.12 ระดับคุณภาพในการระดมทรัพยากรในการจัดการ
- อาชีวศึกษากับเครือข่ายทั้งในประเทศและหรือต่างประเทศ
- 1.4 มาตรฐานที่ 4 ด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 1 ตัวบ่งชี้
- ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ระดับคุณภาพในการบริหารจัดการการบริการวิชาการและวิชาชีพ
- 1.5 มาตรฐานที่ 5 ด้านการบริหารจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 2 ตัวบ่งชี้
- ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 ระดับคุณภาพในการบริหารจัดการโครงการ สิ่งประดิษฐ์
- งานสร้างสรรค์หรืองานวิจัย ของผู้เรียน
- ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 ระดับคุณภาพในการบริหารจัดการนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งาน
- สร้างสรรค์หรืองานวิจัยของครู
- 1.6 มาตรฐานที่ 6 ด้านการปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างความเป็นพลเมืองไทย
- และพลเมืองโลก จำนวน 4 ตัวบ่งชี้
- ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 ระดับคุณภาพในการปลูกฝังจิตสำนึกด้านการรักชาติ เทิดทูน
- พระมหากษัตริย์ ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 ระดับคุณภาพในการปลูกฝังจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์
- สิ่งแวดล้อม
- ตัวบ่งชี้ที่ 6.3 ระดับคุณภาพในการส่งเสริมด้านการศึกษาและนันทนาการ

ตัวบ่งชี้ที่ 6.4 ระดับคุณภาพในการปลูกฝังจิตสำนึกด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- 1.7 มาตรฐานที่ 7 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 ตัวบ่งชี้
 - ตัวบ่งชี้ที่ 7.1 ระดับคุณภาพในระบบการประกันคุณภาพภายใน
 - ตัวบ่งชี้ที่ 7.2 ระดับคุณภาพในการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา

พ.ศ.2555

2. ส่วนที่ 2 การฝึกอบรมวิชาชีพ จำนวน 1 มาตรฐาน 10 ตัวบ่งชี้

2.1 มาตรฐานที่ 8 ด้านการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น จำนวน 10 ตัวบ่งชี้ จัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สถานประกอบการ

ตัวบ่งชี้ที่ 8.1 ระดับคุณภาพในการจัดทำแผนการบริหารจัดการการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น

ตัวบ่งชี้ที่ 8.2 ระดับคุณภาพในการใช้และพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สถานประกอบการ

ตัวบ่งชี้ที่ 8.3 ระดับคุณภาพในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา

ตัวบ่งชี้ที่ 8.4 ระดับคุณภาพในการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น

ตัวบ่งชี้ที่ 8.5 ระดับคุณภาพในการระดมทรัพยากรในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น

ตัวบ่งชี้ที่ 8.6 ร้อยละของครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นที่ได้รับการพัฒนา

ตัวบ่งชี้ที่ 8.7 ระดับคุณภาพในการบริหารการเงินและงบประมาณ

ตัวบ่งชี้ที่ 8.8 ร้อยละของผู้สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นที่มีผลคะแนนการฝึกอบรม 2.00 ขึ้นไป

ตัวบ่งชี้ที่ 8.9 ร้อยละของผู้สำเร็จการฝึกอบรมตามหลักสูตรเทียบกับแรกเข้า

ตัวบ่งชี้ที่ 8.10 ระดับความพึงพอใจของผู้สำเร็จการฝึกอบรมที่มีต่อการนำความรู้ ความสามารถไปใช้ประโยชน์

ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกสถานศึกษา เพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาดียิ่งขึ้น ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการที่สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของตนเอง ดำเนินการปรับปรุงคุณภาพ มีการกำกับติดตามคุณภาพ และมีระบบประเมินตนเองก่อน ต่อจากนั้นจึงรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดย สมศ. ซึ่งจะดำเนินการพิจารณาและตรวจสอบจากผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกจึงควรสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพราะต่างมุ่งสู่มาตรฐานหรือคุณภาพที่คาดหวังให้เกิดแก่ผู้เรียน ซึ่งการประเมินภายนอกของอาชีวศึกษา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม ซึ่งรวมทั้งหมด 18 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน มีทั้งหมด 13 ตัวบ่งชี้ ได้แก่
 - 1.1 ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้สำเร็จการศึกษาได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระในสาขาที่เกี่ยวข้องภายใน 1 ปี
 - 1.2 ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน
 - 1.3 ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนผ่านการทดสอบมาตรฐานทางวิชาชีพจากองค์กรที่เป็นที่ยอมรับ
 - 1.4 ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผลงานที่เป็นโครงการทางวิชาชีพหรือสิ่งประดิษฐ์ของผู้เรียนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์
 - 1.5 ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลงานที่เป็นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัยของครูที่ได้นำไปใช้ประโยชน์
 - 1.6 ตัวบ่งชี้ที่ 6 ผลการให้บริการวิชาการและวิชาชีพที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะของผู้เรียน
 - 1.7 ตัวบ่งชี้ที่ 7 ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง
 - 1.8 ตัวบ่งชี้ที่ 8 ผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการและผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ คือ ผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา และผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.9 ตัวบ่งชี้ที่ 9 ผลการใช้ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการ
 - 1.10 ตัวบ่งชี้ที่ 10 ผลการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 1.11 ตัวบ่งชี้ที่ 11 ผลการบริหารความเสี่ยง
 - 1.12 ตัวบ่งชี้ที่ 12 ผลการสร้างการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ
 - 1.13 ตัวบ่งชี้ที่ 13 การพัฒนาสถานศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพภายใน
2. กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน มีทั้งหมด 1 ตัวบ่งชี้ ได้แก่
 - 2.1 ตัวบ่งชี้ที่ 14 ผลการพัฒนาตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และจุดเน้นและจุดเด่นของสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ คือ ผลการพัฒนาอัตลักษณ์ของผู้เรียนตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา และผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา
3. กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม มีทั้งหมด 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่
 - 3.1 ตัวบ่งชี้ที่ 15 ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
 - 3.2 ตัวบ่งชี้ที่ 16 ผลการพัฒนาคุณภาพครู
 - 3.3 ตัวบ่งชี้ที่ 17 การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้
 - 3.4 ตัวบ่งชี้ที่ 18 การสร้างการมีส่วนร่วมและการขยายโอกาสทางการศึกษา

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้กรอบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน ส่วนที่ 1 การจัดการอาชีวศึกษา จำนวน 7 มาตรฐาน 35 ตัวบ่งชี้ เนื่องจากสถานศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 จำนวน 9 สถานศึกษา จะดำเนินการประกันคุณภาพภายในเฉพาะส่วนที่ 1 เหมือนกันทั้งหมด ส่วนที่ 2 นั้นหากสถานศึกษาใดมีศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพพระยาสันเป็นเครือข่ายด้วย ก็จะต้องดำเนินการการประกันคุณภาพภายใน และกรอบการประเมินของการประเมินคุณภาพภายนอก

ระบบการจัดการศึกษาของการอาชีวศึกษา

การจัดการในอาชีวศึกษา เพื่อผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของ เศรษฐกิจทางสังคมและประเทศ โดยมีเป้าหมาย เพื่อสนองความต้องการกำลังคนของสังคม เพิ่ม ทางเลือกให้กับนักศึกษา และเพื่อเป็นแรงจูงใจในการเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้ที่ต้องการศึกษาใน ด้านนี้อีกด้วย

1. ความหมายและความสำคัญของการอาชีวศึกษา

การจัดการอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพ เพื่อผลิตกำลังคนระดับกลางให้ สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ตลอดจนความ ก้าวหน้าของเทคโนโลยี และแนวนโยบายของรัฐในการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของ ตลาดแรงงาน โดยมีสถาบันอาชีวศึกษาทำหน้าที่จัดการศึกษาและฝึกอบรมทางด้านวิชาชีพ โดยได้เปิด หลักสูตรการสอนซึ่งประกอบด้วยประเภทวิชา ช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปกรรม คหกรรม เกษตรกรรม ประมง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งนี้เพื่อ ผลิตกำลังคนให้ทันกับความต้องการของตลาดแรงงาน และพัฒนากำลังคนทั้ง ในระดับกึ่งฝีมือ ระดับ ฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยีในทุกสาขาวิชาชีพให้มีคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องกับสภาพ เศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สามารถตอบสนองความ ต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ (จรรยาพร ธรณินทร์, 2544 : 5) ดังนั้นการจัด การศึกษาประเภทอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีการพัฒนาด้านทักษะ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยมุ่งผลิตคนออกไปพัฒนาประเทศและสามารถประกอบอาชีพได้โดยตรง

การอาชีวศึกษา คือ การศึกษาเพื่อเตรียมบุคลากรเข้าสู่อาชีพตั้งแต่ระดับฝีมือ ระดับ เทคนิคไปจนถึงระดับปริญญา ในวิชาชีพเฉพาะทาง สำหรับอาชีพหนึ่งกลุ่มอาชีพช่าง และงานต่างๆ อาชีวศึกษาตามปกติจัดขึ้นในระดับมัธยมปลาย จะต้องจัดให้มีการศึกษาวิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาทฤษฎี สัมพันธ์ และฝึกภาคปฏิบัติเพื่อพัฒนาฝีมือที่ต้องการสำหรับอาชีพหนึ่งๆ สัดส่วนของวิชาต่างๆ จะ แตกต่างกันไปตามแต่ละสาขาวิชา แต่ตามปกติแล้วจะต้องเน้นการฝึกปฏิบัติเป็นสำคัญ (วีระพันธ์ สิทธิพงศ์, 2544 : 8)

สรุปได้ว่าการอาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในด้านการฝีมือ เพื่อผลิตคนในระดับกลาง เพื่อให้สอดคล้องกับ การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ อย่างไรก็ตามก็ จะต้องจัด การเรียนการสอนให้มีวิชาพื้นฐานทั่วไป ควบคู่กับวิชาสายอาชีพที่นักเรียนโดยจะมีสัดส่วน ตามสาขาวิชาแต่ละสาขา

2. เป้าหมายและจุดประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษา

2.1 เป้าหมายของการจัดการอาชีวศึกษา

เป้าหมายของการจัดการอาชีวศึกษาจะมีอยู่ด้วยกันหลายประการ และหลาย มุมมองแต่โดยภาพรวมแล้ว ประเทศต่างๆจัดอาชีวศึกษาเพื่อเป้าหมายดังต่อไปนี้คือ (วีระพันธ์ สิทธิ พงศ์, 2544 : 11-12)

2.1.1 เพื่อผลิตกำลังคนระดับกลาง ให้กับระบบเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของ ประเทศ

2.1.2 เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ให้กับระบบอุตสาหกรรม และการสร้างอาชีพให้กับพลเมืองของประเทศ

2.1.3 เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับเยาวชน ที่จะได้มีโอกาสเลือกเรียนวิชาที่ตนเอง มีความสนใจและมีความถนัด

2.1.4 เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาการถ่ายทอดความรู้ และความชำนาญในการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการผลิตสินค้า

2.1.5 เพื่อพัฒนาและปรับปรุงจิตสำนึกของผู้จะเข้าสู่งาน และผู้ปฏิบัติงาน อยู่แล้วให้เข้าใจสภาพการเปลี่ยนแปลงของระบบงาน และเทคโนโลยีที่พวกเขาจะต้องปรับตัวเองให้ เข้ากับสภาพงานและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปอยู่ตลอดเวลา

2.1.6 เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เข้าสู่อาชีพ ที่จะต้องมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและอาจถึงขั้นเปลี่ยนงานใหม่หลายครั้ง เมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนไป

เป้าหมายของการอาชีวศึกษานั้น มุ่งพัฒนาเยาวชนให้มีฐานความรู้ที่กว้างเพียงพอที่จะเข้าสู่อาชีพก็จะต้องมีเทคนิควิธีและความชำนาญเฉพาะทางที่จะจัดการกับงานต่างๆ ในอาชีพนั่น ซึ่งจะพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา พร้อมกับจะต้องมีฐานความรู้ที่พอเพียง ที่จะรองรับ การฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้และทักษะที่จะมีมาอย่างต่อเนื่องเมื่อเข้าสู่อาชีพแล้ว และเป้าหมายของการจัด อาชีวศึกษา สาขาช่างอุตสาหกรรมที่สรุปออกมาได้จากเอกสารการจัดหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของกรมอาชีวศึกษา สรุปได้ดังนี้

1) เพื่อผลิตช่างอุตสาหกรรมที่มีคุณภาพ ตามความต้องการของโรงงาน อุตสาหกรรม

2) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความรู้และความชำนาญในการนำเทคโนโลยีต่างๆ มา ใช้ในการผลิตสินค้า

3) เพื่อสนับสนุนให้เยาวชนและผู้ใหญ่ ได้มีโอกาสเลือกเรียนวิชาชีพที่ตนมีความ ถนัดและความสนใจ

4) เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนช่างอุตสาหกรรมของโรงงานอุตสาหกรรม

5) เพื่อแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

2. จุดประสงค์ของการจัดอาชีวศึกษา

โดยภาพรวมของการกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาแขนงนี้ ทั้งของ ประเทศไทยและต่างประเทศที่ผู้เขียนสรุปได้ พบว่า จะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือมุ่งให้ผู้เรียนจบแล้ว สามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพในตลาดแรงงานได้ และใช้ชีวิตอย่างมีความสุขอยู่ใน สังคมมีความรู้พื้นฐานอย่างเพียงพอที่จะศึกษาต่อเนื่องไปในสาขาอาชีพเดิม หรือพัฒนาตัวเองเข้าสู่ อาชีพใหม่ มุ่งให้ประชาชนในชาติมีความเป็นพลเมืองตามอุดมคติของประเทศนั้นๆ ประชาชนมีงาน ทำมีความประพฤติทุกๆ ด้านตามที่สังคมปรารถนา หากจะแจกแจงจุดประสงค์สากลของการจัดการ อาชีวศึกษาออกเป็นข้อๆ พบว่า จะสอดคล้องและครอบคลุมจุดประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษา ที่ กำหนดเอาไว้ในหลักสูตร ปวช. กรมอาชีวศึกษาซึ่งกำหนดเอาไว้ดังนี้ (วิระพันธ์ สิทธิพงศ์, 2544 : 12-13)

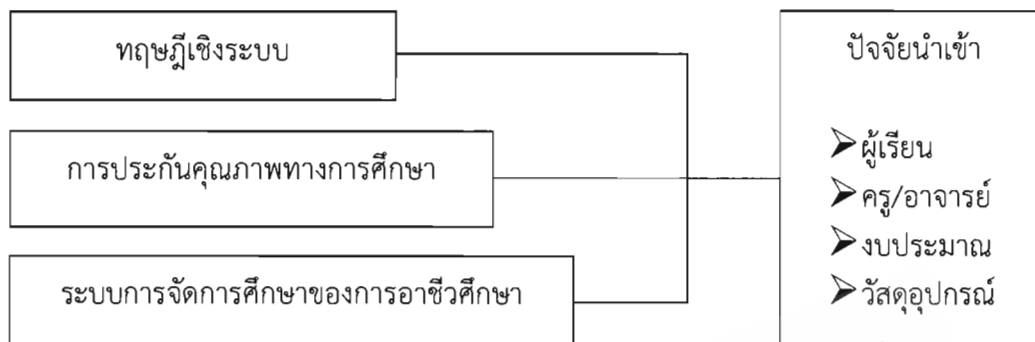
- 1) เพื่อให้การศึกษาและการฝึกอบรมที่จำเป็นแก่การประกอบอาชีพโดยตรง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจ และความต้องการของตลาดแรงงานอย่างกว้างขวางโดยให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม
- 2) เพื่อให้การฝึกงานฝีมือที่ใช้เทคโนโลยีโดยปฏิบัติจนเกิดทักษะ คุณธรรมและสติปัญญา สามารถจัดการเชิงธุรกิจ เชิงอุตสาหกรรม และเชิงเทคโนโลยีที่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้จริง
- 3) เพื่อให้การอาชีวศึกษาครบวงจรโดยฝึกให้มีทักษะในวิชาชีพ จนสามารถผลิตได้จำหน่ายได้ จัดการได้ บริการได้ และบริโภคได้ตามความหลากหลายของอาชีพตามเนื้อหาวิชาตามเวลาฝึก ตามวุฒิภาวะ และตามสภาพท้องถิ่นที่แตกต่างกัน
- 4) เพื่อให้การศึกษาและฝึกอบรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างอาชีพ เข้าสู่อาชีพ รักษาอาชีพ และพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
- 5) เพื่อให้สามารถสร้างทักษะ สร้างคุณธรรม สร้างสติปัญญาจากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้
- 6) เพื่อให้รู้สำนึกในการป้องกันอุบัติเหตุ รักร่าง รักษานายงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและของผู้อื่น
- 7) เพื่อให้มีบุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม มีสุขภาพและอนามัยที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
- 8) เพื่อให้มีความเข้าใจในปัญหาเศรษฐกิจสังคมและการเมืองของประเทศ และของโลกปัจจุบัน มีความสำนึกในความเป็นไทย ดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย

3. บริบทของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 เป็นองค์กรทางการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาแนวใหม่ อันเป็นความจำเป็นในโลกแห่งโลกาภิวัตน์ เป็นตัวชี้วัดสำคัญต่อการพัฒนาความเจริญของชาติ เพราะ การฟื้นฟูเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของชาติให้มีสมรรถนะได้ก็ระดับนานาชาติขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาของคนในประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มกำลังคนในระดับกึ่งฝีมือและระดับเทคโนโลยี เหตุนี้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี จึงต้องมีบทบาทหน้าที่หลากหลายขึ้น กล่าวคือ เป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาทั้งวิชาชีพและการฝึกอบรม โดยที่กลุ่มผู้เข้ารับการศึกษาวิชาชีพจะกลายเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นอาชีวศึกษาเพื่อปวงชน (Vocational Education for All) อาชีวศึกษาตามอรรถาธิบายและตลอดชีวิต ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี จึงมิได้เป็นเพียงการเรียนเพื่อวุฒิบัตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรือปริญญาตรีนักปฏิบัติเท่านั้น หากแต่เป็นการศึกษาเพื่อยกระดับฝีมืออย่างมีหลักสูตรที่อันเป็นสากลเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ เพิ่มทักษะวิชาชีพเพื่อพัฒนาอาชีพที่ตนเองประกอบอยู่ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวหรือพัฒนาให้ทันต่อโลกของงานอาชีพและโลกของเทคโนโลยีต่อไป ซึ่งสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ประกอบด้วย 9 สถานศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี

วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี วิทยาลัยเทคโนโลยีเกษตรและประมงปัตตานี วิทยาลัยเทคนิคยะลา วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา วิทยาลัยเทคนิคสตูล

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ผนวกทฤษฎีเชิงระบบ การประกันคุณภาพทางการศึกษา และระบบการจัดการศึกษาของการอาชีวศึกษา เข้าด้วยกัน เพื่อคัดเลือกเฉพาะปัจจัยนำเข้าที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ จึงสามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 12

ภาพประกอบ 12 ปัจจัยนำเข้าที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎี

จากปัจจัยนำเข้าที่คาดว่าจะสามารถพยากรณ์ผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติด้านอาชีวศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ชำรงต้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการสังเคราะห์ งานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า ทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อใช้ในการสร้างเครื่องมือสำหรับวัด ปัจจัยนำเข้างดังกล่าว ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงผลการสังเคราะห์ปัจจัยนำเข้าที่คาดว่าจะสามารถพยากรณ์ผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

		นักวิจัย (ปีที่ทำวิจัย)																
ปัจจัยนำเข้าที่คาดว่าจะสามารถพยากรณ์ผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3		สุชีรา (2547)	สุบิน (2547)	ถาวร (2550)	ณัฐณิ (2551)	อริศพร (2551)	จตุภูมิ (2552)	ประกฤษยา (2552)	วิภาดา (2553)	การประทีปคุณภพภานภอนภ 3 (2553)	เพ็ญวิศุคร (2554)	กฤษณสร (2555)	จตุพร (2557)	Chiu Xiha (2008)	PISSA (2009)	Steedle (2010)	Ready (2013)	รวม
		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ด้านผู้เรียน		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
1) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	2
2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเดิม		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	2
3) ทรัพยากรในครอบครัว เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสือ		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	4
ด้านครู/อาจารย์		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	2
1) เงินเดือน		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	2
2) เงินอื่นๆ เช่น เงินวิทยฐานะ เงินสอนนอกเวลา		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	4
3) ประสบการณ์การสอน		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	2
4) จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	3
5) จำนวนผู้เรียนในชั้นเรียน		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	3
6) จำนวนวิชาที่สอนต่อภาคเรียน		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	2

ตาราง 3 (ต่อ)

		นักวิจัย (ปีที่ทำวิจัย)																
<p>ปัจจัยนำเข้าที่คาดว่าจะสามารถพยากรณ์ผล คะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้าน อาชีวศึกษา ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3</p>		สุชา (2547)	สุบิน (2547)	ถาวร (2550)	ณัฐณี (2551)	อิทธิทธิ (2551)	จตุภูมิ (2552)	ประกฤษยา (2552)	วิญชฌ์ (2553)	การประทีปคุณภพภาน 3	เพ็ญวิศุร (2554)	กุลสุสร (2555)	จตุพร (2557)	Chiu Xiha (2008)	PISSA (2009)	Steedle (2010)	Ready (2013)	
		ด้านงบประมาณ																
		1) งบดำเนินงาน เช่น เงินสำหรับโครงการ																
		2) งบบุคลากร เช่น เงินเดือน เงินวิทยฐานะ																
3) งบอุดหนุนเรียนฟรี 15 ปี เช่น เงินค่าหนังสือ																		
ด้านวัสดุอุปกรณ์																		
1) คอมพิวเตอร์																		
2) ห้องปฏิบัติการ																		
3) ห้องสมุด																		
4) สื่อการเรียนการสอน																		
5) หนังสือ-ตำรา																		

หมายเหตุ : ตัวแปรที่ผู้วิจัยคัดเลือกมาเป็นปัจจัยนำเข้าจะต้องมีผู้วิจัย อย่างน้อย 2 ท่าน โดยใช้เกณฑ์ของ Cooper and Hedges (1994)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

สุชีรา มะหิเมือง (2547 : ง) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และพัฒนาการทางวิชาการ ด้วยวิธีการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่ม ผลการศึกษาพบว่า โมเดลการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์และพัฒนาการทางวิชาการที่ใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุระดับด้วยโปรแกรม HLM ซึ่งกำหนดให้ตัวแปรภูมิหลังของนักเรียนด้านผลสัมฤทธิ์เดิมเป็นตัวแปรที่ส่งผลเชิงสุ่ม ในขณะที่ควบคุมอิทธิพลจากตัวแปรด้านเศรษฐกิจและพื้นฐานทางภาษา เป็นโมเดลที่มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์ (R^2) ในวิชาภาษาไทยเป็น 22.10% และในวิชาคณิตศาสตร์เป็น 24.97% นอกจากนี้สถานศึกษาที่มีมูลค่าเพิ่ม จัดอยู่ในกลุ่มสูงเป็นสถานศึกษาที่มีบริบททั่วไปของสถานศึกษาและสภาพการปฏิบัติงานทางวิชาการดีกว่ากลุ่มสถานศึกษาที่มีมูลค่าเพิ่มเป็นโมเดลที่มีความตรงและความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวแปรที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ การปฏิบัติงานทางวิชาการที่ส่งผลเชิงบวกต่อมูลค่าเพิ่มของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ และเชิงลบต่อมูลค่าเพิ่มของพัฒนาการทางวิชาการวิชาคณิตศาสตร์ และการส่งผลเชิงบวกของมูลค่าเพิ่มของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์เชิงบวกของมูลค่าเพิ่มของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ต่อมูลค่าเพิ่มของพัฒนาการทางวิชาการ ที่ระดับนัยสำคัญ .01

จตุภูมิ เขตจัตุรัส (2552 : ง) ได้ศึกษาการพัฒนาโมเดลมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเพื่อเพิ่มมูลค่ากระบวนการจัดการศึกษา ผลการวิจัยสรุป ได้ดังนี้ 1) โมเดลมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ มีลักษณะเป็นโมเดลการพัฒนาการเชิงเส้นแบบพหุตัวแปรที่มีอิทธิพลสุ่มแบบลดหลั่น 3 ระดับ โดยใช้ข้อมูลคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละปีการศึกษาของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามทั้งหมดได้ร้อยละ 58-82 ผลการวิเคราะห์โมเดล พบว่า ตัวแปรระดับสถานศึกษาที่มีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์และความก้าวหน้าทางวิชาการ ได้แก่ ขนาดสถานศึกษา การจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาหลักสูตรและสื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและท้องถิ่น และตัวแปรระดับเขตพื้นที่ ได้แก่ เศรษฐฐานะเขตพื้นที่ และการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) การเพิ่มมูลค่ากระบวนการจัดการศึกษา มี 3 แบบ ได้แก่ การเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การเพิ่มขีดความสามารถในการตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และการเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม โดยสอดคล้องกับแนวคิดการเพิ่มมูลค่า 5 ลักษณะ ได้แก่ การใช้ความรู้อย่างเข้มข้น การเพิ่มผลผลิต การสร้างความพึงพอใจ การแก้ไขและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์และการวิเคราะห์พัฒนาการ/ความก้าวหน้า 3) แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเพื่อเพิ่มมูลค่ากระบวนการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 3 จุดตรวจสอบหลัก 14 จุดตรวจสอบย่อย มีค่า IOC ของข้อรายการย่อย ระหว่าง 0.538-1.000 และค่าความเที่ยงทั้งฉบับระหว่าง 0.955-0.988 กระบวนการนำแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองไปใช้มีลักษณะเป็นวงจร PDCA ความคิดเห็นของผู้ใช้ต่อคุณภาพของแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเอง ใน 4 ด้าน ได้แก่ ความถูกต้องครอบคลุม ความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และความเหมาะสม อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลของการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองช่วยให้สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารู้จุดที่ต้องทำการเพิ่มมูลค่า และสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนางานได้

ประภคิตยา ทักซิโณ (2552 : ค) ได้ศึกษาการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา วิชาวิทยาศาสตร์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : การประยุกต์ใช้การทำหน้าที่ต่างกันของข้อสอบและ โมเดลมูลค่าเพิ่ม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ผลของข้อสอบที่ทำหน้าที่ต่างกันแบบสอบวิชาวิทยาศาสตร์ ต่อการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า ข้อสอบที่ ทำหน้าที่ต่างกันแบบสอบวิชาวิทยาศาสตร์ ไม่มีผลต่อการประเมินคุณภาพการศึกษา (โมเดล 1 และ 3) และเมื่อมีการควบคุมอิทธิพลของคุณลักษณะของนักเรียนและสถานศึกษา (โมเดล 2 และ 4) พบว่า ข้อสอบที่ทำหน้าที่ต่างกันแบบสอบวิชาวิทยาศาสตร์ ทำให้การวัดระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 2) ผลของตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน และสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์ของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน พบว่า คุณลักษณะของนักเรียนและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีผลต่อการประเมินคุณภาพ การจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยการจัดกลุ่มคุณภาพและระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา ระหว่างโมเดล 1 และ 2 และระหว่างโมเดล 3 และ 4 มีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) การเปรียบเทียบโมเดลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา วิชาวิทยาศาสตร์ต่อคุณภาพการจัดการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โมเดลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา วิชาวิทยาศาสตร์ที่ต่างกันทำให้การจัดการคุณภาพ การ จัดการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่างกัน โมเดล 4 ที่มีค่าสัมประสิทธิ์การ ทำนาย (R^2) สูงสุดเท่ากับ 88.63% และโมเดล 2 เท่ากับ 87.75% และสหสัมพันธ์ตำแหน่งคะแนน ของ สเปียร์แมนของโมเดล 2 กับ 4 เท่ากับ 1.00 และโมเดล 1 กับ 3 เท่ากับ 0.981

วิญชุฒม์ อยู่ในิสล (2553 : ง) ทำการศึกษาการประยุกต์ใช้การวิเคราะห์สายโซ่ วิธีการ-เป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : การพัฒนา โมเดลการวัดและการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่ม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) โมเดลการวัดคุณภาพของการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามแนวการวิเคราะห์สายโซ่วิธีการ-เป้าหมายเมื่อกำหนด คุณภาพการเรียนการสอน วัดได้จากตัวบ่งชี้ 3 ตัว คือ คุณลักษณะ ผลที่เกิดตามมา และคุณค่าซึ่งมี อิทธิพลต่อตัวบ่งชี้ที่ตามมา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่า Chi-square = 40.977, df = 29, P = 0.069, RMSEA = 0.020, RMR = 0.003, GFI = 0.993, AGFI = 0.982 และ CFI = 0.999 ผลการวิเคราะห์พบว่า ในจำนวนตัวบ่งชี้ทั้ง 3 ตัวมีเพียงตัวบ่งชี้คุณลักษณะและคุณค่าเท่านั้นที่ น้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวบ่งชี้ที่เป็นอิทธิพล ทางตรงและทางอ้อมของคุณลักษณะต่อคุณค่าผ่านผลที่เกิดตามมา 2) การเปรียบเทียบผลการวัด คุณภาพ การเรียนการสอนระหว่างเครื่องมือวัดทั้งสองแบบ พบว่า ผลการวัดมีความสอดคล้องกันน้อย 3) มูลค่าเพิ่มตามแนวคิดการวิเคราะห์สายโซ่วิธีการ-เป้าหมาย ประกอบด้วย ผู้เรียนมีความกล้าในการ ใช้ภาษามีโอกาสในการศึกษาต่อในระดับสูง มีความภูมิใจและเห็นคุณค่าในการศึกษาวัฒนธรรม เกิด ใจกว้างยอมรับวัฒนธรรม มีแรงจูงใจในการปฏิบัติตนตามหน้าที่ และมีความเชื่อมั่นในบุคลิกภาพของ ตนเอง เพิ่มขึ้นจากการได้เรียนกับครูชาวต่างประเทศ 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ตามแนวการวิเคราะห์สายโซ่วิธีการ-เป้าหมาย พบว่าตัวแปรเพศ เกรดเฉลี่ย เกรดเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ และประสบการณ์การเรียนภาษาอังกฤษกับครูชาวต่างประเทศส่งอิทธิพล ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อคุณค่าที่ได้รับผ่านทางตัวแปรคุณลักษณะและผลที่เกิดตามมา โดยคุณค่า ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวสูงกว่าอิทธิพลทางตรง เกรดเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษใน ภาคเรียนที่ผ่านมาส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณค่าด้วยขนาดอิทธิพลสูงสุด

กุลภัสสร มะเสนา (2555 : ค) ได้ทำการพัฒนาโมเดลการวัดประสิทธิผลการสอนคณิตศาสตร์ด้านมูลค่าเพิ่มผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน ผลการวิจัย พบว่า 1) โมเดลการวัดประสิทธิผลการสอนคณิตศาสตร์ด้านมูลค่าเพิ่มผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนเป็นโมเดลเชิงเส้นตรงเป็นระดับแบบลดหลั่น 2 ระดับ โดยใช้คะแนนผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ เป็นผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2553 โมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามทั้งหมดได้ร้อยละ 87 และ 93 ทั้งนี้มีตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน ระดับนักเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เดิม ความคาดหวังของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ความถนัดทางการเรียน เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ และตัวแปรระดับห้องเรียน ได้แก่ จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน และประสบการณ์การสอนของครู 2) รูปแบบการปฏิบัติการสอนคณิตศาสตร์ของครูที่มีประสิทธิภาพผลด้านมูลค่าเพิ่มผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนสูงและต่ำ มี 4 องค์ประกอบ โดยกลุ่มสูง (1) มีหลักการเน้นการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ หลักกระบวนการกลุ่มการเสริมแรงทางบวก และการเตรียมการสอนโดยการวิเคราะห์สาระสำคัญของเรื่องที่จะสอน (2) ตั้งวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดและการใช้ประโยชน์จากสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (3) กระบวนการเรียนการสอนที่มีการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการอธิบายความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสรุปด้วยการอภิปรายร่วมกัน มีการประเมินผลระหว่างเรียน การประเมินรายจุดประสงค์ด้วยวิธีการทดสอบ การประเมินผลปลายภาคเรียนด้วยแบบทดสอบรวบยอดเนื้อหา (4) กำหนดผลที่ผู้เรียนจะได้รับให้มีทักษะการคิดและใช้ประโยชน์จากสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ส่วนกลุ่มต่ำไม่เน้นการปฏิบัติดังกล่าว

จตุภูมิ เขตจัตุรัส (2555 : ง) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาวิธีการวัดมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัย พบว่า 1) วิธีการวัดมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่พัฒนาขึ้นใช้วิธีการปรับเทียบเชิงเส้นตรงคะแนน GPAX ด้วยคะแนน ONET ก่อนทำการวิเคราะห์คะแนนมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเปรียบเทียบระหว่างค่าที่วัดได้จริงกับค่าที่คาดหวัง ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย โดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปี 2553 เป็นตัวทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปี 2554 ซึ่งผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของวิธีการวิเคราะห์คะแนนมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างวิธีการที่มีการปรับเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยวิธีเชิงเส้นตรง กับวิธีการที่ไม่มีการปรับเทียบคะแนน พบว่า ในทุกวิชาคะแนนมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่วัดได้จากวิธีการที่มีการปรับเทียบคะแนนก่อนทำการวิเคราะห์คะแนนมูลค่าเพิ่มจะมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าวิธีการที่ไม่มีการปรับเทียบคะแนนก่อน แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต้องมีการปรับเทียบคะแนนก่อนทำการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่ม 2) คะแนนมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้ปรับเทียบคะแนนก่อนนำมาวิเคราะห์มีค่าสถิติของคะแนน ดังนี้ คะแนนมูลค่าเพิ่มวิชาภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 0.0002 คะแนนคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE) เท่ากับ 0.0162 คะแนนมูลค่าเพิ่มวิชาภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เท่ากับ -0.0014 คะแนนคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE) เท่ากับ 0.0065 การแจกแจงของคะแนนมูลค่าเพิ่มทุกวิชามีการแจกแจงแบบปกติ (Normal Curve) สำหรับคะแนนมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ไม่ได้ปรับเทียบคะแนนก่อนนำมาวิเคราะห์มีค่าสถิติของคะแนน ดังนี้ คะแนนมูลค่าเพิ่มวิชาภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 0.0009 คะแนนคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE)

เท่ากับ 0.0315 คะแนนมูลค่าเพิ่มวิชาวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เท่ากับ -0.0010 คะแนนคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE) เท่ากับ 0.0260 การแจกแจงของคะแนนมูลค่าเพิ่มทุกวิชามีการแจกแจงแบบปกติ (Normal Curve) ยกเว้นวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีการแจกแจงค่อนข้างเบ้ขวา 3) โมเดลการวัดมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีมาก (Chi-Square = 2.30, df = 5, p-value = 0.8058, RMSEA = 0.0000, RMR = 0.0002) แสดงว่าโมเดลมีความตรงเชิงโครงสร้างในการวัดมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มุ่งประกอบ ประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 5 รายวิชา คือ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างสองช่วงปีการศึกษาที่ต้องทำการปรับเทียบคะแนนด้วยวิธีการเชิงเส้นตรงก่อนนำเข้ามาวิเคราะห์ในโมเดล ทั้งนี้ในการนำคะแนนมูลค่าเพิ่มไปใช้ควรให้ความสำคัญเรียงลำดับดังนี้ รายวิชา ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ 4) การจัดคุณภาพโรงเรียนโดยใช้คะแนนมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ณ ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ต่างๆ สามารถจัดแบ่งคุณภาพเป็น 7 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับควรปรับปรุง (Very Poor) ช่วงคะแนนมูลค่าเพิ่ม ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 10 กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับน้อย (Poor) ช่วงคะแนนมูลค่าเพิ่ม อยู่ระหว่างเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 10-24 กลุ่มที่ 3 กลุ่มที่มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับพอใช้ (Fair) ช่วงคะแนนมูลค่าเพิ่ม อยู่ระหว่างเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25-49 กลุ่มที่ 4 กลุ่มที่มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับค่อนข้างดี (Very Fair) ช่วงคะแนนมูลค่าเพิ่ม อยู่ระหว่างเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50-74 กลุ่มที่ 5 กลุ่มที่มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี (Good) ช่วงคะแนนมูลค่าเพิ่ม อยู่ระหว่างเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75-89 กลุ่มที่ 6 กลุ่มที่มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดีมาก (Very Good) ช่วงคะแนนมูลค่าเพิ่ม อยู่ระหว่างเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 90-94 กลุ่มที่ 7 กลุ่มที่มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับยอดเยี่ยม (Excellence) ช่วงคะแนนมูลค่าเพิ่ม สูงกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 95 ขึ้นไป และ 5) แนวทางการนำคะแนนมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปใช้จัดคุณภาพโรงเรียนแบ่งเป็น 2 แนวทาง คือ แนวทางที่ 1 การจัดคุณภาพโรงเรียนแยกตามรายวิชา มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำผลไปปรับปรุงรายวิชา แนวทางที่ 2 การจัดคุณภาพโรงเรียนโดยรวม มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำผลไปตัดสินคุณภาพของการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน การจัดแบ่งคุณภาพด้วยคะแนนมูลค่าเพิ่มช่วยทำให้เห็นคุณภาพของโรงเรียนได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นเช่นเป็นกลุ่มที่ควรเร่งพัฒนาามากที่สุดหรือเป็นกลุ่มที่มีผลงานระดับยอดเยี่ยม

พนัส จัทรเปล่ง (2557 : ง) ได้ศึกษาการวิเคราะห์เปรียบเทียบโมเดลประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาวิทยาศาสตร์ : การประยุกต์ใช้โมเดล มูลค่าเพิ่มพหุระดับที่มีการวิเคราะห์ การทำหน้าที่ต่างกันของข้อสอบและแบบสอบ ผลการวิจัยที่สำคัญพบว่า 1) การวิเคราะห์การทำหน้าที่ต่างกันของข้อสอบ พบว่า มีข้อสอบที่เอนเอียงเข้าข้างนักเรียนหญิง (3 ข้อ), นักเรียนที่เรียนพิเศษวิทยาศาสตร์นอกสถานศึกษา (1 ข้อ), นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีเศรษฐฐานะต่ำ (2 ข้อ), นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีแหล่ง ทรัพยากรที่บ้านสูง (5 ข้อ), และนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีความมั่งคั่งสูง (2 ข้อ) ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบในโมเดลที่ 2 ลดลงเมื่อข้อสอบที่ตรวจพบว่าทำหน้าที่ต่างกันถูกตัดออก ส่วนผลการวิเคราะห์การทำหน้าที่ต่างกันของแบบสอบ พบว่า ขนาดอิทธิพลการทำหน้าที่ต่างกันของแบบสอบ 2 ฉบับ ลดลงหลังจากตัดข้อสอบที่ตรวจพบการทำหน้าที่ต่างกันออกไป ส่วนแบบสอบอีก 7 ฉบับมี ขนาดอิทธิพลการทำหน้าที่ต่างกันของแบบสอบไม่เปลี่ยนแปลง

และหลังจากตัดข้อสอบบางข้อที่ตรวจพบการทำหน้าที่ต่างกันออกไป โมเดลที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทั้งแบบสอบรวมและแยกรายฉบับมีความตรงเชิงโครงสร้างที่ยอมรับได้ 2) ผลการศึกษาสัมประสิทธิ์การทำนาย (R2) พบว่า โมเดลที่ 1 มีประสิทธิภาพการทำนายมากกว่า โมเดลที่ 2 โดยที่ สัมประสิทธิ์การทำนาย (R2) ของโมเดลที่ 1 เท่ากับ .49946 ซึ่งสูงกว่า โมเดลที่ 1 (R2 เท่ากับ .49507) 2.1) ผลการศึกษาคความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนมูลค่าเพิ่มกับ 3 ตัวแปรควบคุมพบว่า คะแนนมูลค่าเพิ่มกับทั้ง 3 ตัว แปรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนมูลค่าเพิ่มกับทั้ง 3 ตัวแปรภายหลังตัดข้อสอบที่ตรวจพบการทำหน้าที่ต่างกันออกไปแล้ว ในการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มมีขนาดลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับวิเคราะห์ที่ไม่ได้ตัดข้อสอบที่ตรวจพบการทำหน้าที่ต่างกันออกไป 2.2) ผลการเปรียบเทียบความสอดคล้องของการจัดอันดับคุณภาพโรงเรียนจากคะแนนมูลค่าเพิ่มโดยสถิติทดสอบ Wilcoxon Signed Ranks พบว่า โมเดลที่ 1 และ โมเดลที่ 2 มีการจัดอันดับคุณภาพคะแนนมูลค่าเพิ่มไม่สอดคล้องกัน ส่วนผลการ เปรียบเทียบความสอดคล้องของการจัดกลุ่มคุณภาพโรงเรียน 5 กลุ่ม ตามคะแนนมูลค่าเพิ่ม พบว่า โมเดลที่ 1 กับโมเดลที่ 2 มีการจัด กลุ่มคุณภาพโรงเรียนที่สอดคล้องกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Cohen's Kappa = .865, $p < .05$)

งานวิจัยต่างประเทศ

Koutsoulis and Campbell (2001 : 1) ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมและเศรษฐกิจของครอบครัวที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ และแรงจูงใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ประกอบด้วยมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง เจตคติต่อสถานศึกษา และความปรารถนา โดยใช้โมเดล Walberg วิเคราะห์เส้นทาง (path analysis) ผลการศึกษา พบว่า ตัวทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ดีที่สุด คือ ความสามารถเดิมของนักเรียน มโนทัศน์ของตนเองเกี่ยวกับวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นตัวทำนายผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ที่ดี แรงกดดันจากผู้ปกครองเป็นตัวทำนายแรงจูงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในทางลบ และยังพบอีกว่าเศรษฐกิจฐานะทางสังคม มีความสำคัญมากเพราะมีอิทธิพลทางตรงต่อความต้องการทางการศึกษา แรงกดดัน การส่งเสริมทางจิตใจ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความรู้เดิม ความต้องการทางการศึกษา เจตคติต่อสถานศึกษา มโนภาพของตนเองเกี่ยวกับคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

OECD (2005 : 1) ได้ศึกษาระบบโดยใช้กรอบความคิดที่แสดงถึงระบบการดำเนินการของสถานศึกษาที่แปลงจากปัจจัยนำเข้า (input) มาสู่ผลลัพธ์ทางการศึกษา (outcome) ผลการศึกษาพบว่า มีมุมมองที่แตกต่างกัน 6 ด้าน คือ 1) มุมมองทางด้านผลผลิต (production) 2) มุมมองเกี่ยวกับประสิทธิผลการสอน (instrumental effectiveness) 3) มุมมองเกี่ยวกับความเหมาะสม (adaptation) 4) มุมมองด้านความเท่าเทียม (equity) 5) มุมมองเกี่ยวกับประสิทธิภาพ (efficiency) และ 6) มุมมองด้านความไม่สอดคล้องต่อเนื่องกัน (disjointed) และจากการศึกษาเป้าหมายของยูเนสโก (UNESCO) พบว่า ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ (Learning) เป็นอันดับแรก รวมทั้งให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) สิ่งแวดล้อม (Environment) และผลผลิต (Outputs) ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา โดยมีการเรียนรู้ประกอบด้วยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับระดับผู้เรียน

และองค์ประกอบส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการศึกษาความแตกต่างของคุณภาพการจัดการศึกษาจึงอาจจะเกิดจากองค์ประกอบแต่ละตัว

Chiu & Xihua (2008 : 1) ได้ศึกษาอิทธิพลทางครอบครัวและแรงจูงใจต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ โดยศึกษาตัวแปร 3 กลุ่ม คือ ตัวแปรระดับประเทศ ประกอบด้วย GDP, GPD Gini และคุณค่าทางวัฒนธรรม ตัวแปรระดับครอบครัว ประกอบด้วย การย้ายถิ่นเข้ามาอยู่เป็นกลุ่มแรก การย้ายถิ่นเข้ามาอยู่เป็นอันดับที่สอง ภาษาที่ใช้คุยในบ้าน เศรษฐฐานะทางสังคม มีพ่อหรือแม่เพียงคนเดียว มีผู้ปกครองผสม ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ อยู่อาศัยกับปู่ย่าตายายเพียงคนเดียว จำนวนลูกที่ลูกน้อง และลำดับการเกิด คุณลักษณะอื่นของครอบครัว ประกอบด้วย จำนวนหนังสือที่อยู่ในบ้าน ความเป็นเจ้าของวัฒนธรรม และรูปแบบการติดต่อทางวัฒนธรรม และตัวแปรระดับนักเรียน ประกอบด้วย เพศ แรงจูงใจ ได้แก่ ความสนใจวิชาคณิตศาสตร์ ความพากเพียรพยายาม ความเชื่อในประสิทธิภาพของตนเอง ความเชื่อในความสามารถของตนเองและปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผลการศึกษาพบว่า ความแปรปรวนของคะแนนสอบคณิตศาสตร์ของนักเรียนมีค่าเกือบครึ่งของความแปรปรวนทั้งหมด ความแปรปรวนระดับสถานศึกษาเท่ากับ 25% และที่เหลือเป็นความแปรปรวนระดับประเทศ เท่ากับ 31% และผลการศึกษาในตัวแปรต่างๆ พบว่า การลงทุนและการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องของครอบครัวมีผลต่อคะแนนสอบคณิตศาสตร์ นักเรียนที่มีจำนวนหนังสือมากมีแนวโน้มจะได้คะแนนสอบสูง นักเรียนเพศชายมีผลคะแนนสอบสูงกว่านักเรียนเพศหญิงและเมื่อควบคุมความเชื่อในมโนทัศน์ตนเอง อิทธิพลของความสนใจวิชาคณิตศาสตร์จะลดลง และอิทธิพลของผู้ปกครองผสมไม่มีนัยสำคัญ

PISA (2009 :2) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการเรียนรู้โดยใช้โมเดลการตรวจสอบมูลค่าเพิ่ม ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา โดยแบ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นสองระดับคือ ระดับสถานศึกษา ประกอบด้วยปัจจัยด้านระดับการให้งบประมาณจากรัฐ การแข่งขันของสถานศึกษา ทรัพยากรสถานศึกษา และระดับนักเรียน ประกอบด้วยตัวแปรด้านเวลาในการเรียนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ภูมิหลังทางเศรษฐกิจสังคม

Steedle (2010 : 1) ได้พัฒนาความเที่ยงและความสามารถในการแปลผลของคะแนนมูลค่าเพิ่มสำหรับโปรแกรมการประเมินมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเป็นการศึกษาเปรียบเทียบเชิงปริมาณของคะแนนมูลค่าเพิ่มจากแนวคิดมูลค่าเพิ่มการวัดการเรียนรู้เกี่ยวกับสถานศึกษาเบื้องต้น (original collegiate learning assessment value-added approach) และโมเดลเชิงลดหลั่น (HML) พบว่า คะแนนมูลค่าเพิ่มจากสองแนวคิดมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งวิธี HLM ให้รายละเอียดในการแปลผลจากการระบุตัวบ่งชี้ของโรงเรียนผ่านคะแนนในโมเดลมูลค่าเพิ่ม

Ready (2013 : 2) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการเรียนรู้โดยใช้โมเดลการตรวจสอบได้มูลค่าเพิ่ม พบว่า โมเดลมูลค่าเพิ่มเป็นระบบการตรวจสอบที่ใช้วัดการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งมีศักยภาพต่อการประเมินคุณภาพโรงเรียน และยังพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์กับพัฒนาผลสัมฤทธิ์ระดับย่อยมีความสัมพันธ์ทางลบสูงและความสัมพันธ์ระดับนักเรียนมีอิทธิพลอย่างมากต่อการประเมินมูลค่าเพิ่มระดับโรงเรียน ซึ่งตัวแปรที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ได้แก่ เพศ การเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์นอกสถานศึกษา เศรษฐฐานะของครอบครัว แหล่งทรัพยากรการศึกษาที่บ้าน และความมั่นคงของครอบครัว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง กระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) วิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 และ 2) ศึกษากระบวนการจัดการศึกษาที่ของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่เกิด มูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี (Good practice) โดยผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัย เป็น 2 ระยะ ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 วิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

การดำเนินการมี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลต่อคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน (ปวช.3) ปีการศึกษา 2558 ของวิทยาลัยในสถาบันอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ทั้ง 9 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี วิทยาลัยการอาชีพ ปัตตานี วิทยาลัยเทคโนโลยีการเกษตรและประมงปัตตานี วิทยาลัยเทคนิคยะลา วิทยาลัยอาชีวศึกษา ยะลา และวิทยาลัยเทคนิคสตูล

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร จำนวน 36 คน ครูผู้สอน จำนวน 481 คน และนักเรียน จำนวน 1,741 คน รวมทั้งสิ้น 2,238 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการคัดเลือกแบบ เจาะจง (Purposive Sampling) ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทวิชา

ประเภทวิชา	วิทยาลัย	ผู้บริหาร (คน)	ครูผู้สอน (คน)	นักเรียน (คน)
1. อุตสาหกรรม	เทคนิคหาดใหญ่	4	134	776
	เทคนิคปัตตานี	4	48	116
	การอาชีพปัตตานี	4	20	30
	เทคนิคยะลา	4	65	186
	เทคนิคสตูล	4	32	75
2. พาณิชยกรรม	อาชีวศึกษาสงขลา	4	23	227
	อาชีวศึกษาปัตตานี	4	30	60
	อาชีวศึกษายะลา	4	34	21
	เทคนิคยะลา	0	5	29
	เทคนิคสตูล	0	20	52
3. คหกรรม	อาชีวศึกษาสงขลา	0	5	46
	อาชีวศึกษาปัตตานี	0	9	3
	อาชีวศึกษายะลา	0	10	10
4. ศิลปกรรม	อาชีวศึกษาสงขลา	0	6	47
	อาชีวศึกษาปัตตานี	0	5	4
5. อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว	อาชีวศึกษาสงขลา	0	12	19
	อาชีวศึกษาปัตตานี	0	3	9
6. เกษตรกรรม	เทคโนโลยีเกษตรและประมง ปัตตานี	4	20	31
	รวม	36	481	1,741
	รวมทั้งสิ้น		2,258	

หมายเหตุ : ผู้บริหารวิทยาลัยแต่ละวิทยาลัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 คน เท่านั้น

2. ข้อมูลปฐมภูมิ

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ข้อมูลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูล และใช้วิธีการคัดลอกคะแนนลงในแบบบันทึกข้อมูลโดยผู้วิจัยเอง

3. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

3.1 เครื่องมือสำหรับการวิจัย

3.1.1 แบบบันทึกข้อมูลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) โดยแยกคะแนนการทดสอบแต่ละบุคคลของนักเรียนตามประเภทวิชา รายวิชาที่สอบ ได้แก่ ความรู้พื้นฐานทั่วไป และความรู้วิชาชีพ

3.1.2 แบบสอบถามปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลต่อผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ นักเรียน ครู/อาจารย์ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ มีทั้งหมด 3 ฉบับ ดังนี้

1) นักเรียน ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเดิม มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด (Open end)

2) ครู/อาจารย์ ได้แก่ เงินเดือน เงินนอกเวลา ประสบการณ์การสอน จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์ จำนวนครูต่อผู้เรียนในชั้นเรียน มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด (Open end)

3) ผู้บริหาร ได้แก่ งบประมาณ งบบุคลากร งบอุดหนุนเรียนฟรี 15 ปี คอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด สื่อการเรียนการสอน หนังสือ-ตำรา มีลักษณะเป็นชนิดเลือกคำตอบ (Check list) และข้อคำถามปลายเปิด (Open end)

3.2 การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวิจัย

3.2.1 การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยได้นำผลการสังเคราะห์ที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ แนวคิดของการสร้างและขั้นตอนการพัฒนาแบบสอบถาม นำมาเป็นฐานความคิดของการสร้างแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ชนิด ได้แก่ 1) ชนิดเลือกคำตอบ (Check list) และ 2) ข้อคำถามปลายเปิด (Open end) ตามกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลแต่ละวิทยาลัย

3.2.2 การพัฒนาเครื่องมือสำหรับ ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามขึ้นใหม่ตามลำดับ ขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและตัวอย่างประเด็นคำถามจากงานวิจัยที่ผ่านมาซึ่งมีประเด็นศึกษาที่เกี่ยวข้องเพื่อร่างแบบสอบถามตามที่กำหนดในแบบแผนข้อคำถาม (item specification)

2) ขั้นตอนที่ 2 เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาด้านความเป็นปรนัย ความตรงเชิงเนื้อหาและเชิงโครงสร้าง

3) ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วและเอกสารประกอบการพิจารณาอื่นๆ ได้แก่ กรอบความคิดในการวิจัย นิยามตัวแปร ตารางโครงสร้างเนื้อหาของคำถาม เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความถูกต้องของข้อคำถาม ข้อคำถามตามนิยามของตัวแปรและเนื้อหาที่กำหนด ความถูกต้องชัดเจนของภาษาที่ใช้และความตรงตามสภาพของการปฏิบัติจริง โดยผู้เชี่ยวชาญมีคุณลักษณะเป็นมีความชำนาญการด้านวิจัยทางการศึกษาด้านบริหารอาชีวศึกษา และด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

4) วิเคราะห์ความสอดคล้องของประเด็นคำถามตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC อยู่ที่ระดับ 0.50 ขึ้นไป

5) นำข้อคำถามที่ผ่านการคัดเลือก จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ข้อมูลปัจจัยนำเข้า ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ นักเรียน ครู/อาจารย์ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ จากวิทยาลัย ทั้ง 9 แห่ง ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 โดยการส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 นำข้อมูลคะแนนทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ปีการศึกษา 2557 จัดเรียงลงในแบบบันทึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5.2 วิเคราะห์ปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลต่อคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ซึ่งจะได้สมการพยากรณ์ (ค่าที่คาดหวัง) โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis-MRA)

6. การนำเสนอผลการวิเคราะห์

ผู้วิจัยนำเสนอค่าที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis-MRA) ในรูปแบบของตาราง บรรยายความเรียง และจัดลำดับความสำคัญของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลต่อคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 จำนวน 6 ประเภทวิชา ของวิทยาลัย 9 แห่ง ซึ่งได้มาด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังตารางที่ 4

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 นำปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของขั้นตอนที่ 1 มาแทนค่าในสมการคะแนนดิบของแต่ละประเภทวิชา

2.2 นำค่าที่ได้จากการแทนสมการคะแนนดิบของแต่ละประเภทวิชาเปรียบเทียบกับคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET)

2.3 หากประเภทวิชาใดมีค่าคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) จริงสูงกว่าค่าคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ที่ได้จากการพยากรณ์ นั่นก็แสดงว่า ประเภทวิชานั้นเกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา

3. การนำเสนอผลการวิเคราะห์

ผู้วิจัยนำเสนอค่าที่ได้จากการวิเคราะห์ในรูปแบบของตาราง บรรยายความเรียงและจัดลำดับความสำคัญ เพื่อนำเสนอประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา

**ระยะที่ 2 ศึกษากระบวนการจัดการศึกษาที่ของประเพณีวิชาในสถาบัน
การอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี
(Good practice)**

ผู้วิจัยได้นำสารสนเทศที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1 มาเป็นข้อมูลเพื่อนำไปสู่
การศึกษา ระยะที่ 2 กระบวนการจัดการศึกษาของประเพณีวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3
ซึ่งดำเนินการดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

1.1 ระดับประเพณีวิชา ได้แก่ นักเรียน จำนวน 5 คน ครูผู้สอน จำนวน 3 คน และ
ผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน ต่อประเพณีวิชาที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา
ของสถานศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

1.2 ระดับสถานศึกษา ได้แก่ หัวหน้างานประกันคุณภาพ หัวหน้างานวัดประเมินผล
หัวหน้าแผนงาน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ตามลำดับ รวมทั้งสิ้น 4 คน ต่อวิทยาลัยของ
ประเพณีวิชาที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

2.1 เครื่องมือสำหรับการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ (Interview schedule)
ปลายเปิด เน้นสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth interview) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป
และ กระบวนการจัดการศึกษา

2.2 การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวิจัย

2.2.1 ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือสำหรับการวิจัยของจตุภูมิ เขตจัตุรัส (2552)
มา ประยุกต์ข้อคำถามให้สอดคล้องกับบริบทของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

2.2.2 นำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาด้านความเป็นปรนัย
ความตรงเชิงเนื้อหาและเชิงโครงสร้าง

2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน
โดยมีคุณลักษณะเป็นมีความชำนาญทางด้านวิจัยทางการศึกษา ด้านบริหารอาชีวศึกษา และด้าน
การวัดและประเมินผลทางการศึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้องของข้อคำถาม ตามนิยามของตัวแปร
และเนื้อหาที่กำหนด ความถูกต้องชัดเจนของภาษาที่ใช้และความตรงตามสภาพของการปฏิบัติจริง

2.2.4 วิเคราะห์ความสอดคล้องของประเด็นคำถามตามความคิดเห็นของ
ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC อยู่ที่ระดับ 0.50 ขึ้นไป

2.2.5 นำข้อคำถามที่ผ่านการคัดเลือก จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 นำหนังสือหนังสือขออนุเคราะห์เพื่อสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงคุณภาพกระบวนการ
จัดการศึกษาของประเพณีวิชาที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ด้วย
ผู้วิจัยเอง

3.2 บันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการจดบันทึก และอัดเทปคลิปเสียง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์จำแนกสารบบ (Taxonomic Analytic) เป็นการวิเคราะห์ที่มุ่งเน้นแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคำย่อยๆ ตัวกันเองและคำหลักในภาพรวมทั้งหมด

4.2 นำมาสังเคราะห์ประเด็นคำถามแต่ละประเด็นจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

4.3 ทำการศึกษาข้อมูลเหล่านั้นอย่างละเอียด จับใจความหลัก จัดกลุ่มข้อมูลแต่ละประเภท พิจารณาเชื่อมโยงความเหมือนและแตกต่าง

5. การนำเสนอผลการวิเคราะห์

ผู้วิจัยนำเสนอข้อค้นพบทั้งหมดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการศึกษาของประเภทวิชาที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ในรูปแบบความเรียง

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง กระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของประเพณีวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 และ 2) ศึกษากระบวนการจัดการศึกษาที่ของประเพณีวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี (Good practice) ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 4 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยนำเข้า

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลต่อคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของประเพณีวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

ตอนที่ 4 ผลการศึกษากระบวนการจัดการศึกษาของประเพณีวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยนำเข้า ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยนำเข้าแต่ละด้าน ได้แก่ นักเรียน ครู/อาจารย์ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ มีตัวแปรทั้ง 17 ตัวแปร ได้ผลแสดงดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยนำเข้า ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามประเภทวิชา

ปัจจัยนำเข้า	อุตสาหกรรม		พาณิชย์กรรม		คหกรรม		อุตสาหกรรมท่องเที่ยว		ศิลปกรรม		เกษตรกรรม		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
คะแนน V-NET	78.90	9.77	85.21	6.88	87.9	3.15	85.85	3.71	77.15	7.28	68.65	0.00	82.17	8.11
1. ด้านผู้เรียน														
1.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (บาท)	6,746.80	1735.00	6,379.80	1380.76	5,629.67	1144.79	7,896.00	1419.87	7,071.50	747.41	5,682.00	0.00	6,563.28	8.11
1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเดิม (เกรดเฉลี่ย)	1.83	0.61	2.20	0.50	2.26	0.45	2.17	0.86	2.20	0.98	1.47	0.00	2.06	0.57
1.3 ทักษะการในครอบครัว เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสือ (ชิ้น)	6.00	1.00	8.20	1.10	8.67	3.06	6.00	2.83	9.00	0.00	9.00	0.00	7.56	1.95
2. ด้านครู/อาจารย์														
2.1 เงินเดือน (บาท)	22,212.55	185.46	22,595.98	2950.39	24,938.34	1772.27	23,190.54	3244.43	26,065.33	2715.74	18,745.62	0.00	23,117.50	2707.65
2.2 เงินอื่น ๆ (บาท)	18,223.51	4551.47	19,098.06	2444.19	19,128.00	2090.63	20,706.57	1073.03	20,170.94	434.76	20,645.24	0.00	19,244.01	2766.99
2.3 ประสบการณ์สอน (ปี)	11.00	3.16	13.80	2.77	11.33	3.79	8.00	.00	9.00	0.00	12.00	0.00	11.33	3.10
2.4 จำนวนคาบสอน (คาบต่อสัปดาห์)	29.20	3.03	24.60	1.67	23.33	2.52	26.00	2.83	24.00	4.24	27.00	0.00	25.89	3.23
2.5 จำนวนครูต่อผู้เรียนในชั้นเรียน (คน)	2.98	1.64	4.18	3.71	3.51	4.94	2.69	0.44	4.32	4.97	1.55	0.00	3.44	2.97
2.6 จำนวนวิชาที่สอนต่อภาคเรียน (วิชา)	6.80	1.30	6.80	0.84	6.67	0.58	5.00	0.00	7.00	1.41	7.00	0.00	6.61	1.04

ตาราง 5 (ต่อ)

ปัจจัยนำเข้า	อุตสาหกรรม		พาณิชย์ยกรรม		คหกรรม		อุตสาหกรรมท่องเที่ยว		ศิลปกรรม		เกษตรกรรม		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
3. ด้านงบประมาณ														
3.1 งบประมาณ (บาท)	35,860,892.62	16,166,924.79	30,008,921.74	20,906,255.68	2,768,2681.57	28,926,309.06	30,343,629.86	40,385,379.00	30,343,629.86	4,038,5379.00	2,909,421.03	0.00	29,815,614.28	22,558,166.32
3.2 งบบุคลากร (บาท)	13,013,773.95	9232541.82	11,226,919.25	9585441.28	14,053,498.68	11881422.44	16,309,536.65	15,868,149.05	16,309,536.65	15,868,149.05	450000.00	0.00	12,725,117.15	10039389.78
3.3 งบอุดหนุนเรียนฟรี 15 ปี (บาท)	6,500.00	0.00	490.00	0.00	5,500.00	0.00	6,200.00	0.00	6,200.00	0.00	5,900.00	0.00	5,788.89	660.56
4. ด้านวัสดุอุปกรณ์														
4.1 คอมพิวเตอร์ (เครื่อง)	1.66	.91	1.24	.77	.85	.24	.76	.54	.56	.43	2.00	0.00	1.20	0.75
4.2 ห้องปฏิบัติการ (ห้อง)	3.60	.89	4.40	1.52	3.00	0.00	2.00	1.41	1.50	.71	2.00	0.00	3.22	1.40
4.3 ห้องสมุด (ห้อง)	1.80	.84	1.80	.84	1.00	.00	1.00	.00	2.00	1.41	1.00	0.00	1.56	0.78
4.4 สื่อการเรียนการสอน (เรื่อง)	8.80	2.28	8.20	1.48	9.00	1.00	9.00	1.41	7.50	2.12	4.00	0.00	8.28	1.90
4.5 หนังสือตำรา (เล่ม)	63.60	23.54	58.60	18.28	52.00	11.27	39.00	5.66	46.50	2.12	56.00	0.00	55.22	17.09

จากตาราง 5 ปัจจัยนำเข้า ทั้ง 4 ด้าน จำนวน 17 ตัวแปร มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

1. ด้านผู้เรียน มี 3 ตัวแปร พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เฉลี่ย 6,563.28 บาท ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเดิม เฉลี่ย 2.06 และทรัพยากรในครอบครัว เฉลี่ย 7.56 ชั้น
2. ด้านครู/อาจารย์ มี 6 ตัวแปร พบว่า เงินเดือน เฉลี่ย 23,117.50 บาท เงินอื่น ๆ เฉลี่ย 19,244.01 บาท ประสบการณ์สอน เฉลี่ย 11.33 ปี จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์ เฉลี่ย 25.89 คาบ จำนวนครูต่อผู้เรียนในชั้นเรียน เฉลี่ย 3.44 คน และจำนวนวิชาที่สอนต่อภาคเรียน เฉลี่ย 6.61 วิชา
3. ด้านงบประมาณ มี 3 ตัวแปร พบว่า งบดำเนินงาน เฉลี่ย 29,815,614.28 บาท งบบุคลากร เฉลี่ย 12,725,117.15 บาท และงบอุดหนุนเรียนฟรี 15 ปี เฉลี่ย 5,788.89 บาท
4. ด้านวัสดุอุปกรณ์ มี 5 ตัวแปร พบว่า คอมพิวเตอร์ เฉลี่ย 1.20 เครื่อง ห้องปฏิบัติการ เฉลี่ย 3.22 ห้อง ห้องสมุด เฉลี่ย 1.56 ห้อง สื่อการเรียนการสอน เฉลี่ย 8.28 เรื่อง และหนังสือ-ตำรา เฉลี่ย 55.22 เล่ม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลต่อคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ซึ่งตัวแปรปัจจัยนำเข้า ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ นักเรียน ครู/อาจารย์ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ของวิทยาลัยทั้ง 9 แห่ง ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ประกอบด้วยวิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี วิทยาลัยเทคโนโลยีการเกษตรและประมงปัตตานี วิทยาลัยเทคนิคยะลา วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา วิทยาลัยเทคนิคสตูล ส่วนตัวแปรตาม คือ คะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา ของประเภทวิชา 6 ใน 9 วิทยาลัย ประกอบด้วยประเภทวิชาอุตสาหกรรม จำนวน 5 วิทยาลัย ประเภทวิชาพาณิชยกรรม จำนวน 5 วิทยาลัย ประเภทวิชาคหกรรม จำนวน 3 วิทยาลัย ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำนวน 2 วิทยาลัย ประเภทวิชาศิลปกรรม จำนวน 2 วิทยาลัย และประเภทวิชาเกษตรกรรม จำนวน 1 วิทยาลัย โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุ ใช้วิธีการนำตัวแปรเข้าสมการด้วยวิธี stepwise ได้ผลแสดงดังตาราง 6-7

ตาราง 6 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Coefficient of Determinant-R Square) ของสมการพยากรณ์ที่เป็นไปได้ทั้งหมด

Model	R	R Square	Adjusted R Square	F	p-value
1	.782 ¹	.612	.588	25.256	.000
2	.881 ²	.777	.747	26.065	.000
3	.926 ³	.858	.827	28.115	.000
4	.951 ⁴	.903	.874	30.424	.000
5	.967 ⁵	.935	.908	34.360	.000

หมายเหตุ : Model 1 ได้แก่ สื่อการเรียนการสอน, Model 2 ได้แก่ สื่อการเรียนการสอน และจำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์, Model 3 ได้แก่ สื่อการเรียนการสอน จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์ และงบดำเนินงาน, Model 4 ได้แก่ สื่อการเรียน การสอน จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์ งบดำเนินงาน และเงินอื่น ๆ และ Model 5 ได้แก่ สื่อการเรียนการสอน จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์ งบดำเนินงาน เงินอื่นๆและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

จากตาราง 6 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่าง ๆ จากปัจจัยนำเข้า 4 ด้าน ในสมการพยากรณ์โดยวิธี Stepwise Multiple Regression นั้น จะพบว่า สมการทำนายที่ดีที่สุด มีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R Square) เท่ากับ 0.967 โดยสมการดังกล่าวนี้จะประกอบไปด้วยตัวแปรปัจจัยนำเข้า ทั้งหมด 5 ตัว ได้แก่ สื่อการเรียนการสอน จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์ งบดำเนินงาน เงินอื่นๆและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ตาราง 7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอย (Regression Coefficient) ของสมการพยากรณ์ที่ดีที่สุด

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่	108.186	9.963		10.858	.000
สื่อการเรียนการสอน (เรื่อง)	4.348	.456	1.021	9.536	.000
จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์ (คาบ)	-1.847	.244	-.736	-7.552	.000
งบดำเนินงาน (บาท)	-.000000625	.000	-.774	-5.197	.000
เงินอื่น ๆ (บาท)	-.001	.000	-.293	-3.084	.009
ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (บาท)	.002	.001	.267	2.396	.034

จากตาราง 7 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

$$\text{สมการแบบคะแนนดิบ } \hat{y} = 108.186 + 4.38 \text{ สื่อการเรียนการสอน} - 1.847 \text{ จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์} \\ - 0.000000625 \text{ งบประมาณ} - 0.001 \text{ เงินอื่นๆ} + 0.002 \text{ ฐานะทางเศรษฐกิจ} \\ \text{ของครอบครัว}$$

$$\text{สมการแบบคะแนนมาตรฐาน } \hat{z} = 1.021 \text{ สื่อการเรียนการสอน} - 0.736 \text{ จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์} \\ - 0.774 \text{ งบประมาณ} - 0.293 \text{ เงินอื่นๆ} + 0.267 \text{ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว}$$

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 นำค่าตัวแปรของปัจจัยนำเข้า จากการวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลกระทบต่อคะแนน V-NET แทนค่า สมการพยากรณ์ ซึ่งค่าที่ได้จะเป็นคะแนนพยากรณ์ของแต่ละประเภทวิชา เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับคะแนนจริง (คะแนน V-NET) หากพบว่า ประเภทวิชาใดมีคะแนนจริงสูงกว่าคะแนนพยากรณ์ แสดงว่า เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา และประเภทวิชาใดมีคะแนนจริงต่ำกว่าคะแนนพยากรณ์ ก็จะไม่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

ประเภทวิชา	คะแนนจริง	คะแนนพยากรณ์	ค่าความต่าง	การเกิดมูลค่าเพิ่ม
ประเภทวิชาอุตสาหกรรม				
1. วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่	93.44	95.72	-2.28	ไม่เกิด
2. วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี	67.76	68.52	-0.76	ไม่เกิด
3. วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี	73.20	77.22	-4.02	ไม่เกิด
4. วิทยาลัยเทคนิคยะลา	82.44	83.77	-1.00	ไม่เกิด
5. วิทยาลัยเทคนิคสตูล	77.65	74.35	3.30 [*]	เกิด (1)
ประเภทวิชาพาณิชยกรรม				
1. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา	93.68	94.85	-1.17	ไม่เกิด
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี	86.37	86.20	0.17	เกิด (9)
3. วิทยาลัยเทคนิคยะลา	88.90	87.07	1.83 [*]	เกิด (4)
4. วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา	75.90	75.62	0.28	เกิด (8)
5. วิทยาลัยเทคนิคสตูล	81.19	82.72	-1.53	ไม่เกิด

ตาราง 8 (ต่อ)

ประเภทวิชา	คะแนนจริง	คะแนน พยากรณ์	ค่าความต่าง	การเกิด มูลค่าเพิ่ม
ประเภทวิชาคหกรรม				
1. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา	85.09	84.69	0.40	เกิด (7)
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี	91.33	88.96	2.37*	เกิด (3)
3. วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา	87.40	89.86	-2.46	ไม่เกิด
ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว				
1. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา	88.47	86.77	1.70*	เกิด (5)
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี	83.22	82.15	1.07	เกิด (6)
ประเภทวิชาศิลปกรรม				
1. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา	82.30	86.93	-4.63	ไม่เกิด
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี	72.00	74.01	-2.01	ไม่เกิด
ประเภทวิชาเกษตรกรรม				
1. วิทยาลัยเทคโนโลยีเกษตรและ ประมงปัตตานี	68.65	66.27	2.38*	เกิด (2)

หมายเหตุ : ค่าความต่าง* หมายถึง ประเภทวิชาที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับประเภทวิชานั้น

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์หาประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคใต้ 3 ที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา พบว่า

1. ประเภทวิชาที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา พบว่า สูงสุด คือ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม-วิทยาลัยเทคนิคสตูล รองลงมาคือ ประเภทวิชาเกษตรกรรม-วิทยาลัยเทคโนโลยีเกษตรและประมงปัตตานี ประเภทวิชาคหกรรม-วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี ประเภทวิชาพาณิชยกรรม-วิทยาลัยเทคนิค ยะลา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว-วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว-วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี ประเภทวิชาคหกรรม-วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม-วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา และต่ำสุด คือ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม-วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี ตามลำดับ

2. ประเภทวิชาที่ไม่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ได้แก่ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม-วิทยาลัย เทคนิคขนาดใหญ่ วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี และวิทยาลัย เทคนิคยะลา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม-วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา วิทยาลัยเทคนิคสตูล ประเภทวิชาคหกรรม-วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา และประเภทวิชาศิลปกรรม-วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการศึกษากระบวนการจัดการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา โดยผู้วิจัยคัดเลือกประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาสูงสุด แต่ละประเภทวิชานั้นๆ จำนวน 5 ประเภทวิชา ประกอบด้วยประเภทวิชาอุตสาหกรรมของวิทยาลัยเทคนิคสตูล ประเภทวิชาพาณิชยกรรมของวิทยาลัยเทคนิคยะลา ประเภทวิชาคหกรรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา และประเภทวิชาเกษตรกรรมของวิทยาลัยเทคโนโลยีเกษตรและประมงปัตตานี ซึ่งผู้วิจัยศึกษากระบวนการจัดการศึกษา ประกอบด้วยบริบทของวิทยาลัย/ประเภทวิชา ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป สภาพชุมชน จุดเด่น และข้อจำกัด และกระบวนการจัดการศึกษา ที่ถือว่าเป็นจุดเด่นหรือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ของวิทยาลัยที่เป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนและยกระดับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของผู้เรียนให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ได้แก่ การบริหารจัดการ การพัฒนาผู้เรียน และการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ นักเรียน ครูผู้สอน หัวหน้างานประกันคุณภาพ หัวหน้างานวัดและประเมินผล หัวหน้างานแผนงานและความร่วมมือ และผู้บริหารวิทยาลัย หลังจากดำเนินการกระบวนการสัมภาษณ์เสร็จสิ้นแล้ว สามารถบรรยายรายละเอียดแยกเป็นประเภทวิชา ตามประเด็น และสรุปภาพรวม ดังตาราง 9 ดังนี้

4.1 กระบวนการจัดการศึกษาของประเภทวิชาอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคสตูล

4.1.1 บริบทของประเภทวิชา

ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ตั้งอยู่ที่วิทยาลัยเทคนิคสตูล เลขที่ 217 ถนนศุภกานกุล ตำบลพิมาน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ใกล้กับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นของผู้เรียน ผู้เรียนอาศัยอยู่ในบริเวณใกล้วิทยาลัย ห่างไกลแหล่งบันเทิง และสถานประกอบการ เป็นประเภทวิชาเปิดสอน ทั้งหมด 3 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการการจัดการเรียนการสอนมีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยตามมาตรฐานอาชีวศึกษาและมาตรฐานสากล เน้นฝึกทักษะและความเชี่ยวชาญในสายวิชาชีพ อุตสาหกรรม โดยมุ่งเน้นให้นักเรียน นักศึกษา สร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ คนรุ่นใหม่ ทุกๆ ปี การศึกษา มีครูผู้สอนที่ตรงวุฒิตรงกับสาขาวิชาที่ปฏิบัติการสอน ห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยและเพียงพอต่อผู้เรียน มีการทำความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชน เพื่อผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

4.1.2 การบริหารจัดการศึกษา แนวปฏิบัติที่ดี

1) การบริหารงานแบบเน้นการมีส่วนร่วม : มีการบริหารงานโดยยึดหลักการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีการสำรวจความต้องการในการจัดทำโครงการต่างๆ เสียส่วนใหญ่จากครูผู้สอน และนักเรียน เมื่อมีนโยบายจากส่วนกลางเร่งด่วนเข้ามาจะมีการประชุมทุกครั้ง

2) การพัฒนาครูให้เป็นมืออาชีพ : มีการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม แก่ครู และส่งเสริมการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยจัดสรรงบประมาณให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การศึกษาดูงาน การอบรม การฝึกงานในสถานประกอบการ เพื่อเพิ่มสมรรถนะในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านสื่อเทคโนโลยี การสร้างนวัตกรรม งานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ เพิ่มขึ้น จัดสรรบุคลากรที่มีคุณวุฒิ ความรู้ ความเข้าใจ ให้สอดคล้องตรงตามความถนัด จัดทำหลักสูตรในสาขาวิชาที่สอน พัฒนาและสนับสนุนครูให้มีความเป็นมืออาชีพ และวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการขยายผลจากการส่งครูผู้สอนไปพัฒนาให้กับเพื่อนครูด้วยกัน บุคลากรของวิทยาลัย ผู้เรียน

3) การสร้างความร่วมมือ/ภาคีเครือข่าย : มีการสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา องค์กรภาครัฐและเอกชน เช่น การจัดทำโครงการบริการวิชาการวิชาชีพให้ประชาชนโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย โครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน โครงการสอนหลักสูตรระยะสั้น เป็นต้น มีหน่วยงาน/บุคคลภายนอกมาส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เช่น เชิญมาเป็นวิทยากรสอน/สาธิต

4) การประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของสถานศึกษา : ใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีอยู่ในวิทยาลัยและหน่วยงานภายนอก โดยมีวารสารประชาสัมพันธ์ และผ่านเว็บไซต์ของวิทยาลัย

5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน : มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในงานอย่างหลากหลาย เช่น การประชุม อบรม สัมมนาบุคลากรในฝ่าย ประชุมสัมมนาคณะกรรมการต่างๆ ประชุมประจำเดือนผู้บริหารวิทยาลัย จัดนิทรรศการ กิจกรรมทางการศึกษา ศึกษาดูงาน ทัศนศึกษา เป็นต้น

4.1.3 การพัฒนาผู้เรียน แนวปฏิบัติที่ดี

1) การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน : หัวหน้าภาควิชามีการสร้างความตระหนักให้แก่สาขาวิชา โดยการจัดประชุมครูผู้สอนทุกคนเพื่อแจ้งผลการสอบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ทราบ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับประเภทวิชาอื่นๆ ในแต่ละวิทยาลัยที่สังกัด สถาบันการอาชีวศึกษา ภาคใต้ 3 เพื่อให้เป็นข้อมูลให้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี หาแนวทางในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยดำเนินการโครงการติวก่อนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ทุกปีการศึกษา จะแบ่งครูผู้สอนออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ วิชาพื้นฐาน และวิชาชีพ ครูผู้สอนถนัดกลุ่มไหนก็เลือกกลุ่มนั้น หลังจากนั้น ก็จะจัดตารางเวลาช่วงการติวให้ผู้เรียนในประเภทวิชาอุตสาหกรรม โดยจะใช้ช่วงวันเสาร์อาทิตย์ เพื่อจะได้ไม่กระทบต่อเวลาเรียนปกติวันจันทร์ถึงศุกร์ การติวจะแบ่งผู้สอนเป็น 2 กลุ่ม ระดับต่ำ และระดับปานกลางกับสูงเพื่อจะได้นเน้นความรู้ให้ตรงกับระดับของผู้เรียน ใช้เวลาประมาณ 1 เดือนก่อนจะมีการทดสอบ ครูผู้สอนดำเนินการติวโดยสรุปเนื้อหาหลักๆ 2 วิชา และนำข้อสอบ 5 ปี ย้อนหลังให้ผู้เรียนทดลองทำ

เสมือนสอบจริงในสนามสอบ เช่น การใช้กระดาษคำตอบแบบตรวจคอมพิวเตอร์ การฝนดินสอในกระดาษคำตอบ การเลือกคำตอบ การตรวจสอบความถูกต้องของข้อสอบก่อนสอบ อุปกรณ์ต่างๆ ที่สามารถเข้าห้องสอบได้ เทคนิคการบริหารเวลาให้ทันกับข้อสอบ เป็นต้น

2) การพัฒนาทักษะวิชาชีพ : มีการสำรวจความต้องการของตลาดแรงงาน ในสถานประกอบการ ภายในจังหวัดที่ตั้งของสถานศึกษา นำมาประมวลผลเพื่อให้เป็นข้อมูลในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาทักษะวิชาชีพให้ตรงกับความต้องการตลาดแรงงาน ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และสถานการณ์ด้านอาชีพ ซึ่งเป็นการบังคับว่าทุกสาขาวิชาต้องปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน จัดการเรียนการสอนตามเป้าหมายที่กำหนด แต่ก็ยึดหลักสูตรการจัดการเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นหลัก ระหว่างการเรียนก็จะมีการฝึกทักษะวิชาชีพของผู้เรียน เช่น การให้บริการประชาชนในวันสำคัญต่างๆ หน้าวิทยาลัย โดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากประชาชน ให้ผู้เรียนไปเป็นร่วมด้วยเมื่อเปิดสอนหลักสูตรระยะสั้น เมื่อมีการจัดกิจกรรมของวิทยาลัยที่เป็นการฝึกทักษะวิชาชีพ ผู้เรียนก็จะเข้าไปมีส่วนร่วม และมีการฝึกประสบการณ์จริงในสถานประกอบการ เมื่อสิ้นสุดการฝึกก็จะนำมาสรุปขยายผลให้กับรุ่นน้องต่อไป มีการนำผู้เรียนไปศึกษาดูงาน ทัศนศึกษาในองค์กรของรัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพอุตสาหกรรม เพื่อเปิดโลกทัศน์ของผู้เรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดค้นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ โดยใช้ทักษะวิชาชีพของแต่ละสาขาวิชา

3) การพัฒนาผู้เรียนให้มีสุขภาพแข็งแรง จิตใจแจ่มใส และมีสุนทรียภาพด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา : มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี มีบุคลิกภาพที่ดี รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพกาย และจิตที่สมบูรณ์ ปลอดภัยจากการใช้สารเสพติด สื่อลามกอนาจาร การพนัน การทะเลาะวิวาท และโรคเอดส์ อีกทั้งมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดสุนทรียภาพทางด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของภาคใต้ มีการสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกวิทยาลัย เช่น การแข่งขันกีฬาสีของวิทยาลัย การแข่งขันกีฬาระดับจังหวัด ภาคใต้ และประเทศ

4) การเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือผู้เรียน : มีการมอบหมายหน้าที่ให้ครูผู้สอนเป็นครูที่ปรึกษาผู้เรียน ห้องเรียนละ 2 คน เพื่อดูแลเอาใจใส่ช่วยเหลือผู้เรียน โดยตั้งแต่วัยชั้น ปวช.1 ถึง ปวช.3 เป็นชุดเดียวกัน ผู้เรียนก็จะสนิทสนมกับครูผู้สอน ปรึกษาปัญหาต่างๆ ทั้งเรื่องเรียน เรื่องราวส่วนตัว ครอบครัว การทำงาน เป็นต้น เสมือนครูผู้สอนเป็นเพื่อนคู่คิด คนในครอบครัว ครูผู้สอนจะไม่เปรียบตัวเองว่าเป็นครูไม่สร้างช่องว่างระหว่างผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนสนิทสนมกันและรักใคร่กันในแต่ละรุ่นที่จบการศึกษาไปแต่ละปีก็จะมีงานเลี้ยงศิษย์เก่าทุกปี

4.1.4 การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม แนวปฏิบัติที่ดี

1) เตรียมความพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน : มีการจัดประชุมครูผู้สอนในแต่ละสาขาวิชา เพื่อพูดคุยปรึกษาหารือ นำข่าวสารการเปลี่ยนแปลงโลกปัจจุบันทุกเดือน เพื่อบูรณาการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยให้สอดคล้องกับการเรียนการสอน วิพากษ์วิจารณ์ประโยชน์และโทษของสื่อต่างๆ แล้วขยายผลสู่ผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การจัดนิทรรศการ การใช้ใบปลิวประชาสัมพันธ์ ส่งผลให้ผู้เรียนรู้ทันโลกปัจจุบันและสามารถรับมือการเปลี่ยนแปลง ประมาณร้อยละ 80 ยังมีอีก ร้อยละ 20 ที่ป็นจุดที่ต้องพัฒนา แต่ก็ไม่ได้นิ่งเฉยยังคงปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นในปีต่อๆ ไป

2) นำสิ่งแวดลอมรอบตัวมาสร้างปรับใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด : ประเภทวิชาอุตสาหกรรม มีจุดเด่นทางด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ซึ่งได้รับรางวัลทุกปีการศึกษา ครูผู้สอนจะกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดค้น สิ่งใหม่ๆ โดยนำสิ่งแวดลอมที่อยู่รอบๆ ตัวผู้เรียนเองมาปรับใช้ เอาสิ่งที่ครูผู้สอนสอนในห้องเรียนเปลี่ยนมาเป็นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ของแต่ละสาขาวิชา ซึ่งจะสอนในรายวิชาโครงการเชิงวิจัย ผู้เรียนจะต้องผลิตออกมา 1 ชิ้นงาน โดยใช้กระบวนการเชิงวิจัย และนำนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ จัดส่งประกวดในระดับจังหวัด ภาคใต้ และประเทศชาติ ต่อไป และผู้เรียนก็พึงพอใจกับการจัดการเรียนการสอนวิธีการแบบนี้ เพราะได้ชิ้นงาน การคิดเป็นกระบวนการ เป็นต้น ชิ้นงานบางชิ้นงานสามารถได้รับรางวัลนำชื่อเสียงมาสู่ตัวเอง ประเภทวิชา และวิทยาลัย อีกด้วย และวิทยาลัยก็สนับสนุนงบประมาณอย่างเต็มที่

4.2 กระบวนการจัดการศึกษาของประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยเทคนิคยะลา

4.2.1 บริบทของประเภทวิชา

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตั้งอยู่ที่วิทยาลัยเทคนิคยะลา เลขที่ 129-131 ถนนพิพิธภักดี ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ใกล้แหล่งบันเทิงและสถานประกอบการ การคมนาคมสะดวก เป็นประเภทวิชาเปิดสอนเฉพาะหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ครูผู้สอนมีวุฒิตรงตามสาขาวิชาที่สอน และเพียงพอกับผู้เรียน เป็นประเภทวิชาที่เพิ่งเปิดใหม่ ครูผู้สอนเป็นครูยุคใหม่ นำเทคโนโลยีล้ำสมัย ใช้เทคนิคการสอนที่ใหม่ๆ สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีสาขาวิชาคอมพิวเตอร์สาขาวิชาเดียว

4.2.2 การบริหารจัดการศึกษา แนวปฏิบัติที่ดี

1) การบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบ : มีการจัดสรรงบประมาณตามปริมาณผู้เรียน แต่ละสาขาวิชา ให้กับครูผู้สอนที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรม/โครงการ โดยงบประมาณจะเพียงพอกับกิจกรรม ที่จัดให้หลังงบประมาณเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับพัฒนา ผู้เรียนมีการแต่งตั้งคำสั่งคณะกรรมการตรวจสอบการใช้งบประมาณ หลังจากดำเนินการเสร็จแต่ละ กิจกรรม/โครงการจะมีการรายงานผลการใช้งบประมาณ และประเมินผลว่าควรดำเนินการในปีถัดไปหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงการแต่ยังคงวัตถุประสงค์เดิม

2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน : มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสาขาวิชา อย่างหลากหลาย เพื่อนำมาปรับใช้กับการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาของตนเอง และมีการ ขยายผลหลังจากมีการอบรม ประชุม สัมมนาครูผู้สอนในสาขาวิชาในประเภทวิชาพาณิชยกรรม มีการจัดประชุมประเภทวิชาทุกเดือน และหากมีนโยบายเร่งด่วนจากวิทยาลัยก็จะเรียกประชุมด่วน เพื่อนำมาพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีการจัดนิทรรศการความรู้ กิจกรรมทางการศึกษา ดูงาน ทัศนศึกษา ตามบอร์ดประชาสัมพันธ์ของประเภทวิชา เพื่อให้ครูผู้สอนได้นำไปเป็นข้อมูลในการ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองต่อไป และมีการแลกเปลี่ยนระหว่างครูผู้สอนต่างวิทยาลัย ในประเภทวิชาเดียวกัน แลกเปลี่ยนความรู้ เทคนิคการสอนต่างๆ ซึ่งครูผู้สอน ก็จะมาปรับใช้กับ บริบทของประเภทวิชาพาณิชยกรรมของวิทยาลัยตนเอง

3) การระดมทรัพยากรในการจัดการศึกษา : มีการจัดทำงบประมาณเลี้ยงศิษย์เก่า มีการขายเสื้อ เพื่อร่วมบริจาคเงินให้กับประเพณีวิชาเป็นทุนการศึกษาให้กับผู้เรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ยากจนแต่เรียนดี มีกิจกรรมสานสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องร่วมประเพณีวิชาจัดกิจกรรมร่วมกัน เช่น ไปทำความสะอาดบริเวณวัด มัสยิด ร่วมบริจาคเงินให้กับสถานสงเคราะห์ นอกจากนี้หน่วยงานเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการมอบทุนการศึกษาให้ผู้เรียน อีกทั้งในประเพณีวิชาที่จะส่งผู้เรียนเข้าร่วมประกวดเพื่อชิงรางวัลในวันสำคัญต่างๆ ของจังหวัดปัตตานี เช่น งานลอยกระทง วันสงกรานต์ วันสารทจีน เป็นต้น

4) การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน : มีการสร้างความตระหนักและส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยจัดให้หาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาอบรมให้ความรู้ มีการใช้แนวทางการปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองเป็นผู้บอกความรู้ให้จับๆ ไปแต่ละคาบสอน เป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน เป็นผู้คอยกระตุ้น ส่งเสริม จัดสิ่งเร้า จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน เกิดการพัฒนา ให้เต็มศักยภาพ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล และกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรม ที่ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ สร้างสรรค์ ศึกษา ค้นคว้า ได้ลงมือปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้และค้นพบความรู้ ด้วยตนเองเป็นสาระความรู้ด้วยตนเอง เช่น การจัดประกวดโครงการวิทยาศาสตร์ การประกวดนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์

5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา : มีคณะกรรมการของวิทยาลัยเป็นคณะกรรมการที่ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ซึ่งหนึ่งในคณะกรรมการชุดวิทยาลัย ก็จะมีครูผู้สอนของประเพณีวิชาด้วยประเพณีวิชาละ 2 คน เพื่อที่สามารถมาขยายผลการประเมินผลการจัดการศึกษาให้กับประเพณีวิชาของตนเอง และให้ถือแนวปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกับเป้าประสงค์ของวิทยาลัยอีกด้วย

4.2.3 การพัฒนาผู้เรียน แนวปฏิบัติที่ดี

1) การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ : ได้มีการร่วมมือกับทางครูผู้สอน ผู้ปกครอง ตำรวจ วัด มัสยิด ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดกิจกรรมต่างๆ ทั้งด้านการสนับสนุน และส่งเสริมอย่างหลากหลายให้แก่ผู้เรียน เพื่อจะได้ปลูกฝัง และฝึกฝนให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณค่าโดยจัดบูรณาการสอดแทรกรายวิชาต่างๆ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือกิจกรรมชุมชนและกลุ่มผู้เรียนที่สนใจ

2) การพัฒนาทักษะการคิด : มีการพัฒนาทักษะการคิดให้กับผู้เรียน สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง มีวิสัยทัศน์ มีความคิดแบบองค์รวม โดยประเพณีวิชาสอดแทรกรายวิชาที่มีการฟังพูด อ่าน และเขียน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการทำโครงการต่างๆ โครงการเชิงวิจัย และการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นคว้าด้วยตนเอง ให้ครูผู้สอนเป็นศูนย์ความรู้ให้กับผู้เรียน

3) การเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีให้กับผู้เรียน : มีการจัดกิจกรรมกีฬา กีฬา ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเภท เพื่อให้ผู้เรียนมีสุขภาพกายที่แข็งแรง และสุขภาพจิตที่ดี โดยมีการจัดเต้นแอโรบิกทุกวันพุธ ให้กับผู้เรียน และมีสนามวอลเลย์บอล ตะกร้อ บาสเกตบอล เพื่อให้ผู้เรียนได้ออกกำลังกายหลังจากเลิกเรียน มีกิจกรรมนันทนาการต่อต้านการเล่นการพนัน การเสพยาเสพติด เป็นต้น มีการเชิญวิทยากรจากหน่วยงานภายนอกมาให้ความรู้ มีการตรวจสอบสารเสพติด ปีการศึกษาละ 2 ครั้ง

4) การพัฒนาทักษะการทำงานให้กับผู้เรียน : เนื่องจากอาชีพส่วนใหญ่ของผู้ปกครองรับจ้างเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว และมีลูกหลายคน บางครั้งผู้เรียนขาดเรียนเลี้ยงน้อง ไม่มีเงินมาเรียนบ้าง จึงทำให้ครูผู้สอนได้คิดหาวิธีปรับพฤติกรรมของผู้เรียนจึงจัดกิจกรรมที่สร้างทักษะการทำงานให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน คือ ทักษะการหารายได้จากสิ่งแวดล้อม/ทรัพยากรที่มีอยู่ในบ้านของตนเอง เปิดสอนหลักสูตรช่วงปิดเทอมให้ผู้เรียนเลือกงานที่ตนเองถนัดแล้วเรียนและฝึกทักษะจากครูผู้สอนจนสามารถนำมาจำหน่ายได้ และฝากขายสินค้าได้ที่ร้านขายของในประเภทวิชา

4.2.4 การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม แนวปฏิบัติที่ดี

1) การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเอง : จัดกิจกรรมสร้างความภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียน โดยจำลองปัญหา และให้ผู้เรียนร่วมกันแก้ปัญหา ครูผู้สอนจะคอยมองดูการแก้ปัญหา โดยกิจกรรมเหล่านี้จะสอดแทรกเข้าไปในรายวิชาที่ผู้เรียนเรียนในแต่ละภาคเรียน และจัดเวทีการเผยแพร่ให้กับผู้เรียนเพื่อขยายผลให้กับผู้เรียนในประเภทวิชาอื่นๆ

2) รับรู้ข่าวสารอยู่เสมอ : มีการแบ่งช่วงเวลากิจวัตรการแต่ละสาขาวิชาในประเภทวิชาพาณิชยกรรม และเนื้อหาที่นำเสนอต้องเป็นข่าวสารที่ทันสมัย และเป็นประโยชน์ เตือนภัย ให้ความรู้ แก่เพื่อนผู้เรียนด้วยกัน และในรายวิชาที่จะมีการสอดแทรกข่าวสารที่เป็นปัจจุบันให้กับผู้เรียนผ่านสื่อต่างๆ เช่น Line Facebook Instagram เป็นต้น

4.3 กระบวนการจัดการศึกษาของประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา

4.3.1 บริบทของประเภทวิชา

ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ตั้งอยู่ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา เลขที่ 74 ถนนรามวิถี ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นประเภทวิชาเปิดสอน ทั้งหมด 2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีห้องเรียนเป็นภาษาต่างประเทศ โดยครูผู้สอนเป็นครูต่างชาติเจ้าของภาษาสอน มีโรงแรมในวิทยาลัย นักเรียน นักศึกษา สามารถเรียนรู้และฝึกประสบการณ์ได้ง่าย ค่าใช้จ่ายสำหรับห้องเรียนภาษาต่างประเทศไม่สูง และสถานศึกษาอยู่ท่ามกลางสถานประกอบการที่มีชื่อเสียงในจังหวัดสงขลา

4.3.2 การบริหารจัดการศึกษา แนวปฏิบัติ

1) การสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาชีพ : จัดกิจกรรมปลูกฝังวิชาชีพในสาขาวิชาของผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา บอกลักษณะเด่นของการแยกสาขาวิชา ให้ผู้เรียนรักและภูมิใจในประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ที่ตนเองเลือกที่เข้ามาเรียน ใช้จุดเด่นสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาชีพให้ผู้เรียน มีกิจกรรมเสริมวิชาชีพ มีการส่งผู้เรียนเข้าร่วมการแข่งขันวิชาการวิชาชีพระดับ

จังหวัด ภาค และประเทศ ทุกปีมาโดยตลอด และให้ผู้เรียนที่ได้รับรางวัลมาขยายผลให้รุ่นน้องต่อไป เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพตนเอง

2) การเสริมสร้างภาพลักษณ์/อัตลักษณ์ : วิทยาลัยตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างให้วิทยาลัยเป็นสถานศึกษาที่มีภาพลักษณ์/อัตลักษณ์ที่มีคุณภาพ จัดการศึกษาได้มาตรฐานสู่สากล เป็นที่เชื่อถือและศรัทธาต่อชุมชน มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัย การส่งผู้เรียนออกแนะนำวิทยาลัย การประชาสัมพันธ์ ที่หลากหลาย เช่น เว็บไซต์วิทยาลัย ป้ายหน้าวิทยาลัย สถานีวิทย์ของสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา มีการประชาสัมพันธ์รางวัลต่างๆ ที่วิทยาลัย ครูผู้สอน และนักเรียน ได้รับผ่านไปยังผู้ปกครองเมื่อมีการประชุมผู้ปกครองประจำปี การศึกษา มีการแต่งกายเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของประเภทวิชาใช้ผ้าพื้นเมืองของจังหวัดสงขลา มาประยุกต์กับชุดนักเรียน นักศึกษา

3) การระดมทรัพยากรทางการศึกษา : จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อระดมทรัพยากรทางการศึกษา โดยมีหน่วยงานภาครัฐบาลและเอกชน เข้ามามีส่วนร่วม มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางเครือข่ายผู้ปกครอง เช่น การจัดงานเลี้ยงรุ่นของประเภทวิชาอุตสาหกรรม ท่องเที่ยว การจำหน่ายของที่ระลึก เช่น เสื้อ เข็มกลัด เป็นต้น รายได้จากการจำหน่ายก็จะเก็บไว้เป็นทุนให้ผู้เรียน การระดมเงินบริจาคเพื่อเด็กพิการจากประชาชนทั่วไป

4) การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน : ใช้ห้องปฏิบัติการที่มีคุณภาพพัฒนาการเรียนการสอน จำลองห้องเสมือนอยู่ในโรงแรม ให้ครูผู้สอนและผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน มีการส่งเสริมการส่งครูผู้สอนไปอบรมการพัฒนาหลักสูตร แล้วนำมาขยายผลเพื่อพัฒนา การเรียนการสอน มีการเชิญวิทยากรที่มีความรู้มาบรรยายหลักการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน แก่ครูผู้สอน แลกเปลี่ยนเทคนิคการสอนซึ่งกันและกัน ภายในประเภทวิชาเองและต่างประเภทวิชา

4.3.3 การพัฒนาผู้เรียน แนวปฏิบัติที่ดี

1) การเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนเพื่อสู่ประชาคมอาเซียน : มีการจัดส่งผู้เรียนไปฝึกงาน ฝึกประสบการณ์ในโรงแรมระดับสี่ดาวในจังหวัดภูเก็ต ฝึกการใช้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งจะส่งดีให้กับผู้เรียนหลังจากสำเร็จการศึกษา การทำงานต่อไปในอนาคต การจัดการเรียนการสอนก็จะเน้นไปหลากหลายประเทศในกลุ่มอาเซียน เช่น อาหาร เครื่องดื่ม การบริการ เป็นต้น

2) การส่งเสริมการหารายได้ระหว่างเรียน : มีการจัดโครงการบริการวิชาชีพให้แก่หน่วยงานภายนอก และนำเงินที่ได้จากการใช้บริการมาเป็นรายได้ให้กับผู้เรียน มีการจำหน่ายอาหารโรงแรมโดยผู้เรียนในประเภทวิชาทำเอง

3) การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการประกอบอาชีพ : ในการบริการวิชาชีพสู่หน่วยงานภายนอก เช่น การเสิร์ฟ การห่อของขวัญปีใหม่ เป็นต้น ครูผู้สอนจะต้องสอนทักษะทั้งหมดเพื่อให้เกิดความชำนาญ และสามารถหารายได้ให้กับตนเองในอนาคตได้ อาจจะเป็นอาชีพหลักหรือเสริมได้

4) การเสริมสร้างจิตอาสาให้กับผู้เรียน : จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีจิตอาสา โดยการร่วมพัฒนาวัด เก็บขยะริมทะเล อาสาสมัครไปสอนเด็กพิเศษของศูนย์พัฒนาจังหวัดสงขลา หาดอาสา สมัครเพื่อจัดระเบียบวินัยการจราจรของผู้เรียนในวิทยาลัย และจะมีคาบกิจกรรมจิตอาสาในตารางเรียนของผู้เรียนแต่ละชั้นปีเป็นคาบชมรมวิชาชีพ

4.3.4 การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม แนวปฏิบัติที่ดี

1) การสร้างเครือข่ายชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานภายนอก : ใช้หลักการทำงานร่วมกันที่มีเครือข่าย โดยมีครูผู้สอน ผู้ปกครอง ผู้เรียน สถานประกอบ หน่วยงาน ซึ่งระดมความคิดเพื่อจะพัฒนาชุมชนที่อาศัยให้สามารถดำรงอยู่ด้วยความเข้มแข็ง เช่น การแนะแนว อาชีพแก่ชุมชน ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนประเภทวิชา อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ให้เข้าใจว่าถึงไม่มีสถานประกอบการที่ระดับห้าดาว ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวก็ยังมีงานรองรับ

2) การคิดวิเคราะห์ปัญหา : สร้างความตระหนักให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหาด้วยตนเอง และฝึกการคิดวิเคราะห์อยู่เสมอๆ สอดแทรกเนื้อหาที่มีการคิดวิเคราะห์เข้าไปในรายวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอน และครูผู้สอนเองก็ต้องมีการคิดวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเช่นกัน เพราะสถานศึกษาถือว่ามีความสำคัญที่จะสร้างและฝึกฝนจนทำให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้

3) การบริการหน่วยงานภายนอก : ประเภทวิชาจะให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น การบริการเสริมฟางเลี้ยงต่างๆ การบริการจัดโต๊ะอาหาร การบริการอาหาร เป็นต้น จะมีการติดต่อประสานงานให้ไปบริการอยู่เสมอๆ และเป็นการฝึกประสบการณ์ผู้เรียนด้านการบริการ ไปพร้อมกันด้วย

4.4 กระบวนการจัดการศึกษาของประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี

4.4.1 บริบทของประเภทวิชา

ประเภทวิชาคหกรรม ตั้งอยู่ที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี 10 ถนนสะบารัง ตำบลสะบารัง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เป็นประเภทวิชาเปิดสอน ทั้งหมด 3 หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และปริญญาตรีสายเทคโนโลยี หรือสายปฏิบัติการ การจัดการเรียนการสอนมีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ตามมาตรฐานอาชีวศึกษาและมาตรฐานสากล เน้นฝึกทักษะและความเชี่ยวชาญในสายวิชาชีพ คหกรรม โดยมุ่งเน้นให้นักเรียน นักศึกษา สร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ คนรุ่นใหม่ ทุกๆ ปีการศึกษา มีครูผู้สอนที่ตรงวุฒิตรงกับสาขาวิชาที่ปฏิบัติการสอน ห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยและเพียงพอต่อผู้เรียน มีทรัพยากรในท้องถิ่นที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

4.4.2 การบริหารจัดการศึกษา แนวปฏิบัติที่ดี

1) การบริหารแบบมีส่วนร่วม : วิทยาลัยมีการบริหารงานโดยยึดหลักการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ชุมชน ท้องถิ่น และคณะกรรมการ วิทยาลัย ซึ่งจะมุ่งเน้นเป้าหมายให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจของวิทยาลัยและมีการตรวจสอบคุณภาพการบริหารจัดการและความพึงพอใจของครูผู้สอน บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง

2) การสร้างความร่วมมือ/ภาคีเครือข่าย : มีโครงการแลกเปลี่ยนผู้เรียนระหว่างประเทศไทย-อินโดนีเซีย ซึ่งทุกปีประเภทวิชาคหกรรมก็จะมีผู้เรียนถูกคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการดังกล่าว ก็จะสร้างความร่วมมือในประเภทวิชาคหกรรมและประเภทวิชาอื่นๆ ในต่างประเทศ และการสร้างเครือข่ายประเภทวิชาจะมีผู้ปกครอง สถานประกอบการ ชุมชน ศิษย์เก่า มาร่วมเป็นคณะกรรมการวิทยาลัย และเป็นส่วนหนึ่งของประเภทวิชาในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน

3) การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ : มีการจัดกิจกรรมสร้างความตระหนัก โดยประชุมชี้แจงผู้บริหารทุกฝ่าย ครูผู้สอน และผู้เรียน เกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในวิทยาลัย และจัดประชุมเพื่อพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในวิทยาลัย ซึ่งมีกิจกรรมสนับสนุน ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการปลูกฝังค่านิยมเศรษฐกิจพอเพียง อบรมพัฒนาโรงเรียนต้นแบบน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภายในวิทยาลัยเองได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่วัฒนธรรมองค์กรด้วย เช่น กิจกรรมรณรงค์การประหยัดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การปรับภูมิทัศน์ของวิทยาลัยด้วยการสร้างมุมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง

4) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา : มีคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา โดยดำเนินการติดตามการจัดการเรียนการสอน การบริหารงานของแต่ละสาขาวิชา การบริหารงานของงานแต่ละฝ่าย จำนวน 1 ครั้งต่อปีการศึกษา และปีงบประมาณ หลังจากนั้นก็จะสรุปผลการนิเทศ ติดตาม นำเสนอต่อการประชุมวิทยาลัยแต่ละครั้ง

4.4.3 การพัฒนาผู้เรียน แนวปฏิบัติที่ดี

1) การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการและวิชาชีพ : ครูผู้สอนแต่ละสาขาวิชาจะตระหนักถึงวิชาชีพของผู้เรียน จะสอนผู้เรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน เมื่อจบรายวิชาหนึ่งๆ ผู้เรียนต้องได้ชิ้นงานคน/กลุ่มละ 1 ชิ้นงาน ถือว่าจบกระบวนการในรายวิชานั้นๆ และจะกระตุ้นให้ผู้เรียนส่งชิ้นงานเข้าประกวดในเวทีต่างๆ ถึงแม้บางครั้งบางชิ้นงานจะไม่ได้รับรางวัลใดๆ ก็ตาม แต่ผู้เรียนก็ภาคภูมิใจที่ตนเองได้เรียนรู้กระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งชิ้นงาน ครูผู้สอนจะคอยชี้แนะ ให้ปรึกษา ผู้เรียนแต่ละสาขาวิชา ไม่ปล่อยให้คิดเองทำเอง จึงได้รับรางวัลที่หลากหลายเวทีการแข่งขัน นำชื่อเสียงมาสู่ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัย และครอบครัว

2) การส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ : มีกิจกรรมอบรมบ่มเพาะการเป็นผู้ประกอบการให้กับผู้เรียน มีการเขียนแผนธุรกิจขนาดย่อม สร้างธุรกิจเอง โดยมีคณะกรรมการประเมินแผนและคัดเลือกให้เป็นผู้ประกอบการที่จะบ่มเพาะของวิทยาลัยต่อไป ในการบ่มเพาะผู้ประกอบการผู้เรียนจะต้องทำทุกอย่างเองเหมือนเป็นเจ้าของกิจการเอง ครูผู้สอนเป็นที่ปรึกษาธุรกิจเท่านั้น

3) การส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดค้นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ : มีรายวิชา โครงการเชิงวิจัยให้ผู้เรียนได้คิดค้นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และเขียนเป็นรายงานวิจัย 5 บท จากนั้นก็จะส่งชิ้นงานเข้าสู่เวทีการประกวดระดับจังหวัด ภาค และชาติ ต่อไป ซึ่งเป็นเวลาติดต่อกันมา 5 ปี ประเภทวิชาคหกรรมจะได้รางวัลระดับชาติอย่างน้อย 1 รางวัล

4) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : กำหนดให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนและบูรณาการสอนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีคณะกรรมการกำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินผลการจัดการเรียนการสอน หลังสิ้นสุดภาคเรียน ปีการศึกษาละ 2 ครั้ง มีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนควบคู่กับรายวิชาที่สอนด้วยคนละ 1 เล่ม

5) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีรายได้ระหว่างเรียน : มีการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มทุกวันพุธของประเภทวิชาคหกรรม เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการสร้างรายได้ให้กับตนเอง และได้ฝึกทักษะการประกอบอาหาร ไปพร้อมกันด้วย มีทั้งอาหารไทยและต่างประเทศ หลากหลายในแต่ละสัปดาห์ปรับเปลี่ยนกันไป ซึ่งจะทำภาคเรียนละ 1 ครั้ง และมีการจัดช่อดอกไม้ ทำกระทงในช่วงเทศกาลลอยกระทง รายได้ก็จะเก็บรวบรวมให้กับผู้เรียนที่ทำงาน

4.4.4 การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม แนวปฏิบัติที่ดี

1) การบูรณาการโดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น : มีการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาเป็นวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน ประยุกต์ใช้จากตำรา เพราะส่วนใหญ่ผู้เรียนจะอาศัยอยู่นอกเมืองก็จะมีทรัพยากรในท้องถิ่นที่บ้านตนเอง หาง่าย ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย และเมื่อเรียนเสร็จก็สามารถนำไปทำเป็นอาชีพได้ และยังสามารถนำวัสดุอุปกรณ์ที่สามารถรีไซเคิลได้นำมาเป็นวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน จะช่วยประหยัดงบประมาณของประเภทวิชาคหกรรมไปด้วยทางอ้อม และเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนมองเห็นประโยชน์ของทรัพยากรที่เรามีอยู่ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2) สร้างเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนจากภูมิปัญญาท้องถิ่น : มีการจัดสอนหลักสูตรระยะสั้นให้แก่ประชาชนโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ทุกภาคเรียนของปีการศึกษา ประเภทวิชาที่จะจัดตารางให้ครูผู้สอนได้สอนและเบิกเป็นค่าจ้างสอนนอกเวลาจากวิทยาลัย ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากรายได้หลัก และคนที่ว่างงานก็มีงานทำ และเมื่อทางประเภทวิชาต้องการช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอนหน่วยงานที่ภายนอกก็จะให้ความร่วมมือเช่นกัน

3) การให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน : มีการเชิญวิทยากรท้องถิ่น/ภูมิปัญญาชาวผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา เช่น การสอนทำอาหารท้องถิ่น-อาหารมุสลิมการสอนการพับผ้าในงานพิธีไทยมุสลิม เป็นต้น ส่งผลให้ผู้เรียนมีรายได้ระหว่างเรียนเพิ่มขึ้นจากการเรียนการสอน

4.5 กระบวนการจัดการศึกษาของประเภทวิชาเกษตรกรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีเกษตรและประมงปัตตานี

4.5.1 บริบทของประเภทวิชา

ประเภทวิชาเกษตรกรรม ตั้งอยู่ในวิทยาลัยเทคโนโลยีเกษตรและประมงปัตตานี หมู่ที่ 2 ตำบลบางตาวา อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เป็นประเภทวิชาเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ห่างไกลแหล่งบันเทิงและสถานประกอบการ มีพื้นที่เพียงพอในการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ครูมีเพียงพอต่อผู้เรียน อยู่ติดกับชายฝั่งทะเลอ่าวไทยตอนล่าง

4.5.2 การบริหารจัดการศึกษา แนวปฏิบัติที่ดี

1) การบริหารแบบเกื้อกูล : บริบทของประเภทวิชาเกษตรกรรมเป็นแบบครอบครัวมีครูผู้สอนและผู้เรียนน้อย การดูแลช่วยเหลือกันก็จะทั่วถึง เมื่อมีนโยบายต่างๆ ที่รับมาจากวิทยาลัยก็จะเกื้อกูลกัน ครูผู้สอนถนัดด้านใดก็จะมอบหมายให้ทำงานด้านนั้น และร่วมคิดวิเคราะห์ไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดผู้เรียน จะถ้อยทีถ้อยอาศัยเอาใจเขามาใส่ใจเรา

2) การสร้างความร่วมมือ/ภาคีเครือข่าย : ส่วนใหญ่จะเป็นเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอน สถานประกอบการมีน้อยเพราะห่างไกล และการสร้างความร่วมมือจะเป็นวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เครือข่ายครูเกษตรกรรม และศิษย์เก่าที่จบการศึกษาไปเป็นผู้ประกอบการเอง

3) การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ : มีการจัดประชุมชี้แจงผู้บริหารทุกฝ่าย ครูผู้สอน และผู้เรียน เกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในวิทยาลัย มีกิจกรรมสนับสนุน ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการปลูกฝังค่านิยมเศรษฐกิจพอเพียงภายในวิทยาลัยเองได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่วัฒนธรรมองค์กรด้วย เช่น กิจกรรมรณรงค์การประหยัดการใช้ทรัพยากร การปรับภูมิทัศน์ของวิทยาลัยด้วยการสร้างมุมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง

4) การสร้างขวัญและกำลังใจ : ผู้บริหารเห็นความสำคัญกับการดูแลเอาใจใส่ครูผู้สอนทุกคน เสมือนครอบครัวเดียวกัน ให้สวัสดิการ รางวัลตอบแทน เพื่อให้เกิดกำลังใจในการทำงาน โดยยึดหลักที่ว่า “การทำให้มีกำลังใจก็จะทำให้ครูเขามีใจรักที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอน” ซึ่งส่งผลต่อผู้เรียน ดังนั้น การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจกับครูผู้สอนและบุคลากรทุกฝ่าย จึงเป็นไปอย่างเหมาะสมและทั่วถึง เช่น การพูดคุยถึงงานที่ได้รับมอบหมาย การจัดงานสังสรรค์ในวาระต่างๆ การชมเชยและแสดงความยินดีในวาระต่างๆ เป็นต้น

4.5.3 การพัฒนาผู้เรียน แนวปฏิบัติที่ดี

1) การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพ : จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและ ใช้ความรู้ความสามารถวิชาชีพอของตนเอง เช่น การประกวดโครงงานวิทยาศาสตร์ การประกวดนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์คนรุ่นใหม่ เป็นต้น นำผู้เรียนไปศึกษาดูงานทัศนศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวกับการจัดการระบบเกษตรกรรมที่เป็นเลิศ และมีการประเมินผลการศึกษาดูงาน มีการขยายผลให้กับรุ่นน้องต่อไป

2) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : กำหนดให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนและสอนแบบบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง ตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตาม นิเทศและประเมินการสอนของครูผู้สอนทุกๆ สัปดาห์เรียนของปีการศึกษา นำแผนการสอนที่ตีมาขยายผลให้ครูผู้สอนคนอื่นๆ ได้เป็นตัวอย่างและนำไปปรับใช้กับตนเอง

3) สร้างความตระหนักในการทำงานเป็นทีม : เนื่องจากประเภทวิชามีผู้เรียนน้อยจึงง่ายต่อการทำงานเป็นทีม แบ่งงานกันตามความถนัด ความรู้ ความสามารถ ใช้หลักที่ว่า “มอบงานให้ตรงคน” เพราะพื้นฐานผู้เรียนมาจากครอบครัวที่ต่างกัน การเลี้ยงดูย่อมต่างกัน ไม่มีใครเก่งทุกอย่าง และไม่มีใครไม่สามารถทำอะไรได้เลย ครูผู้สอนมอบหมายงานกลุ่มที่ทำเป็นทีมอยู่สม่ำเสมอ ค่อยๆ แก้ปัญหาผู้เรียนที่ไม่เข้าร่วมทีม จนสามารถทำงานร่วมกับผู้เรียนคนอื่นๆ ได้อย่างมีความสุข

4.5.4 การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม แนวปฏิบัติที่ดี

1) การสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน : ใช้กิจกรรม 5 ส เข้ามาใช้ในการดูแลสิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้นเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนแบ่งเวรกันรับผิดชอบทำความสะอาด ซึ่งจะมีหอพักผู้เรียนที่เดินทางไกลจากวิทยาลัยอยู่ในวิทยาลัย ทุกวันก็จะมีผู้เรียนเฝ้าดูแลอยู่ตลอด สร้างจิตสำนึกให้รักและหวงแหนสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่รอบตัวเองอยู่เสมอ

2) การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม : ประเภทวิชาได้จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน โดยจัดให้มีกิจกรรม/โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จะปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่เรามีอยู่หวงแหนไม่ให้เกิดการทำลาย ส่งผลให้ในวิทยาลัยยังคงเป็นธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์

ตาราง 9 แสดงสรุปกระบวนการจัดการศึกษาของประเภทวิชาที่เกิดขึ้นค่าเพิ่มทางการศึกษาภาพรวม

กระบวนการจัดการ				
ศึกษา	อุตสาหกรรม	พาณิชยกรรม	อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	เกษตรกรรม
1. การบริหารจัดการศึกษา	<p>1. การบริหารงานแบบเน้นการมีส่วนร่วม</p> <p>2. การพัฒนาครูให้เป็นมืออาชีพ</p> <p>3. การสร้างความร่วมมือ/ภาคีเครือข่าย</p> <p>4. การประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของสถานศึกษา</p> <p>5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน</p>	<p>1. การบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบ</p> <p>2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน</p> <p>3. การระดมทรัพยากรในการจัดการศึกษา</p> <p>4. การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน</p> <p>5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา</p>	<p>1. การสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาชีพ</p> <p>2. การเสริมสร้างภาพลักษณ์/อัตลักษณ์</p> <p>3. การระดมทรัพยากรทางการศึกษา</p> <p>4. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา</p>	<p>1. การบริหารแบบเบ็ดเตล็ด</p> <p>2. การสร้างความร่วมมือ/ภาคีเครือข่าย</p> <p>3. การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>4. การสร้างขวัญและกำลังใจ</p>
2. การพัฒนาผู้เรียน	<p>1. การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน</p> <p>2. การพัฒนาทักษะวิชาชีพ</p> <p>3. การพัฒนาผู้เรียนให้มีสุขภาพแข็งแรงจิตใจแจ่มใส และมีสุนทรียภาพด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา</p> <p>4. การเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือผู้เรียน</p>	<p>1. การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์</p> <p>2. การพัฒนาทักษะการคิด</p> <p>3. การเสริมสร้างสุขภาพที่ดีให้กับผู้เรียน</p> <p>4. การพัฒนาทักษะการทำงานให้กับผู้เรียน</p>	<p>1. การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการและวิชาชีพ</p> <p>2. การส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ</p> <p>3. การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์</p> <p>4. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและบูรณาการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีรายได้ระหว่างเรียน</p>	<p>1. การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพ</p> <p>2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และบูรณาการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>3. สร้างความตระหนักในการทำงานเป็นที่</p>
3. การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม	<p>1. เตรียมความพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน</p> <p>2. นำสิ่งแวดล้อมรอบตัวมาสร้างประโยชน์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด</p>	<p>1. การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเอง</p> <p>2. รับรู้ข่าวสารอยู่เสมอ</p>	<p>1. การสร้างเครือข่ายชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานภายนอก</p> <p>2. การคิดวิเคราะห์ปัญหา</p> <p>3. การบริการหน่วยงานภายนอก</p>	<p>1. การสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน</p> <p>2. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>3. การให้ข้อมูลความรู้ ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน</p>

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง กระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) วิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 และ 2) ศึกษากระบวนการจัดการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี (Good practice) ผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ รายละเอียดดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

1.1 ประเภทวิชาที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา พบว่า สูงสุด คือ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคสตูล รองลงมาคือ ประเภทวิชาเกษตรกรรม-วิทยาลัยเทคโนโลยีเกษตรและประมงปัตตานี ประเภทวิชาคหกรรม-วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี ประเภทวิชาพาณิชยกรรม-วิทยาลัยเทคนิคยะลา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว-วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ท่องเที่ยว-วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี ประเภทวิชาคหกรรม-วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม-วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา และต่ำสุดคือ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม-วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี ตามลำดับ

1.2 ประเภทวิชาที่ไม่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ได้แก่ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี และวิทยาลัยเทคนิค ยะลา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม-วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา วิทยาลัยเทคนิคสตูล ประเภทวิชา คหกรรม-วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา และประเภทวิชาศิลปกรรม-วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา วิทยาลัย อาชีวศึกษาปัตตานี ตามลำดับ

2. ผลศึกษากระบวนการจัดการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี (Good practice) พบว่า

2.1 ด้านการบริหารจัดการศึกษา ได้แก่ การบริหารงานแบบเน้นการมีส่วนร่วม การพัฒนาครูให้เป็นมืออาชีพ การสร้างความร่วมมือ/ภาคีเครือข่าย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การบริหาร งบประมาณอย่างเป็นระบบ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา การสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาชีพ การเสริมสร้างภาพลักษณ์/อัตลักษณ์ การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การบริหารงานแบบก้าวทันโลกปัจจุบัน การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ การบริหารแบบเกื้อกูล การสร้างขวัญและกำลังใจ

2.2 ด้านการพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาผู้เรียนให้มีสุขภาพแข็งแรง จิตใจแจ่มใส และมีสุนทรียภาพ ด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา การเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือผู้เรียน การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การพัฒนาทักษะการคิด การพัฒนาทักษะการทำงานให้กับผู้เรียน การเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนเพื่อสู่ประชาคมอาเซียน การส่งเสริมการหารายได้ระหว่างเรียน การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการประกอบอาชีพ การเสริมสร้างจิตอาสาให้กับผู้เรียน การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพ การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ เปิดโลกอิสระให้กับผู้เรียน การเสริมสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างเครือข่าย/ความร่วมมือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ประกอบการ การส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดค้นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้างความตระหนักในการทำงานเป็นทีม

2.3 ด้านการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ เตรียมความพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ของโลกปัจจุบัน นำสิ่งแวดล้อมรอบตัวมาสร้างปรับใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเองรับรู้ข่าวสารอยู่เสมอ การสร้างเครือข่ายชุมชนสถานประกอบการ และหน่วยงานภายนอก การคิดวิเคราะห์ปัญหา การบริการหน่วยงานภายนอกการทันต่อเหตุการณ์โลกปัจจุบัน ให้ความร่วมมือกับองค์กรภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน การบูรณาการโดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น สร้างเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนจากภูมิปัญญาท้องถิ่น การให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 พบว่า ประเภทวิชาที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา จำนวน 5 ประเภทวิชา ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรกรรม คหกรรม พาณิชยกรรม และอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ส่วนประเภทวิชาที่ไม่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา จำนวน 1 ประเภทวิชา ได้แก่ ศิลปกรรม เนื่องจากปัจจัยนำเข้าซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านครู/อาจารย์ ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ แต่ละประเภทวิชามีจำนวนไม่เท่ากัน

เพราะแต่ละปัจจัยนำเข้าของแต่ละประเภทวิชาขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เรียน ครูผู้สอน งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ตั้ง ความทันสมัยของการจัดการเรียนการสอน ความเชื่อและค่านิยมของผู้ปกครอง เป็นต้น จากการศึกษาประเภทวิชาที่เกิดมูลค่าเพิ่มสูงสุด คือ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม เนื่องจากปัจจัยนำเข้ามีปริมาณสูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับประเภทวิชาอื่นๆ ได้แก่ จำนวนครูผู้สอนต่อผู้เรียน งบดำเนินงาน งบบุคลากร คอมพิวเตอร์ สื่อการเรียนการสอน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ หนังสือ-ตำรา โดยเฉพาะในประเภทวิชาอุตสาหกรรม จะมีสาขาวิชาที่หลากหลาย ห้องปฏิบัติการก็จะมีจำเพาะเจาะจง เฉพาะสาขาวิชานั้นๆ เพราะการเรียนการสอนในภาคปฏิบัติจะมีความแตกต่างกันตามสาขาวิชา นอกจากนี้กระบวนการก็เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การเกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาแตกต่างกันในประเภทวิชาแต่ละประเภทวิชา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยนำเข้า 4 ด้าน ตัวแปร 17 ตัว พบว่าตัวแปรของปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลต่อมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ประกอบด้วย 5 ตัวแปร ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปเป็นภาพรวมของปัจจัยนำเข้าแต่ละด้าน ดังนี้ 1) ปัจจัยนำเข้าด้านเรียน พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีผลต่อคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 เนื่องจากว่าปัจจุบันระบบเศรษฐกิจได้มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วทุกครอบครัวได้พยายามปรับสภาพ ให้ทันต่อ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยมุ่งเน้นและทุ่มเทเวลาให้กับการสร้างรายได้เป็นอย่างมาก เมื่อผู้ปกครองมีรายได้ต่ำ นักเรียนเองก็ต้องช่วยเหลือในการหารายได้พิเศษ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลง สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งฤดี กล้าหาญ (2557 : 1) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติของนิสิตพยาบาล ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติ 2) ปัจจัยนำเข้าด้านครู/อาจารย์ ได้แก่ เงินนอก เช่น เงินค่าสอนนอกเวลาของครู จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์ เนื่องจากครู/อาจารย์เป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ โดยใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนในคาบสอนต่อสัปดาห์ หากมีจำนวนคาบสอนมากก็จะส่งผลให้ จัดการเรียนการสอนแต่ละคาบสอนไม่เต็มที่ ส่งให้ผู้เรียนขาดความสนใจในการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของบุศรา เต็มลักษณ์ (2558 : 33) ได้ทำการวิจัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 3) ปัจจัยงบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน ซึ่งเป็นเงินที่แต่ละประเภทวิชาได้รับการจัดสรรจากสถานศึกษา ในการนำไปบริหารจัดการการจัดโครงการ/กิจกรรม ให้กับผู้เรียนซึ่งจำนวน มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนโครงการ/กิจกรรมของแต่ละประเภทวิชานั้นๆ ที่จัดขึ้นในปีการศึกษา ซึ่งการบริหารจัดการงบประมาณจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงานทุกชนิด ทุกหน่วยงาน และทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณจึงต้องคำนึงถึงข้อจำกัดของงบประมาณที่ได้รับ และบริหาร งบประมาณให้เกิดผลประโยชน์มากที่สุด จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้และบริหาร งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด การใช้เครื่องมือ และกลไกทางงบประมาณ ในทุกๆ ด้านเพื่อกำกับการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปอย่างคุ้มค่าป้องกันการ ทุจริตคอร์รัปชัน ในทุกกระบวนการขั้นตอน ของงบประมาณ (ปิติธรรม ฐิติมนตรี, 2558 : 9) นอกจากนี้ฐิติกานต์ กองคำ (2555 : 1) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารงบประมาณ ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหาร งบประมาณที่เกิดจากกระบวนการ แบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา การบริหารทางการเงินและควบคุม

งบประมาณการบริหารสินทรัพย์ การรายงาน ทางการเงิน ผลการดำเนินงานและการตรวจสอบภายใน ภายใต้การบริหารจัดการ กำหนดนโยบายโดยผู้บริหาร ดังนั้น งบประมาณจะได้รับจัดสรรมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา บางประเภทวิชาเสนอโครงการ/กิจกรรม จำนวนมากแต่ผ่านการอนุมัติแค่ บางโครงการ/กิจกรรมเท่านั้น ต่างกับบางประเภทวิชาเสนอทุกโครงการ/กิจกรรมผ่านทุก โครงการ/กิจกรรม และ 4) ปัจจัยนำเข้าด้านวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ สื่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิดา ยอดสาส์ (2559 : 1216) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 พบว่า ปัจจัยครูผู้สอนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน โดยการจัดหาสื่อการเรียนที่ทันสมัย ทำให้นักเรียนอยากเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนเพิ่มขึ้น และงานวิจัยของพรศรี พุทธานนท์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผล ต่อการเรียนรู้ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยด้านวัสดุ อุปกรณ์ส่งผลในระดับปานกลาง

2. ผลการศึกษากระบวนการจัดการศึกษาของประเภทวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคใต้ 3 ที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา โดยภาพรวมแนวปฏิบัติที่ดี มี 3 ด้าน คือ

2.1 การบริหารจัดการศึกษา ได้แก่ บริหารงานแบบเน้นการมีส่วนร่วม/สร้างเครือข่าย บริหารงบประมาณ อย่างเป็นระบบ บริหารงานแบบก้าวทันโลกปัจจุบัน/พัฒนาระบบสารสนเทศ พัฒนา ครูให้เป็นมืออาชีพ นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล สร้างความแข็งแกร่งทางวิชาชีพ/ภาพลักษณ์/ อัตลักษณ์ พัฒนาคุณภาพการจัด การเรียนการสอน น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจาก ปัจจุบันเป็นยุคศตวรรษที่ 21 ต่างฝ่ายต่างมองเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนมากขึ้นจากอดีต และความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผนการจัดการที่ดี เพราะ การก้าวข้ามที่ช้าจะทำให้เราสามารถตกขบวนและเสียโอกาสอีกมากมาย การจัดการศึกษาเป็นอีก ประเด็นสำคัญ ซึ่งนอกจากจะต้องก้าวทันความเปลี่ยนแปลงแล้วยังต้องเป็นกลไกสำคัญเพื่อ การขับเคลื่อนภาคส่วนอื่นๆ ให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ความเปลี่ยนแปลงด้วย จะเห็นได้จาก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนิน ชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน ซึ่งการนำหลักความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีมาใช้ก็จะ ส่งผลให้สถานศึกษามีกระบวนการจัดการที่รวดเร็วขึ้น มีข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจที่จะบริหาร จัดการ การบริหารจัดการจึงมีแนวปฏิบัติที่ดีที่หลากหลาย นอกจากนี้องค์การที่ทำงานอย่างโดดเดี่ยวจะ เป็นองค์การที่ขาดประสิทธิภาพในไปโดยอัตโนมัติสำหรับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือกันเพื่อการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และร่วมกันทำงาน เพื่อผลักดันการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งการบริหารจำเป็นต้องกระตุ้นให้คนในองค์กรพัฒนา ความรู้ สร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากองค์กรต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้องค์กรพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นยังสามารถนำพา องค์กรสู่การเป็นผู้นำได้ ซึ่งการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว และ การจัดการความรู้ยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่สร้างความรู้สึกร่วมของคนในองค์กร สร้างความภาคภูมิใจ ในการทำงานและกระตุ้นให้คนในองค์กรทำงานอย่างเต็มศักยภาพที่มี ซึ่งสอดคล้องกับวินัย คำวิเศษ และกฤษณะ ดาราเรือง (2561 : 221) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค 2 กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า

แนวทางสำคัญในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผล 6 แนวทาง ได้แก่ 1) ส่งเสริมการพัฒนาครูให้มีความรู้ทักษะ ประสบการณ์โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติงานร่วมกัน 2) ส่งเสริมพัฒนาอบรมเชิงปฏิบัติการ แก่คณะครูในโรงเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนต่อการปฏิบัติงาน 3) ส่งเสริมพัฒนาระบบ ฐานข้อมูลสารสนเทศและ Internet ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน 4) ส่งเสริม พัฒนา ระบบเครือข่ายทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน 5) พัฒนาระบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามกฎ ระเบียบของการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง และ 6) พัฒนาระบบการจัดการจัดกิจกรรมเรียนการสอนโดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญและจัดระบบการติดตาม ประเมินผลให้สอดคล้องตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

2.2 การพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ ยกกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาผู้เรียนให้สุขภาพกาย แข็งแรง จิตใจแจ่มใส และมีสุนทรียภาพ พัฒนาให้มีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาทักษะการคิด/ทักษะการทำงาน เตรียมความพร้อมเพื่อสู่ประชาคมอาเซียน เสริมสร้างจิตอาสา พัฒนาให้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพ ส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์ เปิดโลกอิสระให้กับผู้เรียน ส่งเสริมการสร้างเครือข่าย/ความร่วมมือ คิดค้นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญและบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เนื่องจากสถานศึกษาเป็นหน่วยแรกๆ ของการเตรียมคน สร้างคนเพื่อการอยู่ในความเปลี่ยนแปลง ดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ความต้องการการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนไป เป็นโจทย์ให้สถานศึกษาจำเป็นต้องเพิ่มการทำงานร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมากขึ้น ทั้งจากส่วนของผู้ปกครองของผู้เรียนที่สถานศึกษาจะต้องสนองตอบ ขณะเดียวกันจะต้องเรียนรู้ถึงความต้องการของสถานประกอบการที่สถานศึกษาจะต้องเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการเข้าสู่การทำงาน การศึกษาต่อ การเรียนรู้ต้องไม่ใช่สถานการณ์สมมติในห้องเรียน แต่ต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ได้เรียนในสภาพที่ใกล้เคียงชีวิตจริงมากที่สุด และควรเป็นบริบทหรือสภาพแวดล้อมในขณะเรียนรู้ เกิดการสัมผัสประสบการณ์ใหม่ๆ เอามาได้แย่งความเชื่อหรือค่านิยมเดิม ทำให้ละจากความเชื่อเดิมหันมายึดถือความเชื่อหรือค่านิยมใหม่ ที่เรียกว่า กระบวนทัศน์ใหม่ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนนั้นครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุด ผู้เรียนส่วนใหญ่เชื่อครูมากกว่าพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ครูผู้สอนควรตระหนักและเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลดีให้กับผู้เรียนให้มากที่สุด เต็มที่ก่อกำลการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับผู้เรียน บางครั้งสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการประเมินสถานศึกษามาก เกินจนเกินไปจนลืมไปว่าจริงๆ แล้วการจัดการศึกษาที่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลคือผู้เรียนมีความเป็นเลิศในทุกๆ ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิกา ภูระหงษ์ (2547 : 24) ที่พบว่า การพัฒนาผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล ใช้เวลาเกิดประโยชน์สนองความต้องการทางจิตวิทยาให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองนักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาและได้เรียนรู้มากขึ้น และเป็นแนวทางในการปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนโดยมุ่งเน้นและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

2.3 การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ เตรียมความพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน นำสิ่งแวดล้อมรอบตัวมาสร้างปรับใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเอง รับรู้ข่าวสารอยู่เสมอ การสร้างเครือข่ายชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานภายนอก การคิดวิเคราะห์ปัญหา การบริการหน่วยงานภายนอก การทันต่อเหตุการณ์โลกปัจจุบัน ให้ความร่วมมือกับองค์กรภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน การบูรณา การโดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น สร้างเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนจากภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยให้ ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วม การสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การอนุรักษ์ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากประเพณีวิชาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ส่วนใหญ่อยู่ในเขตชุมชนกึ่งเมืองทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ผู้เรียนยังสามารถรับรู้ข่าวสารทันกับเหตุการณ์ปัจจุบันจึงสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม สภาวะการณ์โลก ไม่ตกเป็นเหยื่อของสิ่งไม่ดี สถาบันครอบครัวยังเหนียวแน่นพ่อแม่หรือผู้ปกครองยังให้ความสำคัญด้านการศึกษา ต้องการส่งบุตรหลานให้ได้เรียนสูงๆ มีความรู้ความสามารถ เพื่อจะกลับมาพัฒนาชุมชนและสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของสมมาตร ทองพิลา (2550 : 130) ที่พบว่า บรรยากาศโรงเรียน สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในศูนย์เครือข่ายสระยาโยสม โดยรวมอยู่ในระดับดี โดยเฉพาะการยอมรับนับถือ การดูแล เอาใจใส่ ทำให้ขวัญของบุคลากรสูง และงานวิจัยของชลีกร บุญประเสริฐ (2543 : 131) ที่พบว่า คะแนนการปรับตัวของนักศึกษา พยาบาลโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยส่วนบุคคล จำนวนปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน รายรับของนักศึกษาพยาบาล และเจตคติต่อ วิชาชีพการพยาบาล สภาพแวดล้อมของสถาบันมีความ สัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรที่สามารถ ร่วมพยากรณ์การปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลได้แก่ ความเข้มแข็งในการมองโลก เจตคติต่อวิชาชีพการ พยาบาล และสภาพแวดล้อมของสถาบัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยข้างต้นแสดงว่ากระบวนการจัดการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคใต้ 3 อยู่ในระดับที่มีคุณภาพประเพณีวิชาที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา มีทั้งหมด 5 ประเพณีวิชาแต่ละประเพณีวิชาที่เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาจะมีแนวปฏิบัติที่ดีที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปเป็นข้อมูลสารสนเทศในกระบวนการจัดการศึกษาที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี ประกอบด้วย 3 ประเด็น คือ การบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาผู้เรียน และการปรับตัวให้เข้ากับ สิ่งแวดล้อม โดยเลือกให้เหมาะสมกับประเพณีวิชาแต่ละสถานศึกษา

1.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งควรกำหนดแนวทางการบริหารที่ชัดเจนและเป็นอัตลักษณ์เฉพาะแต่ละสถานศึกษาและปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ

1.3 ประเพณีวิชาในสถานศึกษาบางแห่งยังมีความเข้าใจที่ผิดในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านงบประมาณที่ใช้ในการบริหารจัดการแต่ละปีงบประมาณ ยังใช้งบประมาณซ้ำซ้อนกันมาแยกเป็นคนละประเภทกัน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาเพิ่มให้มากขึ้น ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อจัดตัวแปรปัจจัยนำเข้าให้เป็นองค์ประกอบด้วยเดียวกันก่อนการนำไปศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ

2.2 ควรเพิ่มประเด็นกระบวนการจัดการศึกษาและปรับข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ให้เป็นเชิงลึก และควรเพิ่มระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามมากขึ้น

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บรรณานุกรม

- กุลภัสสร มะเสนา. (2555). การพัฒนาโมเดลการวัดประสิทธิผลการสอนคณิตศาสตร์ ด้านมูลค่าเพิ่มผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ.
- จตุภูมิ เขตจัตุรัส. (2552). การพัฒนาโมเดลมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเพื่อเพิ่มมูลค่ากระบวนการจัดการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จตุภูมิ เขตจัตุรัส. (2552). การวัดมูลค่าเพิ่ม : วิธีการทางเลือกในการวัดคุณภาพการศึกษา (Value-Added Measure : An Alternative Method to Measure the Quality of Education). วารสารศึกษาศาสตร์ ปีที่ 32 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2552 มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จตุภูมิ เขตจัตุรัส. (2555). การพัฒนาวิธีการวัดมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จรรยาพร ธรนิษฐ์. (2544). เอกสารการวิจัยเรื่องก้าวต่อไปของการปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2544.
- เจลิยว บุรีภักดี. (2545). การวิจัยเชิงระบบ. วารสารพัฒนศึกษาศาสตร์ ศาสตร์แห่งการเรียนรู้ และถ่ายทอดพัฒนา. 2(1) : 135-145.
- ชูเวช ขาญสง่าเวช และสิงหา เจียมศิริ. (2546). การวัดมูลค่าเพิ่มจากการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย, (16)1, 58-76.
- บุศรา เต็มลักขมี. (2558). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีที่ 26 ฉบับที่ 3 ก.ย.-ธ.ค.58
- ประภุติยา ทักษิโณ (2552). การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : การประยุกต์ใช้การทำหน้าที่ต่างกันของข้อสอบและโมเดลมูลค่าเพิ่ม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์. (2541). การวิจัยเกี่ยวกับองค์การทางการศึกษาในประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 10-12. บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- พนัส จันทรเปล่ง. (2557). *การวิเคราะห์เปรียบเทียบโมเดลประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา
วิทยาศาสตร์ : การประยุกต์ใช้โมเดลมูลค่าเพิ่มพหุระดับที่มีการวิเคราะห์การทำหน้าที่
ต่างกันของข้อสอบและแบบสอบ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการวัดและ
ประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งฤดี กล้าหาญ. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติของนิสิตพยาบาล
ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. วารสารพยาบาลทหารบก ปีที่ 15 ฉบับที่ 3
(ก.ย.-ธ.ค.) 2557 P.1.
- เรืองเดช ศิริกิจ. (2554). *การวิเคราะห์เปรียบเทียบโมเดลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา
วิชาคณิตศาสตร์ : การประยุกต์ใช้โมเดลมูลค่าเพิ่มที่มีการวิเคราะห์การทำหน้าที่ต่างกัน
ของข้อสอบและการวิเคราะห์การทำหน้าที่ต่างกันของตัวลวง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎี
บัณฑิต. สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิรัช อยู่นิสิต. (2553). *การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์สายโซ่วิธีการ-เป้าหมายในการพัฒนา
คุณภาพการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง: การพัฒนาโมเดลการวัดและ
การวิเคราะห์มูลค่าเพิ่ม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการวัดและประเมินผล
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระพันธ์ สิทธิพงศ์. (2544). *ปรัชญาอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเอพี
กราฟิกดีไซน์และการพิมพ์จำกัด.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2550). *การวิเคราะห์พหุระดับ (Multi-level analysis)*. พิมพ์ครั้งที่ 4
(ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2548). *การวิเคราะห์พหุระดับ*. พิมพ์ครั้งที่ 3 (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม).
กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
- สัมมา ธนินธ์. (2553). *หลัก ทฤษฎี และปฏิบัติ การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- สุชีรา มะหิเมือง. (2547). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และพัฒนาการทางวิชาการ : การวิเคราะห์
มูลค่าเพิ่ม*. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ). (2557). *จำนวนผู้เข้าสู่ตลาดแรงงานและ
แรงงานที่ต้องการ*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). *การศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผน
การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ/กรุงเทพฯ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2555). *ภารกิจและนโยบาย*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- อัครเดช เกตุจำ. (2553). *การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน :
การวิเคราะห์วงรอบข้อมูลสามขั้นตอนและการเปรียบเทียบข้ามกรณี*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Chiu, M. M., & Xihua, Z. (2008). *Family and motivation effects on mathematics achievement : Analyses of students in 41 countries*. Learning and Instruction, 18(4), 321-336.
- Downes, D and Vindurampulle, O. (2007). *Value-added measures for school improvement*. Melbourne : Department of Education and Early Childhood Development [Online]. Available from : <http://.eduweb.vic.gov.au/edulibrary/public/pub/research/pub/value-added-measures-report.pdf>[2015, July 27].
- Drury, D. and Doran, H. (2003). *The Value of Value-Added Analysis*. National School Boards Association. January 3(1) [Online]. Available from : <http://www.nsba.org>[2015, September 17]
- OECD (2008). *Measuring Improvements in Learning Outcomes : Best Practices to Assess the Value-Added of Schools*. Paris : OECD.
- PISA (2009). *Technical Report* : OECD Publishing.
- Lissitz, R.W, Doran, H, Schafer, W.D. and Willhoft, J. (2006). Growth Modeling, Value Added Modeling and Linking : An Introduction. In Lissitz, R. (Ed). *Longitudinal and Value Added Models of Student Performance*. Maple Grove : JAM Press.
- Ready, D. D. (2013). *Associations Between Student Achievement and Student Learning : Implications for Value-Added School Accountability Models*. Educational Policy, 27(1), 92-120.
- Stufflebeam, Daniel L. and Shink-field, Anthony. J. (2007). *Evaluation Theory, Models & Applications*, The United States of America : Jossey Bass Publications.
- Steedle, J. T. (2010). *Improving the Reliability and Interpretability of Value-Added Scores for Post-Secondary Institutional Assessment Program*. Presented at the 2010 annual Meeting of the American Educational Research Association, 1-18.

ภาคผนวก

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ค่า IOC ของแบบสัมภาษณ์ข้อมูลสถานศึกษา
กระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของ
สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

รายการข้อสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1. การบริหารจัดการ						
1.1 การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม	+1	0	+1	0	+1	0.60
1.2 การสร้างความแข็งแกร่งด้านวิชาการ	-1	0	+1	+1	+1	0.80
1.3 การพัฒนาครูให้เป็นมืออาชีพ	+1	+1	0	0	+1	0.60
1.4 การเสริมสร้างภาพลักษณ์เอกลักษณ์	0	+1	+1	+1	0	0.60
1.5 การสร้างความร่วมมือ/ภาคีเครือข่าย	+1	+1	0	0	+1	0.60
1.6 การบริหารงบประมาณและการบริการ	-1	+1	+1	+1	+1	0.60
1.7 การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา	+1	0	+1	+1	+1	0.80
1.8 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ	0	+1	+1	+1	+1	0.80
1.9 การบริหารงานบุคลากร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
1.10 การพัฒนาครูให้เป็นมืออาชีพ	-1	+1	0	+1	+1	0.60
1.11 การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ	+1	+1	+1	0	+1	0.80
1.12 การระดมทรัพยากร	+1	-1	0	+1	+1	0.60
2. การพัฒนาผู้เรียน						
2.1 การพัฒนาศักยภาพนักเรียนรายบุคคล	-1	0	+1	+1	+1	0.80
2.2 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	+1	+1	0	0	+1	0.60
2.3 การสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม	+1	+1	+1	+1	0	0.80
2.4 การพัฒนาทักษะการทำงานที่จำเป็น	+1	+1	0	0	+1	0.60
2.5 การพัฒนาทักษะความคิด	-1	+1	+1	+1	+1	0.60
2.6 การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	+1	0	+1	+1	+1	0.80
2.7 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2.8 การพัฒนาความสามารถทางวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2.9 การพัฒนาสุขภาพกาย/ใจ/สุนทรียภาพ	-1	+1	0	+1	+1	0.60
2.10 การส่งเสริมการการรายได้ระหว่างเรียน	-1	0	+1	+1	+1	0.80
2.11 การเตรียมความพร้อมการสอบ	+1	+1	0	0	+1	0.60
2.12 การเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	0	+1	+1	+1	0	0.60

รายการข้อสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 1	คนที่ 1	คนที่ 1	คนที่ 1	
3. การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและความเปลี่ยนแปลง						
3.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	-1	0	+1	+1	+1	0.80
3.2 การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับชุมชน	+1	+1	0	+1	+1	0.80
3.3 การสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	0	+1	+1	+1	0	0.60
3.4 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา	+1	+1	0	0	+1	0.60
3.5 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3.6 การจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา	+1	0	+1	+1	+1	0.80
3.7 การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	0	+1	+1	+1	+1	0.80

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ข
เครื่องมือสำหรับการวิจัย

Prince of Songkla University
Pattani Campus

แบบบันทึกคะแนนทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET)

ปีการศึกษา 2557

รหัสวิทยาลัย	ประเภทวิชา	ลำดับที่	ความรู้พื้นฐานทั่วไป		ความรู้วิชาชีพพื้นฐาน		หมายเหตุ
			คะแนน	Mean	คะแนน	SD.	

หมายเหตุสัญลักษณ์ในตาราง :

1. รหัสวิทยาลัย

V1 =วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่

V2 =วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา

V3 =วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี

V4 =วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี

V5 =วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี

V6 =วิทยาลัยเทคโนโลยีเกษตรและประมงปัตตานี

V7 =วิทยาลัยเทคนิคยะลา

V8 =วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา

V9 =วิทยาลัยเทคนิคสตูล

2. ประเภทวิชา

1 = พาณิชยกรรม

2 = ศิลปกรรม

3 = คหกรรม

4 = อุตสาหกรรมท่องเที่ยว

5 = เกษตรกรรม

6 = อุตสาหกรรม

รหัสแบบสอบถาม □□□

แบบสอบถามข้อมูลสถานศึกษา
กระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา
ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

คำชี้แจง แบบสอบถามข้อมูลสถานศึกษาฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยกระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ใช้สำหรับการวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลของสถานศึกษาแห่งอื่นๆ โดยไม่แยกวิเคราะห์เป็นรายสถานศึกษา และถือว่าเป็นข้อมูลลับไม่มีข้อมูลผูกพันหรือผลกระทบต่อผู้ตอบและสถานศึกษาของท่าน โดยข้อมูลที่ได้นี้จะนำมาใช้ประโยชน์สำหรับการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวมของประเทศ โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ครบถ้วนและเป็นจริง

1. สถานศึกษา

☐ วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่	☐ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา
☐ วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี	☐ วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี
☐ วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี	☐ วิทยาลัยเทคโนโลยีการเกษตรและประมงปัตตานี
☐ วิทยาลัยเทคนิคยะลา	☐ วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา
☐ วิทยาลัยเทคนิคสตูล	

2. ปัจจัยนำเข้าที่คาดว่าจะสามารถพยากรณ์ผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 (ปีงบประมาณ 2556 และ 2557)

2.1 ข้อมูลด้านปัจจัยงบประมาณ

ปีงบประมาณ 2556	ปีงบประมาณ 2557
1) งบดำเนินงาน เช่น เงินสำหรับโครงการบาท	1) งบดำเนินงาน เช่น เงินสำหรับโครงการบาท
2) งบบุคลากร เช่น เงินเดือน เงินวิทยฐานะบาท	2) งบบุคลากร เช่น เงินเดือน เงินวิทยฐานะบาท
3) งบอุดหนุนเรียนฟรี 15 ปี เช่น เงินค่าหนังสือบาท	3) งบอุดหนุนเรียนฟรี 15 ปี เช่น เงินค่าหนังสือบาท

2.2 ข้อมูลด้านปัจจัยวัสดุอุปกรณ์

ปีงบประมาณ 2556	ปีงบประมาณ 2557
1) คอมพิวเตอร์ จำนวน.....เครื่อง	1) คอมพิวเตอร์ จำนวน.....เครื่อง
2) ห้องปฏิบัติการ จำนวน.....ห้อง	2) ห้องปฏิบัติการ จำนวน.....ห้อง
3) ห้องสมุด จำนวน.....ห้อง	3) ห้องสมุด จำนวน.....ห้อง
4) สื่อการเรียนการสอน จำนวน.....ชิ้น	4) สื่อการเรียนการสอน จำนวน.....ชิ้น
5) หนังสือ-ตำรา จำนวน.....เล่ม	5) หนังสือ-ตำรา จำนวน.....เล่ม

รหัสแบบสอบถาม □□□

แบบสอบถามข้อมูลผู้เรียน
กระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา
ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

คำชี้แจง แบบสอบถามข้อมูลผู้เรียนฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยกระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ใช้สำหรับการวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลของผู้เรียนในสถานศึกษาแห่งอื่นๆ โดยไม่แยกวิเคราะห์เป็นรายสถานศึกษา และถือว่าเป็นข้อมูลลับ ไม่มีข้อมูลผูกพันหรือผลกระทบใดกับผู้ตอบและสถานศึกษาของท่าน โดยข้อมูลที่ได้นี้จะนำมาใช้ประโยชน์สำหรับการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวมของประเทศ โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ครบถ้วนและเป็นจริง

1. สังกัดสถานศึกษา

☐ วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่	☐ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา
☐ วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี	☐ วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี
☐ วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี	☐ วิทยาลัยเทคโนโลยีการเกษตรและประมงปัตตานี
☐ วิทยาลัยเทคนิคยะลา	☐ วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา
☐ วิทยาลัยเทคนิคสตูล	

2. สาขาวิชา

☐ การก่อสร้าง	☐ เครื่องกล	☐ เครื่องมือกลและซ่อมบำรุง
☐ โลหะการ	☐ คหกรรมศาสตร์	☐ ผ้าและเครื่องแต่งกาย
☐ พณิชยการ	☐ ศิลปกรรม	☐ อาหารและโภชนาการ
☐ คอมพิวเตอร์กราฟิก	☐ เกษตรศาสตร์	☐ แปรรูปสัตว์น้ำ
☐ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ		

3. ข้อมูลด้านปัจจัยผู้เรียน

ปีงบประมาณ 2556	ปีงบประมาณ 2557
1) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว รายได้ โดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง.....บาท	1) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว รายได้ โดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง.....บาท
2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเดิม.....	2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเดิม.....
3) ทรัพยากรในครอบครัว เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสือ จำนวน.....	3) ทรัพยากรในครอบครัว เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสือ จำนวน.....

รหัสแบบสอบถาม

แบบสอบถามข้อมูลครู/อาจารย์
กระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา
ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

คำชี้แจง แบบสอบถามข้อมูลครู/อาจารย์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยกระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ใช้สำหรับการวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลของครู/อาจารย์ในสถานศึกษาแห่งอื่นๆ โดยไม่แยกวิเคราะห์เป็นรายสถานศึกษา และถือว่าเป็นข้อมูลลับไม่มีข้อมูลผูกพันหรือผลกระทบต่อผู้ตอบและสถานศึกษาของท่าน โดยข้อมูลที่ได้นี้จะนำมาใช้ประโยชน์สำหรับการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวมของประเทศ โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ครบถ้วนและเป็นจริง

1. สังกัดสถานศึกษา

☐ วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่	☐ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา
☐ วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี	☐ วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี
☐ วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี	☐ วิทยาลัยเทคโนโลยีการเกษตรและประมงปัตตานี
☐ วิทยาลัยเทคนิคยะลา	☐ วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา
☐ วิทยาลัยเทคนิคสตูล	

2. สาขาวิชา

☐ การก่อสร้าง	☐ เครื่องกล	☐ เครื่องมือกลและซ่อมบำรุง
☐ โลหะการ	☐ คหกรรมศาสตร์	☐ ผ้าและเครื่องแต่งกาย
☐ พณิชยการ	☐ ศิลปกรรม	☐ อาหารและโภชนาการ
☐ คอมพิวเตอร์กราฟิก	☐ เกษตรศาสตร์	☐ แปรรูปสัตว์น้ำ
☐ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ		

3. ข้อมูลด้านปัจจัยครู/อาจารย์

ปีงบประมาณ 2556	ปีงบประมาณ 2557
1) เงินเดือน.....บาท	1) เงินเดือน.....บาท
2) เงินอื่นๆ เช่น เงินวิทยฐานะ เงินสอนนอกเวลาบาท	2) เงินอื่นๆ เช่น เงินวิทยฐานะ เงินสอนนอกเวลาบาท
4) ประสบการณ์การสอน.....ปี	4) ประสบการณ์การสอน.....ปี
5) จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์.....คาบ	5) จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์.....คาบ
6) จำนวนผู้เรียนในชั้นเรียน.....คน	6) จำนวนผู้เรียนในชั้นเรียน.....คน
7) จำนวนวิชาที่สอนต่อภาคเรียน.....วิชา	7) จำนวนวิชาที่สอนต่อภาคเรียน.....วิชา

รหัสแบบสัมภาษณ์ □□□

แบบสัมภาษณ์ข้อมูลสถานศึกษา
กระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา
ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ข้อมูลสถานศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยกระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 ใช้สำหรับการวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลของสถานศึกษาแห่งอื่นๆ โดยไม่แยกวิเคราะห์เป็นรายสถานศึกษา และถือว่าเป็นข้อมูลลับไม่มีข้อมูลผูกพันหรือผลกระทบใดกับผู้ตอบและสถานศึกษาของท่าน โดยข้อมูลที่ได้นี้จะนำมาใช้ประโยชน์สำหรับการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวมของประเทศ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ครบถ้วนและเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. สถานศึกษา

- วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา
 วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี

2. ประเภทวิชา

- อุตสาหกรรม พณิชยกรรม
 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คหกรรม
 ศิลปกรรม

ระบุสาขางาน.....

3. สถานภาพ

- นักเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครองของนักเรียน
 หัวหน้างานประกันคุณภาพ หัวหน้างานวัดและประเมินผล
 หัวหน้าแผนงาน ผู้บริหารสถานศึกษา

4. บริบทของสถานศึกษา

1) ข้อมูลทั่วไป

.....

.....

.....

.....

.....

2) สภาพชุมชน

.....

.....

.....

.....

3) จุดเด่น

.....

.....

.....

.....

4) ข้อจำกัด

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2 กระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา นิยามศัพท์

การบริหารจัดการศึกษา หมายถึง การมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่อยู่บนพื้นฐานของทรัพยากรและความสามารถของตนเอง และสามารถพึ่งตนเองได้

การพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การมุ่งเน้นการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนด้วยการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรม และการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้เพิ่มขึ้น

การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม หมายถึง การมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจากชุมชนและการพัฒนาที่ไม่ส่งผลเสียต่อการพัฒนาในอนาคต เพื่อการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ มั่นคง และยั่งยืน

1. การบริหารจัดการศึกษา

1.1 การบริหารต้นทุนการจัดการศึกษา

1.1.1 การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน ที่ดี มาใช้ในการบริหารและจัดการศึกษา

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

.....

1.1.2 การบริหารทรัพยากรและศักยภาพที่มีอยู่ให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพ

สถานศึกษา

 มี ไม่มี

อย่างไร.....

1.1.3 การใช้งบประมาณในกิจกรรมต่างๆ อย่างเหมาะสม

 มี ไม่มี

อย่างไร.....

1.1.4 การใช้พื้นที่ส่วนต่างๆ ภายในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

 มี ไม่มี

อย่างไร.....

1.1.5 การระดมทรัพยากรจากภายนอกสถานศึกษาใช้ในการจัดการศึกษา

 มี ไม่มี

อย่างไร.....

1.2 การพัฒนาบุคลากรครูให้เป็นมืออาชีพ

1.2.1 การส่งเสริมและพัฒนาทักษะ/เทคนิคการสอนให้บุคลากรครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

 มี ไม่มี

อย่างไร.....

1.2.2 การส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านระบบดูแลนักเรียนให้บุคลากรครูสามารถเติมเต็มศักยภาพนักเรียนรายบุคคลได้ถูกต้อง

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

1.2.3 การส่งเสริมและพัฒนาความสามารถบุคลากรครูในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและผู้เรียน

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

1.2.4 การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรครูพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

1.2.5 การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรครูพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

1.3 การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3.1 การจัดทำและพัฒนาข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

1.3.2 การกำหนดแนวทางการให้บริการกับผู้ที่มาติดต่อสถานศึกษาด้วยความรวดเร็ว และเสร็จสิ้นในจุดเดียว

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....

.....

1.3.3 การกระจายข้อมูลสารสนเทศระหว่างบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างรวดเร็วและทั่วถึง และต่อเนื่อง

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....

.....

1.3.4 การสร้างความมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้มีส่วนได้เสีย

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....

.....

1.3.5 การใช้เครือข่ายทางวิชาการ/เครือข่ายทางสังคมเข้ามาสร้างความเข้มแข็งในการจัดการศึกษา

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....

.....

1.4 การเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน

1.4.1 การจัดสวัสดิการและกิจกรรมเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรครู

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....

.....

.....

1.4.2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้บุคลากรครูมีความผูกพันและรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษาร่วมกัน

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

1.4.3 การเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้ออาทรให้เกียรติและรับฟังข้อเสนอแนะจากบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

1.4.4 การส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรครูให้พัฒนาการทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

1.4.5 การจัดบริการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและคุ้มครองบุคลากรครูและนักเรียนให้ปลอดภัยจากสิ่งเสพติด อบายมุข และภัยอันตราย

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

1.6 การใช้วิจัยและการประเมินเป็นกลไกของการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

1.6.1 การประเมินคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

1.6.2 การผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษา

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

1.6.3 การนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษา

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

1.6.4 การส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านการทำวิจัยให้บุคลากรครู

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

1.6.5 การส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษาให้
บุคลากรครู

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

2. การพัฒนาผู้เรียน

2.1 การจัดการกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.1.1 การจัดการกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจและรักท้องถิ่นของตนเอง

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

2.1.2 การจัดการกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักอาชีพและความถนัดของตนเอง

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

2.1.3 การจัดการกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพกฎ กติกา การปฏิบัติตามหลักศาสนา และกฎหมายบ้านเมือง

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

2.1.4 การจัดการกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพในสิทธิเสรีภาพ และสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

2.1.5 การจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีวิถีการดำรงชีวิตตามสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

2.2 การจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2.1 การจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสนใจ

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

2.2.2 การจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดการเรียนรู้

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

2.2.3 การจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นทีม

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

2.2.4 การจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมโดยใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

2.2.5 การจัดการกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นคว้าทดลองทำและสรุปผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

2.3 การจัดการกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล

2.3.1 การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนพร้อมทั้งวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

2.3.2 การพัฒนาหลักสูตรและโปรแกรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

2.3.3 การให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพกับผู้เรียน ทั้งในด้านการศึกษาและการดำเนินชีวิต

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

2.3.4 การจัดสอนซ่อมเสริมเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

2.3.5 การส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับโอกาสและการพัฒนาถึงขีดความสามารถสูงสุด

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

.....

2.4 การพัฒนาทักษะที่สำคัญในการทำงานของผู้เรียน

2.4.1 การเสริมทักษะในด้านการคิดอย่างเป็นระบบให้กับผู้เรียน

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

.....

2.4.2 การเสริมทักษะในด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพให้กับผู้เรียน

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

.....

2.4.3 การเสริมทักษะในด้านการวางแผนให้กับผู้เรียน

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

.....

2.4.4 การเสริมทักษะในด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณให้กับผู้เรียน

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

.....

2.4.5 การเสริมทักษะในด้านการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลให้กับผู้เรียน

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

2.5 การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

2.5.1 การตั้งเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนที่สามารถสอบเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

2.5.2 การกำหนดแผนพัฒนา แนวการจัดการศึกษา ตั้บงชี้ความสำเร็จที่จะช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนให้สูงขึ้น

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

2.5.3 การจัดโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

2.5.4 การอำนวยความสะดวก ให้ความช่วยเหลือกับนักเรียนในการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น/การสอบแข่งขัน

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....
.....
.....

2.5.5 การเสริมสร้างจิตสำนึก แรงจูงใจและทัศนคติที่ดีต่อการสอบทางวิชาการให้
ผู้เรียน

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....

3. การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

3.1 การทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับทุกคน

3.1.1 การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....

3.1.2 การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรครูสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเข้าไปใน
การจัดการเรียนการสอน

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....

3.1.3 การจัดทำป้ายความรู้/มุมความรู้ไว้ตามจุดต่างๆ ภายในสถานศึกษา

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....

3.1.4 การจัดห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด พื้นที่สีเขียวและสิ่งอำนวยความสะดวก
สะดวกที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้

- มี
 ไม่มี

อย่างไร.....

3.1.5 การนำแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

3.2 การมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษา

3.2.1 การสำรวจสภาพและความต้องการของชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการพัฒนาสถานศึกษา

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

3.2.2 การกำหนดนโยบาย/แนวปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อให้สถานศึกษาและชุมชนดำเนินกิจกรรมร่วมกันในลักษณะการให้/รับบริการและร่วมปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน

มี

อย่างไร.....

.....

3.2.3 การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับตัวนักเรียนและกิจกรรมของสถานศึกษาเพื่อวางแผน/ประสานความร่วมมือ

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

3.2.4 การส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมตามศักยภาพของชุมชน

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

3.2.5 การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรักความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู ผู้บริหาร
ผู้ปกครอง และคนในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

3.3 การจัดการศึกษาเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดี

3.3.1 การนำหลักการ 5 ส มาใช้ในการดำเนินงานและการจัดการเรียนการสอน

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

3.3.2 การจัดกิจกรรมรณรงค์การประหยัดและการอนุรักษ์ทรัพยากรและพลังงาน

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

3.3.3 การเลือกใช้ทรัพยากรที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมาใช้ในกิจกรรมการเรียน
การสอน

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

3.3.4 การเลือกใช้ทรัพยากรที่เหมาะสมมาทดแทนกรณีที่ทรัพยากรที่ต้องใช้มีไม่
เพียงพอหรือขาดแคลน

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

.....

3.3.5 การนำเทคโนโลยีมาช่วยลดปริมาณการใช้ทรัพยากรและพลังงานตามความพร้อม
ของสถานศึกษา

มี

ไม่มี

อย่างไร.....

.....

.....

ขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ครั้งนี้

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของปัจจัยนำเข้า จำแนกตามประเภทวิชา

Case Summaries

ปัจจัยนำเข้าด้านผู้เรียน

ประเภท		vnetทั่วไป	รายได้	เกรด	ทรัพยากร
อุตสาหกรรม	N	5.00	5.00	5.00	5.00
	Mean	78.90	6746.80	1.83	6.00
	Std. Deviation	9.77	1735.00	.61	1.00
พาณิชยกรรม	N	5.00	5.00	5.00	5.00
	Mean	85.21	6379.80	2.20	8.20
	Std. Deviation	6.88	1380.76	.50	1.10
คหกรรม	N	3.00	3.00	3.00	3.00
	Mean	87.94	5629.67	2.26	8.67
	Std. Deviation	3.15	1144.79	.45	3.06
อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	N	2.00	2.00	2.00	2.00
	Mean	85.85	7896.00	2.17	6.00
	Std. Deviation	3.71	1419.87	.86	2.83
ศิลปกรรม	N	2.00	2.00	2.00	2.00
	Mean	77.15	7071.50	2.20	9.00
	Std. Deviation	7.28	747.41	.98	.00
เกษตรกรรม	N	1.00	1.00	1.00	1.00
	Mean	68.65	5682.00	1.47	9.00
	Std. Deviation
Total	N	18.00	18.00	18.00	18.00
	Mean	82.17	6563.28	2.06	7.56
	Std. Deviation	8.11	1386.06	.57	1.95

Case Summaries

ปัจจัยนำเข้าด้านครู/อาจารย์

ประเภท		เงินเดือน	เงินนอก	ประการณ์	คาบต่อ สัปดาห์	ครูต่อ ผู้เรียน	วิชาสอน
อุตสาหกรรม	N	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
	Mean	22212.55	18223.51	11.00	29.20	2.98	6.80
	Std. Deviation	1852.46	4551.47	3.16	3.03	1.64	1.30
พาณิชยกรรม	N	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
	Mean	22595.98	19098.06	13.80	24.60	4.18	6.80
	Std. Deviation	2950.39	2444.19	2.77	1.67	3.71	.84
คหกรรม	N	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
	Mean	24938.34	19128.00	11.33	23.33	3.51	6.67
	Std. Deviation	1772.27	2090.63	3.79	2.52	4.94	.58
อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	N	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00
	Mean	23190.54	20706.57	8.00	26.00	2.69	5.00
	Std. Deviation	3244.43	1073.03	.00	2.83	.44	.00
ศิลปกรรม	N	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00
	Mean	26065.33	20170.94	9.00	24.00	4.32	7.00
	Std. Deviation	2715.74	434.76	.00	4.24	4.97	1.41
เกษตรกรรม	N	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
	Mean	18745.62	20645.24	19.00	27.00	1.55	7.00
	Std. Deviation						
Total	N	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00
	Mean	23117.50	19244.01	11.72	25.89	3.44	6.61
	Std. Deviation	2707.65	2766.99	3.59	3.23	2.97	1.04

Case Summaries

ปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณ

ประเภท		บุคลากร	ดำเนินงาน	เรียนฟรี
อุตสาหกรรม	N	5.00	5.00	5.00
	Mean	35860892.62	13013773.95	6500.00
	Std. Deviation	16166924.79	9232541.82	.00
พาณิชย์กรรม	N	5.00	5.00	5.00
	Mean	30008921.74	11226919.25	4900.00
	Std. Deviation	20906255.68	9585441.28	.00
คหกรรม	N	3.00	3.00	3.00
	Mean	27682681.57	14053498.68	5500.00
	Std. Deviation	28926309.06	11881422.44	.00
อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	N	2.00	2.00	2.00
	Mean	30343629.86	16309536.65	6200.00
	Std. Deviation	40385379.00	15868149.05	.00
ศิลปกรรม	N	2.00	2.00	2.00
	Mean	30343629.86	16309536.65	6200.00
	Std. Deviation	40385379.00	15868149.05	.00
เกษตรกรรม	N	1.00	1.00	1.00
	Mean	2909421.03	450000.00	5900.00
	Std. Deviation	.	.	.
Total	N	18.00	18.00	18.00
	Mean	29815614.28	12725117.15	5788.89
	Std. Deviation	22558166.32	10039389.78	660.56

Case Summaries

ปัจจัยนำเข้าด้านวัสดุอุปกรณ์

ประเภท		คอมพิวเตอร์	ห้องปฏิบัติการ	ห้องสมุด	สื่อ	ตำรา
อุตสาหกรรม	N	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
	Mean	1.66	3.60	1.80	8.80	63.60
	Std. Deviation	.91	.89	.84	2.28	23.54
พาณิชย์กรรม	N	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
	Mean	1.24	4.40	1.80	8.20	58.60
	Std. Deviation	.77	1.52	.84	1.48	18.28
คหกรรม	N	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
	Mean	.85	3.00	1.00	9.00	52.00
	Std. Deviation	.24	.00	.00	1.00	11.27
อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว	N	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00
	Mean	.76	2.00	1.00	9.00	39.00
	Std. Deviation	.54	1.41	.00	1.41	5.66
ศิลปกรรม	N	2.00	2.00	2.00	2.00	2.00
	Mean	.56	1.50	2.00	7.50	46.50
	Std. Deviation	.43	.71	1.41	2.12	2.12
เกษตรกรรม	N	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
	Mean	2.00	2.00	1.00	4.00	56.00
	Std. Deviation
Total	N	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00
	Mean	1.20	3.22	1.56	8.28	55.22
	Std. Deviation	.75	1.40	.78	1.90	17.09

Regression

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	สื่อ		Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= .050, Probability-of-F-to-remove >= .100).
2	คาบต่อสัปดาห์		Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= .050, Probability-of-F-to-remove >= .100).
3	ดำเนินงาน		Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= .050, Probability-of-F-to-remove >= .100).
4	เงินนอก		Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= .050, Probability-of-F-to-remove >= .100).
5	รายได้		Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= .050, Probability-of-F-to-remove >= .100).

1.00 Dependent Variable: vnetทั่วไป

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.782(1)	.612	.588	5.20594
2	.881(2)	.777	.747	4.08116
3	.926(3)	.858	.827	3.37184
4	.951(4)	.903	.874	2.88118
5	.967(5)	.935	.908	2.46645

1.00 Predictors: (Constant), สื่อ

2.00 Predictors: (Constant), สื่อ, คาบต่อสัปดาห์

3.00 Predictors: (Constant), สื่อ, คาบต่อสัปดาห์, ดำเนินงาน

4.00 Predictors: (Constant), สื่อ, คาบต่อสัปดาห์, ดำเนินงาน, เงินนอก

5.00 Predictors: (Constant), สื่อ, คาบต่อสัปดาห์, ดำเนินงาน, เงินนอก, รายได้

ANOVA(6)

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	684.495	1	684.495	25.256	.000(1)
	Residual	433.630	16	27.102		
	Total	1118.125	17			
2	Regression	868.287	2	434.143	26.065	.000(2)
	Residual	249.838	15	16.656		
	Total	1118.125	17			
3	Regression	958.954	3	319.651	28.115	.000(3)
	Residual	159.170	14	11.369		
	Total	1118.125	17			
4	Regression	1010.209	4	252.552	30.424	.000(4)
	Residual	107.915	13	8.301		
	Total	1118.125	17			
5	Regression	1045.124	5	209.025	34.360	.000(5)
	Residual	73.001	12	6.083		
	Total	1118.125	17			

1.00 Predictors: (Constant), สื่อ

2.00 Predictors: (Constant), สื่อ, คาบต่อสัปดาห์

3.00 Predictors: (Constant), สื่อ, คาบต่อสัปดาห์, ดำเนินงาน

4.00 Predictors: (Constant), สื่อ, คาบต่อสัปดาห์, ดำเนินงาน, เงินนอก

5.00 Predictors: (Constant), สื่อ, คาบต่อสัปดาห์, ดำเนินงาน, เงินนอก, รายได้

6.00 Dependent Variable: vnetทั่วไป

Coefficients(1)

Model		Unstandardized		Standardized	t	Sig.
		Coefficients		Coefficients		
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	54.575	5.626		9.701	.000
	สื่อ	3.333	.663	.782	5.026	.000
2	(Constant)	80.557	8.979		8.972	.000
	สื่อ	3.375	.520	.792	6.490	.000
	คาบต่อสัปดาห์	-1.017	.306	-.406	-3.322	.005
3	(Constant)	84.047	7.521		11.175	.000
	สื่อ	4.616	.614	1.083	7.512	.000
	คาบต่อสัปดาห์	-1.378	.283	-.549	-4.862	.000
	ดำเนินงาน	-3.47E-007	.000	-.430	-2.824	.014
4	(Constant)	108.159	11.639		9.293	.000
	สื่อ	4.407	.532	1.034	8.287	.000
	คาบต่อสัปดาห์	-1.590	.257	-.634	-6.192	.000
	ดำเนินงาน	-4.56E-007	.000	-.565	-4.008	.001
	เงินนอก	-.001	.000	-.275	-2.485	.027
5	(Constant)	108.186	9.963		10.858	.000
	สื่อ	4.348	.456	1.021	9.539	.000
	คาบต่อสัปดาห์	-1.847	.244	-.736	-7.552	.000
	ดำเนินงาน	-6.25E-007	.000	-.774	-5.197	.000
	เงินนอก	-.001	.000	-.293	-3.084	.009
	รายได้	.002	.001	.267	2.396	.034

1.00 Dependent Variable: vnetทั่วไป

Excluded Variables(6)

Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics
						Tolerance
1	รายได้	-.116(1)	-.609	.552	-.155	.698
	เกรด	.359(1)	1.806	.091	.423	.537
	ทรัพยากร	.201(1)	1.315	.208	.321	.993
	เงินเดือน	.081(1)	.424	.678	.109	.704
	เงินนอก	-.022(1)	-.116	.909	-.030	.734
	ประการณ์	.286(1)	1.778	.096	.417	.825
	คาบต่อสัปดาห์	-.406(1)	-3.322	.005	-.651	.999
	ครูต่อผู้เรียน	.108(1)	.596	.560	.152	.771
	วิชาสอน	-.055(1)	-.290	.776	-.075	.711
	บุคลากร	-.093(1)	-.494	.628	-.127	.718
	ดำเนินงาน	-.096(1)	-.447	.661	-.115	.552
	เรียนฟรี	-.399(1)	-3.227	.006	-.640	.998
	คอม	-.076(1)	-.477	.640	-.122	.999
	ห้องปฏิบัติการ	.091(1)	.564	.581	.144	.977
	ห้องสมุด	-.015(1)	-.088	.931	-.023	.838
ตำรา	-.131(1)	-.802	.435	-.203	.934	
2	รายได้	-.052(2)	-.345	.735	-.092	.686
	เกรด	.097(2)	.485	.636	.128	.391
	ทรัพยากร	.079(2)	.597	.560	.157	.892
	เงินเดือน	-.201(2)	-1.229	.239	-.312	.538
	เงินนอก	-.104(2)	-.704	.493	-.185	.714
	ประการณ์	.168(2)	1.210	.246	.308	.752
	ครูต่อผู้เรียน	-.083(2)	-.539	.598	-.143	.655
	วิชาสอน	-.107(2)	-.721	.483	-.189	.703
	บุคลากร	-.295(2)	-2.134	.051	-.495	.631

Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics
						Tolerance
2	ดำเนินงาน	-.430(2)	-2.824	.014	-.602	.439
	เรียนฟรี	-.261(2)	-2.019	.063	-.475	.743
	คอม	-.033(2)	-.257	.801	-.069	.987
	ห้องปฏิบัติการ	.194(2)	1.606	.131	.394	.927
	ห้องสมุด	-.053(2)	-.385	.706	-.102	.832
	ตำรา	.066(2)	.455	.656	.121	.755
3	รายได้	.240(3)	1.676	.118	.422	.439
	เกรด	.322(3)	2.039	.062	.492	.332
	ทรัพยากร	.023(3)	.203	.842	.056	.860
	เงินเดือน	-.135(3)	-.967	.351	-.259	.521
	เงินนอก	-.275(3)	-2.485	.027	-.567	.607
	ประการณ์	.196(3)	1.807	.094	.448	.747
	ครูต่อผู้เรียน	.193(3)	1.273	.225	.333	.425
	วิชาสอน	-.206(3)	-1.782	.098	-.443	.658
	บุคลากร	-.040(3)	-.192	.850	-.053	.249
	เรียนฟรี	-.150(3)	-1.188	.256	-.313	.618
	คอม	.012(3)	.116	.910	.032	.963
	ห้องปฏิบัติการ	.114(3)	1.036	.319	.276	.840
	ห้องสมุด	.054(3)	.453	.658	.125	.743
	ตำรา	.058(3)	.483	.637	.133	.754
4	รายได้	.267(4)	2.396	.034	.569	.436
	เกรด	.247(4)	1.718	.112	.444	.313
	ทรัพยากร	.022(4)	.228	.823	.066	.860
	เงินเดือน	-.082(4)	-.664	.519	-.188	.502
	ประการณ์	.069(4)	.531	.605	.151	.463
	ครูต่อผู้เรียน	.084(4)	.573	.577	.163	.368

Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics
						Tolerance
4	วิชาสอน	-.206(4)	-2.212	.047	-.538	.658
	บุคลากร	-.075(4)	-.418	.684	-.120	.247
	เรียนฟรี	-.073(4)	-.622	.546	-.177	.559
	คอม	-.040(4)	-.425	.678	-.122	.912
	ห้องปฏิบัติการ	-.059(4)	-.467	.649	-.134	.500
	ห้องสมุด	-.053(4)	-.471	.646	-.135	.625
	ตำรา	-.109(4)	-.913	.379	-.255	.531
5	เกรด	.155(5)	1.115	.288	.319	.274
	ทรัพยากร	.027(5)	.331	.747	.099	.859
	เงินเดือน	-.033(5)	-.303	.768	-.091	.482
	ประการณ์	.087(5)	.787	.448	.231	.461
	ครูต่อผู้เรียน	.032(5)	.248	.809	.075	.356
	วิชาสอน	-.148(5)	-1.625	.132	-.440	.577
	บุคลากร	.007(5)	.045	.965	.014	.234
	เรียนฟรี	-.057(5)	-.564	.584	-.168	.557
	คอม	.011(5)	.136	.894	.041	.845
	ห้องปฏิบัติการ	.017(5)	.147	.886	.044	.456
	ห้องสมุด	-.053(5)	-.553	.591	-.164	.625
	ตำรา	-.113(5)	-1.132	.282	-.323	.531

1.00 Predictors in the Model: (Constant), สื่อ

2.00 Predictors in the Model: (Constant), สื่อ, คาบต่อสัปดาห์

3.00 Predictors in the Model: (Constant), สื่อ, คาบต่อสัปดาห์, ดำเนินงาน

4.00 Predictors in the Model: (Constant), สื่อ, คาบต่อสัปดาห์, ดำเนินงาน, เงินนอก

5.00 Predictors in the Model: (Constant), สื่อ, คาบต่อสัปดาห์, ดำเนินงาน, เงินนอก, รายได้

6.00 Dependent Variable: vnetทั่วไป

ภาคผนวก ง
หนังสือส่งภายนอก

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๒.๐๗๐๖/๒๐๕๐๐

ภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง
จังหวัดปัตตานี ๙๕๐๐๐

๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ข้อมูลรายชื่อนักศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัย.....

ด้วยนางสาวณัฐลักษณ์ อีสสระ นักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้จัดทำวิทยานิพนธ์หัวข้อ เรื่อง กระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ (Education Management Process cause Education Value Added of the Institute Vocation Southern) นั้น

ในการนี้ ภาควิชาฯ จึงขอความอนุเคราะห์ข้อมูลรายชื่อนักศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีการศึกษา ๒๕๕๘ ของหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้เป็นข้อมูลปฐมภูมิในการจัดทำวิทยานิพนธ์ และจัดส่งข้อมูลผ่านทาง Email : nuinat310@Gmail.com

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ณรงค์ศักดิ์ ครอบคอบ)

รองหัวหน้าภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
หัวหน้าภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา

สำนักงานเลขานุการภาควิชา

โทร ๐ ๗๓๓๓ ๗๓๘๑

โทรสาร ๐ ๗๓๓๔ ๘๓๒๒

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๒.๐๗๐๖/ ๐๕๕๘

ภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง
จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลคะแนนทดสอบระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET)

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ด้วยนางสาวณัฐลักษณ์ อีสสระ นักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้จัดทำวิทยานิพนธ์หัวข้อ เรื่อง กระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ (Education Management Process cause Education Value Added of the Institute Vocation Southern) นั้น

ในการนี้ ภาควิชา จึงขอความอนุเคราะห์ข้อมูลคะแนนทดสอบระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 (ปวช.3) ปีการศึกษา 2556 และ 2557 ของสถานศึกษาในภาคใต้ทุกสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้เป็นข้อมูลปฐมภูมิในการจัดทำวิทยานิพนธ์ และจัดส่งข้อมูลผ่านทาง Email : nuinat310@Gmail.com

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.นรงค์ศักดิ์ ครอบคอบ)

รองหัวหน้าภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
หัวหน้าภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา

สำนักงานเลขานุการภาควิชา

โทร ๐ ๗๓๓๓ ๗๓๘๑

โทรสาร ๐ ๗๓๓๔ ๘๓๒๒

บันทึกข้อตกลง

ว่าด้วยการขอใช้ประโยชน์จากผลคะแนน

ในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET)

ระหว่าง

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) กับ นางสาวณัฐลักษณ์ อิศสระ

บันทึกข้อตกลงฉบับนี้ทำขึ้น ณ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๙ ระหว่าง สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) โดย รองศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) สำนักงานตั้งอยู่ที่ ๑๒๘ อาคารพญาไทพลาซ่า ชั้น ๓๖ แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “ผู้ให้ข้อมูล” ฝ่ายหนึ่ง กับ นางสาวณัฐลักษณ์ อิศสระ อยู่ที่ ๑๐/๓๑ ถนนหนองจิก ตำบลสะบารัง อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “ผู้ขอข้อมูล” อีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงร่วมกันจัดทำบันทึกข้อตกลงฯ ดังนี้

๑. บันทึกข้อตกลงนี้จัดทำขึ้นระหว่าง ผู้ให้ข้อมูล กับ ผู้ขอข้อมูล โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ผู้ขอข้อมูล ใช้ประโยชน์จากข้อมูลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ที่ผู้ให้ข้อมูลได้ดำเนินการจัดการทดสอบและรวบรวมข้อมูลผลคะแนนขึ้นโดยข้อมูลที่จะนำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ ข้อมูลผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET)

๒. ผู้ขอข้อมูล ตกลงว่าจะนำข้อมูลไปใช้ประกอบภารกิจในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้”

๓. ผู้ขอข้อมูล จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการบันทึกหรือบรรจุข้อมูลที่ขอใช้ประโยชน์ ตลอดจนรับผิดชอบค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการนี้ด้วย

๔. ผู้ขอข้อมูล จะต้องไม่นำข้อมูลไปใช้ผิดจากข้อตกลงหรือนำไปใช้ในลักษณะที่ส่งผลกระทบต่อหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูล หากฝ่าฝืนหรือเกิดความรับผิดทางแพ่งหรืออาญาผู้ขอข้อมูล ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้ก่อให้เกิดความเสียหายขั้นต้น และเป็นผู้รับผิดชอบทางแพ่งแต่เพียงฝ่ายเดียว

๕. เพื่อให้การปฏิบัติงาน เกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ ผู้ให้ข้อมูล ได้มอบหมายให้ นายสำรวย ศรีนวัตร เป็นผู้ประสานงานในการดำเนินการตามข้อตกลงนี้

๖. ผู้ให้ข้อมูล ขอสงวนสิทธิ์ในการระงับการใช้ประโยชน์จากข้อมูลผลคะแนนทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) หรือข้อสอบเป็นการชั่วคราวหรือการเปลี่ยนแปลงวิธีการขอใช้ประโยชน์ข้อมูลได้ตามที่เห็นสมควร

/๗. หากผู้ขอ ...

๗. หากผู้ขอข้อมูลไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการปฏิบัติที่ได้กำหนดไว้ในบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ ผู้ให้ข้อมูล มีสิทธิยกเลิกหรือระงับการใช้ประโยชน์จากข้อมูลผลคะแนนทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) หรือข้อสอบได้ในทันทีที่ตรวจสอบพบ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า

๘. เมื่อการใช้ประโยชน์จากข้อมูลผลคะแนนทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) หรือข้อสอบ ตามข้อ ๑ เสร็จสิ้น ผู้ขอข้อมูล ตกลงว่าจะส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ตามข้อ ๒ จำนวน ๑ ชุด ให้แก่ผู้ให้ข้อมูลต่อไป

บันทึกข้อตกลงฉบับนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงเป็นต้นไป และทำขึ้นเป็นสองฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกันทุกประการ ทั้งสองฝ่ายได้อ่านและเข้าใจข้อความในบันทึกข้อตกลงเป็นอย่างดีแล้ว เห็นว่าถูกต้องตรงตามความประสงค์ จึงได้ลงนามไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน และเก็บรักษาไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

ลงชื่อ..... อ. อิศระ

(นางสาวณัฐลักษณ์ อิศระ)

ผู้ขอข้อมูล

ลงชื่อ..... ดร. สัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. สัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์)

ผู้อำนวยการ

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ลงชื่อ..... อ.ดร. นรงค์ศักดิ์ โอน ทวีป พยาน

(อ.ดร. นรงค์ศักดิ์ โอน ทวีป)

ลงชื่อ..... อ.ดร. นรงค์ศักดิ์ โอน ทวีป พยาน

(อ.ดร. นรงค์ศักดิ์ โอน ทวีป)

ที่ ศธ ๐๖๒๒.๖/๐๕๓๕

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ ๓
วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา
๑๐๐ ม.๕ ต.สะเตงนอก
อ.เมือง จังหวัดยะลา ๙๕๐๐๑

มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง คณะนทสอบการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET)
เรียน หัวหน้าภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
อ้างถึง หนังสือภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
ที่ ศธ ๐๕๒๑.๒.๐๗๐๖/๐๔๕๙ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คณะนทสอบการทดสอบ V-NET ปีการศึกษา ๒๕๕๖ จำนวน ๑ ชุด
๒. คณะนทสอบการทดสอบ V-NET ปีการศึกษา ๒๕๕๗ จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง ภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ได้ขอความอนุเคราะห์วิทยาลัยฯ ในการให้ข้อมูลคณะนทสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา(V-NET)
ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๖ และ ๒๕๕๗ เพื่อนำไปประกอบการวิจัยให้ถูกต้องสมบูรณ์ ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา ยินดีให้ความร่วมมือ ให้ข้อมูลผลการทดสอบทางการศึกษา
ระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ปีการศึกษา ๒๕๕๖ และ ๒๕๕๗ ดังสิ่งที่ส่งมาด้วยดังแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอิสมัน อีสสะมะแอ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา

โทรศัพท์ ๐ ๗๓๒๗ ๔๘๐๖

โทรสาร ๐ ๗๓๒๗ ๔๘๐๓

Homepage : [http:// www.yvc.ac.th](http://www.yvc.ac.th)

E-Mail : ad_yvc@hotmail.com

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๒.๐๗๐๖/ ๐๐๕๕

ภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี อ.เมือง จ.ปัตตานี ๙๕๐๐๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้เป็นข้อมูลปฐมภูมิในการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ ๓ ทุกสถานศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายละเอียดข้อมูล จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาวณัฐลักษณ์ อีสสระ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้จัดทำวิทยานิพนธ์หัวข้อ เรื่อง กระบวนการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการศึกษา ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ ๓ (Education Management Process cause Education Value Added of the Institute Vocation Southern 3) โดยมี ดร.ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

ภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ จึงขอความอนุเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้เป็นข้อมูลปฐมภูมิในการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ รายละเอียดของข้อมูลดังกล่าว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ซึ่งข้อมูลที่ได้จากสถานศึกษา ผู้วิจัยจะไม่นำไปเผยแพร่ต่อสาธารณชนเพื่อทำให้เกิดผลกระทบแก่สถานศึกษาของท่าน และขอความอนุเคราะห์จัดส่งข้อมูลผ่านทาง Email : nuinat310@Gmail.com ภายในวันที่ 30 สิงหาคม 2560

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.จิระวัฒน์ ตันสกุล)

หัวหน้าภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา

สำนักงานเลขานุการภาควิชา

โทร ๐ ๗๓๓๓ ๗๓๘๑

โทรสาร ๐ ๗๓๓๔ ๘๓๒๒

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นางสาวณัฐลักษณ์ อิศสระ

รหัสประจำตัวนักศึกษา 5620120255

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
1. วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เทคโนโลยีการเกษตร)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	2546
2. บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช	2558

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14

ผลงานทางวิชาการ

ณัฐลักษณ์ อิศสระ และคณะ. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะทางวิชาชีพของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี. วารสารการประชุมวิชาการระดับชาติ “ศึกษาศาสตร์วิจัย” ครั้งที่ 1 วันที่ 29-30 พฤษภาคม 2557 ณ โรงแรมพรรษา เจบี อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา หน้า 1632-1639.

ณัฐลักษณ์ อิศสระ. (2557). รายงานการประเมินผลการฝึกอบรมโครงการการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ตามรูปแบบของเคิร์กแพทริก. ภาควิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

ณัฐลักษณ์ อิศสระ. (2557). รายงานการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี. ภาควิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

ณัฐลักษณ์ อิศสระ กษมน รุ่งโรจน์รังสรรค์ และเพ็ญศรี คาลี. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคะแนนทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (V-NET) ของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3 จังหวัดปัตตานี. ภาควิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

ณัฐลักษณ์ อิศสระ และปาริชาติ ธีรเสฏฐกุล. (2560). การประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดคะแนนทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3. วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี : ได้รับทุนสนับสนุนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2559.

ณัฐลักษณ์ อีสสระ ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ และธีระยุทธ รัชชะ. (2561). การวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มทางการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 3. วารสารการประชุมวิชาการทางการศึกษา The 7th PSU Education Conference “Higher Education for All: Surviving Times of Change” วันที่ 13 - 14 ธันวาคม 2561 ณ ศูนย์ประชุมนานาชาติฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หน้า 246-255.

Prince of Songkla University
Pattani Campus